ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 13 Μαρτίου 2024 • Ετος 10ο • Αρ. φύλλου 484* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Η τηλεργασία εδραιώνεται πλέον σε όλο τον κόσμο Σελ. 10

ΟΙ ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ
Λιγότερα τα έξοδα και μεγαλύτερα τα κέρδη

ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
Συμπόρευση οικογενειακής ζωής και σταδιοδρομίας

ΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ
Οι τράπεζες απαιτούν επιστροφή στο γραφείο

ΟΙ ΕΡΕΥΝΕΣ
Αυξάνεται η παραγωγή και οι θέσεις εργασίας

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

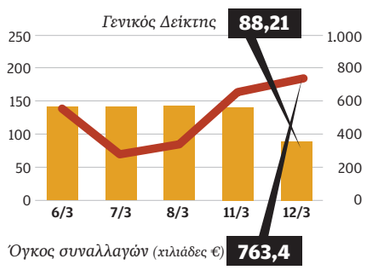

Οδικά έργα σχεδόν 2 δισ. μέχρι το 2027

Βασικός μοχλός της ανάπτυξης – Ποια θα παραδοθούν φέτος, ποια βρίσκονται σε εξέλιξη και ποια καθυστερούν

Εργα με προϋπολογισμό σχεδόν 2 δισ. ευρώ προγραμματίζονται μέσα στην επόμενη τριετία. Εργα που αποτελούν βασικό μοχλό της ανάπτυξης, δημιουργούν θέσεις εργασίας και προσφέρουν πολλά στην οικονομία. Ορισμένα από αυτά αναμένεται να παραδοθούν φέτος, όπως η πρώτη φάση του περιμετρικού Λευκωσίας, άλλα βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο και θα παραδοθούν σταδιακά. Ωστόσο υπάρχουν και καθυστερήσεις κάποιων οδικών έργων, όπως ο δρόμος Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Οπως δήλωσε σε συνέντευξη στην «Κ» ο διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Εργων Ελευθέριος Ελευθερίου, εντός του 2024 αναμένεται να προκηρυχθούν επτά νέα οδικά έργα. Ανέφερε επίσης ότι σε εξέλιξη βρίσκονται 10 μεγάλα οδικά έργα, συνολικού ύψους €240,3 εκατ. ευρώ. Μεταξύ αυτών το οδικό δίκτυο παρά το νέο στάδιο ποδοσφαίρου στο Κολόσσι, που αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Απρίλιο, και η αναβάθμιση του οδικού δικτύου εντός της κοινότητας Τσερίου, η ολοκλήρωση της οποίας αναμένεται εντός του 2ου εξαμήνου του 2024. Υπό εξέλιξη βρίσκεται και η κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Αστρομερίτη-Ευρύχου, η βελτίωση των λεωφόρων Ιπποκράτους και Αργυρουπόλεως και τμήματος της λεωφ. Τσερίου στον Στρόβολο. **Σελ. 4**

Στο τέλος του καλοκαιριού αναμένεται να ολοκληρωθεί η πρώτη φάση του περιμετρικού.

ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ ΠΕΚΙΝΟΥ

Ταμείο 27 δισ. δολ. για μικροεπεξεργαστές

Η Κίνα ετοιμάζεται να αντλήσει 27 δισ. δολ. για το μεγαλύτερο ταμείο που έχει ιδρύσει για χρηματοδότηση των βιομηχανιών μικροεπεξεργαστών στο πλαίσιο ανάπτυξης στρατηγικής σημασίας τεχνολογιών. Το Ταμείο, θα αντλήσει το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων του από τοπικές κυβερνήσεις, επενδυτικές εταιρείες και κρατικές επιχειρήσεις. **Σελ. 9**

ΜΟΝΤΕΛΟ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΩΝ

Χρονοθυρίδες και σε λιμάνια της Ελλάδας

Στην αναμόρφωση του τρόπου με τον οποίο εκτελούνται τα δρομολόγια της ελληνικής ακτοπλοΐας και κυρίως του τρόπου διαχείρισής της από τα λιμάνια προχωράει το υπ. Ναυτιλίας. Το μοντέλο που θα υιοθετηθεί είναι αυτό των χρονοθυρίδων (slots), που χρησιμοποιείται στα αεροδρόμια, για να αποφεύγεται ο συνωστισμός πλοίων. **Σελ. 14**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΝΤ

Παραμένουν οι κίνδυνοι για τράπεζες των ΗΠΑ

Οι κίνδυνοι που απορρέουν από την αλληλεπίδραση ανάμεσα στη νομισματική πολιτική και στο χρηματοπιστωτικό σύστημα αναδύονται σε έκθεση του ΔΝΤ για το αμερικανικό τραπεζικό σύστημα και την κρίση που το κλόνισε. Οπως σχολιάζει το ΔΝΤ, ένα χρόνο μετά την κατάρρευση της Silicon Valley Bank, τα προβλήματα στις περιφερειακές τράπεζες παραμένουν. **Σελ. 11**

5 291296 000378

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Επιβραδύνεται η αύξηση των μισθών

Ο δείκτης μισθών της Ευρωζώνης έδειξε επιβράδυνση των μισθολογικών αυξήσεων στο τέλος του χρόνου, επιβεβαιώνοντας τις εκτιμήσεις της ΕΚΤ που θεωρεί τον παράγοντα αυτό σημαντικό προκειμένου να ξεκινήσει η μείωση των επιτοκίων τον Ιούνιο. Οι αμοιβές ανά εργαζόμενο αυξήθηκαν κατά 4,6% το τέταρτο τρίμηνο, από 5,1% τους προηγούμενους μήνες. **Σελ. 13**

ΕΛΛΑΔΑ

Το υπέδαφος κρύβει μεγάλο θησαυρό

Το υπέδαφος της Ελλάδας είναι πιθανό να κρύβει τη λύση που αναζητάει η Ευρώπη για να απεξαρτηθεί από την Κίνα και να καταστεί αυτόνομη σε κρίσιμες πρώτες ύλες για τη βιομηχανία και την ενεργειακή μετάβαση. Εχουν εντοπισθεί ήδη σημαντικές ποσότητες γερμανίου, γαλλίου και άλλων μετάλλων στρατηγικής σημασίας για την Ευρώπη. **Σελ. 18**

Κίνδυνος επισιτιστικής κρίσης στην Ευρώπη

Η Ευρώπη κινδυνεύει από μια επισιτιστική κρίση, καθώς ένας συνδυασμός αρνητικών παραγόντων απειλεί την ασφάλειά της ως προς την προσφορά τροφίμων. Τα φαινόμενα Ελ Νίνιο και Λα Νίνια έχουν πλήξει την παραγωγή σόγιας στη Λατινική Αμερική από όπου προμηθεύεται, Ουκρανοί και Ρώσοι αγρότες που καλλιεργούν σιτηρά πολεμούν, η Ινδονησία έχει απαγορεύσει τις εξαγωγές φοινικέλαιου στην Ευρώπη και η Κίνα έχει μειωμένη σοδειά και προσπαθεί να διασφαλιστεί η ίδια. Και την ίδια στιγμή, οι χώρες της Μεσογείου τείνουν να μετατραπούν σε ερήμους εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής. **Σελ. 12**

Τα πολυτελή γιοτ δεν έδεσαν στη μαρίνα της Λεμεσού

Λόγω των επιθέσεων Χούθι

Οι επιθέσεις των Χούθι έπληξαν και τον κλάδο των σκαφών αναψυχής και την κίνηση στις μαρίνες της Κύπρου. Ενδεικτική είναι η περίπτωση της μαρίνας Λεμεσού, η οποία εξυπηρετεί σούπερ γιοτ τα οποία κάνουν ενδιάμεση στάση κατά τον πλου με προορισμό το Μονακό. Φέτος μέχρι στιγμής δεν ήρθε, ούτε έχει προγραμματίσει να το κάνει, κανένα από τα σούπερ γιοτ. **Σελ. 5**

Διαθέτουν τα σπίτια τους μόνο για Airbnb

Χιλιάδες εκτός μητρώου

Τουλάχιστον 8.510 κατοικίες στην Κύπρο δεν χρησιμοποιούνται για ανάγκες στέγασης, αλλά προσφέρονται μόνο στο Airbnb. Υπολογίζεται ότι ο συνολικός αριθμός των καταλυμάτων που αξιοποιούνται τουριστικά ανέρχεται γύρω στις 16 χιλιάδες. Χιλιάδες παραμένουν εκτός μητρώου. **Σελ. 3**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το ορόσημο του Ιουνίου και η χαμένη ανταγωνιστικότητα

Ο πληθωρισμός συνεχίζει την καθοδική του πορεία «αναγκάζοντας» την ΕΚΤ να προσαρμόσει προς τα κάτω τις εκτιμήσεις της για φέτος (2,3%) και του χρόνου (2%). Η υποχώρηση σχετίζεται με τη στασιμότητα που παρουσιάζει η οικονομία όσον αφορά κυρίως στη ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες. Στο μέτωπο της ανάπτυξης οι προοπτικές είναι τουλάχιστον απογοητευτικές, αφού πλέον η ΕΚΤ εκτιμά ότι μέχρι το 2026 συμπεριλαμβανομένου, η Ευρωζώνη θα κινείται σε καχεκτικούς ρυθμούς οικονομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα να αναφέρουμε ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης προβλέπονται στο 0,6%, 1,5% και 1,6% για το 2024, 2025 και 2026 αντίστοιχα. Δηλαδή για τα επόμενα τρία χρόνια η οικονομία θα κινείται σε ρυθμούς χαμηλότερους από τον μεσοπρόθεσμο στόχο του πληθωρισμού που είναι στο 2%. Η ακρίβεια όμως παραμένει και, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των οικονομολόγων της Φρανκφούρτης, αυτό οφείλεται στην αύξηση του εργατικού κόστους που οδηγεί τους εμπορευόμενους στο να μετακυλούν την επιβάρυνση στις τιμές. Η ενίσχυση της αγοράς εργασίας συνεχίστηκε και κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2023 καταγράφοντας μικρή αύξηση της απασχόλησης, προκαλώντας μεγαλύτερα προβλήματα στην ήδη τρωθείσα παραγωγικότητα. Σε κάθε περίπτωση, ο εσωτερικός πληθωρισμός που σχετίζεται κυρίως με την παροχή υπηρεσιών που επηρεάζεται σημαντικά από τις αυξήσεις στο κόστος εργασίας εξακολουθεί να προβληματίζει. Με αυτά τα δεδομένα υπόψη, η αγωνία σε σχέση με τις επόμενες κινήσεις στα επιτόκια διατηρείται, αφού η αγορά «κτίζει» προσδοκίες για μια σύντομη έναρξη του κύκλου αποκλιμάκωσής. Οπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε στην συνέντευξη τύπου που ακολούθησε τη συνεδρίαση του συμβουλίου της ΕΚΤ, η κατάσταση στην παρούσα φάση θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως περίοδος συγκράτησης. Για να οδηγηθούμε σε αυτό που ονομάζεται περίοδος ομαλοποίησης θα απαιτηθεί χρόνος. Χρόνος που θα δώσει κάποια βεβαιότητα ότι η έναρξη του κύκλου της αποκλιμάκωσης δεν θα πυροδοτήσει τον πληθωρισμό.

Οι επόμενες συνεδριάσεις της ΕΚΤ είναι προγραμματισμένες για τον Απρίλιο και τον Ιούνιο. Σύμφωνα με τα συμφραζόμενα των λεχθέντων της περασμένης Πέμπτης, ο Απρίλιος θα αποτελέσει την έναρξη της περιόδου αναθεώρησης της περιοριστικής πολιτικής δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για να ξεκινήσει η περίοδος ομαλοποίησης τον Ιούνιο. Με άλλα λόγια, η πρώτη πιθανή ημερομηνία για να δούμε μείωση των επιτοκίων προσδιορίζεται για τη συνεδρίαση Ιουνίου. Για την ενίσχυση του επιχειρήματος σε σχέση με την ανάγκη να υπάρξει καλή προετοιμασία πριν από μια ενδεχόμενη κίνηση, καταγράφεται και η πολύ σημαντική διευκρίνηση ότι οι όποιες αποφάσεις της Fed δεν θα αλλοιώσουν τον οδικό χάρτη.

Συνοψίζοντας τα όσα πολύ ενδιαφέροντα ειπώθηκαν στην συνέντευξη της προέδρου και του αντιπροέδρου της ΕΚΤ, κρατάμε το πολύ σημαντικό ορόσημο του Ιουνίου ως πιθανή ημερομηνία για την πρώτη μείωση των επιτοκίων. Κρατάμε όμως και τις συζητήσεις που έγιναν σε σχέση με το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας της Ευρωζώνης που παρατηρείται την τελευταία εικοσαετία. Εν αναμονή της έκθεσης που ετοιμάζει ο πρώην πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, η Κριστίν Λαγκάρντ αποκάλυψε ότι τη Νομισματική Επιτροπή απασχόλησε και ένα θέμα άσχετο με τα επιτόκια. Η ανάγκη ενοποίησης των κεφαλαιαγορών της Ευρωζώνης σε μια προσπάθεια εφαρμογής κοινών πρακτικών και απάλειψης των εμποδίων που έκαναν όλα αυτά τα χρόνια το εγχείρημα ανέφικτο. Αυτή η πολύ σημαντική αναφορά προετοιμάζει το έδαφος για όσα ενδιαφέροντα θα ακολουθήσουν στην προσπάθεια επαναφοράς της Ευρωζώνης στις ράγες της ανάπτυξης προς όφελος της ευημερίας των πολιτών της.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback**!

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

HELLENIC BANK | μπλε

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΔΗΜΗΤΡΗ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο μεγεθυντικός φακός της Μαρίνας Σάττι

Διχασμός στο εσωτερικό, έκπληξη και ενθουσιασμός στο εξωτερικό. Αν στην Ελλάδα μαίνεται από το βράδυ της περασμένης Πέμπτης ένας ακόμη σοσιαλμιντιακός «εμφύλιος» για το «Ζάρι» της Μαρίνας Σάττι, εκτός συνόρων η ανταπόκριση των λεγόμενων «eurofans», όσων δηλαδή παρακολουθούν φανατικά και διαχρονικά τον διαγωνισμό, ήταν πολύ περισσότερο από θετική. Αυτός ο κλειστός πυρήνας «οπαδών» της Γιουροβίζιον δεν πίστευε στα μάτια του (σε αυτό το σημείο υπήρξε κάποιος συντονισμός και με το ελληνικό ακροατήριο) όταν ακριβώς στις 12 το βράδυ το επίσημο κανάλι του διαγωνισμού ανέβασε την ελληνική συμμετοχή στο YouTube. Η αρχική αμηχανία διαδέχθηκε πολύ γρήγορα τον ενθουσιασμό, αν όχι το παραλήρημα: «Επιτέλους, η Ελλάδα επιστρέφει στον διαγωνισμό!», «παιδιά, είμαι ζαλισμένος, τι είναι αυτό που έφτιαξαν οι Έλληνες;», «Θεέ μου, τι έχει να γίνει στη σκηνή του Μάλμε!» ήταν μόνο μερικά από τα πρώτα σχόλια που καταγράφηκαν στα λεγόμενα «reaction video», εκεί όπου δημοφιλείς «ινφλουένσερ» της Γιουροβίζιον απ' όλο τον κόσμο ακούν για πρώτη φορά το τραγούδι κι εμείς παρακολουθούμε «ζωντανά» τις αυθόρμητες αντιδράσεις τους.

Ο κοινός παρονομαστής ήταν ότι η Ελλάδα έστειλε επιτέλους ένα «ελληνικό στην ψυχή» τραγούδι που ξεσηκώνει, που ξαφνιάζει, που έχει χιούμορ, που παίζει με όλα τα στερεότυπα του ελληνικού εξωτισμού, που «μυρίζει» Ελλάδα από χιλιόμετρα, που έχει ελληνικό στίχο· «ακόμη και να βρίζει την Ισπανία και την παέγια δεν αλλάζω την άποψή μου γι' αυτό το τραγούδι με τίποτα», σχεδόν ούρλιαζε ένας σχολιαστής από την Ισπανία. Η «ελληνικότητα» (όπως τουλάχιστον οι μη Έλληνες την ερμηνεύουν) ήταν αυτό που τους κέρδισε, κάτι που όπως φαίνεται τους είχε λείψει πολύ από τις ελληνικές συμμετοχές των τελευταίων ετών, οι οποίες χαρακτηρίζονταν «υποτονικές» και «αδιάφορες», χωρίς κάποια ιδιαίτερη μουσική ή αισθητική ταυτότητα. Παραδόξως (ή ακριβώς γι' αυτό), η έθνικ συνταγή της Μαρίνας Σάττι και κυρίως η αγρίως αποδομητική ματιά του βίντεο κλιπ (αλλά και γεμάτη χιούμορ, και ιδιαιτέρως τρυφερή και λυτρωτική από μία άποψη) πάνω στη σύγχρονη Ελλάδα, στη σύγχρονη Αθήνα και σε όλο το ελληνικό τουριστικό φολκλόρ αντί να σοκάρει τους «έξω», σόκαρε τους «μέσα», δηλαδή εμάς. Είναι σαν η Σάττι με την ομάδα της να μας πέταξε έναν υπερβολικά μεγεθυντικό καθρέφτη κι αυτό που είδαμε μέσα να μη μας άρεσε και πολύ. Ο μουσικός «αχταρμάς» του τραγουδιού (καταλανικό ρέγκετον, ζουρνάδες και λίγο ραπ) μπορεί να βασίζεται σε ετερόκλητα ή και σε «φθηνά» υλικά, όμως, στο τέλος όλα βγάζουν κάπως νόημα και νομίζω αυτή είναι η επιτυχία με το «Ζάρι».

Επίσης, δεν μπορούμε να βγάλουμε από την εξίσωση την πατροπαράδοτη ελληνική σοβαροφάνεια, που επιμένει να αγνοεί τους βασικούς αισθητικούς και καλλιτεχνικούς κώδικες της Γιουροβίζιον: μιλάμε για τον διαγωνισμό σαν να πρόκειται για το φεστιβάλ του Μπαϊρόιτ ή σαν να κρίνεται τελεσίδικα η μοίρα του ελληνικού πολιτισμού. Αυτή η υπερβολική ανησυχία για την αυτοεικόνα μας αγγίζει κάθε χρόνο με τη Γιουροβίζιον τα όρια του γελοίου. Και λέει περισσότερα για εμάς και λιγότερα για τον διαγωνισμό. Ολα τα υπόλοιπα είναι θέμα γούστου.

Η έθνικ συνταγή της Μαρίνας Σάττι και, κυρίως, η αγρίως αποδομητική ματιά του βίντεο κλιπ πάνω στο ελληνικό τουριστικό φολκλόρ, αντί να σοκάρει τους «έξω», σόκαρε τους «μέσα», δηλαδή εμάς.

Ο Απόστολος Κουρουπάκης απουσιάζει με άδεια.

Η δικαίωση του «Οπενχάιμερ»

Σάρωσε η ταινία του Κρίστοφερ Νόλαν – Δεύτερο Οσκαρ για την Εμα Στόουν

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Οταν η Εμα Στόουν άκουσε το όνομά της στη τελετή απονομής των Οσκαρ, η αρχική της έκφραση ήταν σαστισμένη· σαν να μην πίστευε ότι είχε υπερκεράσει το φαβορί της κατηγορίας, τη Λίλι Γκλάντστοουν από το «Δολοφόνοι του ανθισμένου φεγγαριού» ή να μην ήταν σίγουρη τι έπρεπε να πει παραλαμβάνοντας το δεύτερο χρυσό αγαλματίδιο της καριέρας της μόλις στα 35. Εκείνο που δεν υπήρχε περίπτωση να παραλείψει, πάντως, ήταν η σφιχτή αγκαλιά στον Γιώργο Λάνθιμο, τον άνθρωπο με τον οποίο τα τελευταία χρόνια έχει συνδέσει την καριέρα και τον δημιουργικό εαυτό της.

Εκτός από το δικό της, το «Poor Things» κέρδισε ακόμα τρία Οσκαρ, στις κατηγορίες κομμώσεις/μακιγιάζ, σκηνογραφία και ενδυματολογία, επιβεβαιώνοντας την τεχνική αρτιότητα μιας (σε μεγάλο βαθμό) χειροποίητης ταινίας, η οποία ζωντανεύει έναν ολόκληρο εναλλακτικό κόσμο δίχως τη χρήση ακριβών ειδικών εφέ. Υπ' αυτήν την έννοια, το έργο του Λάνθιμου αποτελεί ορόσημο για το σύγχρονο σινεμά: στην εποχή του CGI και της «πράσινης» οθόνης, οι παραδοσιακές τεχνικές εκτιμώνται ακόμα, ως εκείνες που μπορούν να δώσουν ένα μοναδικό αισθητικό αποτέλεσμα.

Τέσσερα συνολικά Οσκαρ απέσπασε η ταινία «Poor Things» του Γιώργου Λάνθιμου επιβεβαιώνοντας την τεχνική αρτιότητα μιας χειροποίητης σε μεγάλο βαθμό, ταινίας.

Πίσω στην Εμα Στόουν, είναι φανερό ότι η Αμερικανίδα ηθοποιός έχει βρει στο πρόσωπο του Ελληνα κινηματογραφιστή έναν συνεργάτη, τον οποίο θαυμάζει καλλιτεχνικά, μοιράζεται την αίσθηση του χιούμορ και παράλληλα προ(σ)καλεί να φτάσει και εκείνος στο απόγειο της τέχνης του. Για να είμαστε δίκαιοι, η Στόουν ήταν σπουδαία ηθοποιός και προ... Λάνθιμου. Το ταλέντο της ξεχώρισε ήδη από τις «Υπηρέτριες» (2011) του Τέιτ Τέιλορ, ενώ η πρώτη οσκαρική υποψηφιότητα ήρθε στο «Birdman» (2015) του Γκονζάλες Ινιαρίτου. Αξια νικήτρια το 2017 με την πληθωρική της ερμηνεία στο «La La Land» του Ντάμιεν Σαζέλ και ξανά υποψήφια με την «Ευνοούμενη» του Λάνθιμου· κοντολογίς κάθε δύο-τρία χρόνια βρίσκεται εκεί και πιθανότατα θα συνεχίσει να το κάνει και το επόμενο διάστημα.

Αφού τα είπαμε για τους «δικούς» μας ανθρώπους, πρέπει φυσικά να περάσουμε και στον μεγάλο νικητή της βραδιάς, ο οποίος δεν είναι άλλος από τον «Οπενχάιμερ» του Κρίστοφερ Νόλαν. Επειτα από πέντε άκαρπες υποψηφιότητες, ο Βρετανός σκηνοθέτης ήρθε η ώρα να διακριθεί όπως του αξίζει, ως ένας από τους σπουδαίους της γενιάς του. Η βιογραφία του «πατέρα» της ατομικής βόμβας που βραβεύτηκε με 7 Οσκαρ, ανάμεσά τους και εκείνα καλύτερης ταινίας και σκηνοθεσίας, είναι συζητήσιμο κατά πόσον αποτελεί την κορυφαία της χρονιάς ή και της δικής του φιλμογραφίας. Πρόκειται ωστόσο για ένα φιλμ αδιαμφισβήτητα «νολανικό», με όλες τις θετικές έννοιες του όρου. Η δε τεχνική του αρτιότητα συμπληρώνεται από εξαιρετικές ερμηνείες όπως αυτές των επίσης βραβευμένων Κίλιαν Μέρφι και Ρόμπερτ Ντ. Τζούνιορ. Αυτό ωστόσο που έπαιξε τον μεγαλύτερο ρόλο στην ψήφο των μελών της Ακαδημίας ήταν η μεγάλη αμερικανική αφήγηση που αντιπροσωπεύει ο «Οπενχάιμερ», ένα σινεμά που μιλάει στην καρδιά του κοινού των ΗΠΑ, διαθέτοντας ταυτόχρονα και παγκόσμιο βελνενκές.

Τι άλλο κρατάμε επιγραμματικά από τη τελετή απονομής: ο πόλεμος χτύπησε (έστω διακριτικά) την πόρτα των Οσκαρ. Διαδηλωτές κατά της συνεχιζόμενης ισραηλινής επίθεσης στη Γάζα δημιούργησαν προβλήματα στην ομαλή προσέλευση των καλεσμένων. Παράλληλα μέσα στο Dolby Theater, αρκετοί αστέρες, όπως ο Μαρκ Ράφαλο του «Poor Things» και η Μπίλι Αϊλις, εμφανίστηκαν με κόκκινες κονκάρδες υπέρ της κατάπαυσης του πυρός στη Μέση Ανατολή. Οσο για το ρωσο-ουκρανικό μέτωπο, η βράβευση του «20 μέρες στη Μαριούπολη» στην κατηγορία του ντοκιμαντέρ, έφερε τον δημιουργό Μστίσλαβ Τσέρνοφ στη σκηνή να δηλώνει συγκινημένος πως θα ευχόταν να μην είχε κάνει ποτέ αυτή την ταινία. Ο Κίλιαν Μέρφι από την πλευρά του, παραλαμβάνοντας το Οσκαρ πρώτου ανδρικού ρόλου, συνόψισε ως εξής: «Κάναμε μια ταινία για τον άνθρωπο που έφτιαξε την ατομική βόμβα και καλώς ή κακώς, τώρα ζούμε στον κόσμο του Οπενχάιμερ. Οπότε θα ήθελα να το αφιερώσω αυτό στους απανταχού ειρηνοποιούς».

Στα υπόλοιπα, μιας τελετής η οποία έμοιαζε γενικώς αρκετά πιο καλοσχεδιασμένη από εκείνες προηγούμενων ετών, μας έμεινε η ολόγυμνη εμφάνιση του Τζον Σίνα –με έναν φάκελο μόνο να κρύβει τα επίμαχα– για να δώσει το Οσκαρ κοστουμιών· ο ακαταμάχητος Ράιαν Γκόσλινγκ, ντυμένος στα ροζ, να ερμηνεύει το «I'm just Ken» από την «Μπάρμπι» της Γκρέτα Γκέργουικ, και να σηκώνει στο πόδι όλους τους παρισταμένους· τέλος, ο οικοδεσπότης Τζίμι Κίμελ, ο οποίος δεν άντεξε και απάντησε ζωντανά σε μια δηλητηριώδη ανάρτηση του Ντόναλντ Τραμπ, όπου εκείνος τον χαρακτήριζε ως τον χειρότερο οσκαρικό παρουσιαστή. «Ευχαριστώ που μας παρακολουθείτε. Εκπλήσσομαι που είστε ακόμα ξύπνιοι. Δεν έχει περάσει η ώρα στο κελί σας; (Isn't it past your jail time?)».

Οι συντελεστές του «Οπενχάιμερ», προεξάρχοντος του Κρίστοφερ Νόλαν και της συμπαραγωγού Εμα Τόμας, επί σκηνής για το τελευταίο Οσκαρ της βραδιάς. Συνολικά η ταινία έφυγε από την απονομή με επτά χρυσά αγαλματίδια.

Η 35χρονη Εμα Στόουν παρέλαβε το δεύτερο Οσκαρ της καριέρας της για την εκπληκτική ερμηνεία της στο «Poor Things» του Γιώργου Λάνθιμου, ξεπερνώντας στο νήμα τη Λίλι Γκλάντστοουν, η οποία προέβαλλε ως φαβορί στον πρώτο γυναικείο ρόλο.

Πώς η φωτογραφία «μαρτύρησε» την Κέιτ

Φήμες και ερωτήματα προκάλεσε η προσπάθεια της βασιλικής οικογενείας να κατευνάσει τις θεωρίες συνωμοσίας για την υγεία της πριγκίπισσας Κέιτ Μίντλτον με τη δημοσίευση φωτογραφίας που κοινοποίησε η ίδια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με αφορμή την Ημέρα της Μητέρας στις 10 Μαρτίου. Η πριγκίπισσα της Ουαλλίας ποζάρει αγκαλιά με τα τρία παιδιά της: τον πρίγκιπα Λουίς, τον πρίγκιπα Τζορτζ και την πριγκίπισσα Σάρλοτ. Ομως, με μία προσεκτική ματιά, κάτι πάει λάθος. Το φερμουάρ στη ζακέτα της Κέιτ έχει μία αφύσικη κλίση σε σχέση με τη στάση του σώματός της, ενώ έχει και διαφορετικό χρώμα στο πάνω και στο κάτω μέρος.

Στο αριστερό μανίκι της Σάρλοτ υπάρχει ένα εμφανές κενό και το χέρι της μοιάζει να έχει αντιγραφεί από άλλη φωτογραφία. Κοιτώντας καλά τη νεαρή πριγκίπισσα διαπιστώνουμε ακόμη πως τα μαλλιά της δεν «χύνονται» στους ώμους της αλλά σταματούν απότομα σαν να συναντούν κάποιο εμπόδιο. Τέλος, και παραμένοντας στη φιγούρα της νεαρής, η φούστα στο ύψος του δεξιού της γοφού είναι θολή, φαίνεται να περισσεύει από το σώμα της. Πολλά διεθνή πρακτορεία, όπως το Associated Press, το Reuters και το Γαλλικό Πρακτορείο (AFP), απέσυραν τις φωτογραφίες και ενημέρωσαν τους πελάτες τους να μη τις χρησιμοποιούν καθώς είναι προϊόντα ψηφιακής επεξεργασίας. Η απουσία της βέρας από το δάχτυλο της Κέιτ στην εν λόγω φωτογραφία πυροδότησε «κίτρινες» συζητήσεις σχετικά με έναν πιθανό χωρισμό ή κάποια κρίση στη σχέση του ζεύγους.

Τα σημεία που ανάγκασαν την πριγκίπισσα να παραδεχτεί ότι «πειραματίζεται» με την επεξεργασία των εικόνων και να ζητήσει συγγνώμη.

Τελικά, η Μίντλετον με μήνυμα στον λογαριασμό της στο X (πρώην Twitter) δήλωσε σε παιγνιώδη τόνο πως τελευταία «πειραματίζεται» με την επεξεργασία φωτογραφιών. «Οπως πολλοί ερασιτέχνες φωτογράφοι, πειραματίζομαι περιστασιακά με την επεξεργασία», έγραψε. «Ηθελα να εκφράσω τη συγγνώμη μου για την όποια σύγχυση προκάλεσε η οικογενειακή φωτογραφία που μοιραστήκαμε χθες. Ελπίζω όλες όσες γιορτάζουν να είχαν μία ευτυχισμένη γιορτή της μητέρας. Ευχαριστώ, Κάθριν».

Πάντως, η πριγκίπισσα εμφανίστηκε και δημόσια μαζί με τον πρίγκιπα Ουίλιαμ μέσα σε μαύρο αυτοκίνητο. Το ζεύγος βγήκε από το παλάτι του Ουίνδσορ με κατεύθυνση προς το αββαείο του Ουέστμινστερ για την ετήσια λειτουργία της Ημέρας της Κοινοπολιτείας. Ωστόσο, η σκανδαλοθηρική εφημερίδα Daily Mail αποσαφήνισε πως η Κέιτ Μίντλετον δεν επρόκειτο να παρευρεθεί στην εκδήλωση και αντ' αυτού θα πήγαινε σε ένα προσωπικό ραντεβού.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης • Σύμβουλος Εκδοσης: Αλκης Ανδρεου
Διευθύντρια: Μαρινα Οικονομιδου • Υπεύθυνος Υλης: Αποστολος Κουρουπακης • Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νικόλαου Σαριπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Κωστης Φαφουτης - Νωτης Παπαδοπουλος**

Κατοικίες μετατρέπονται σε τουριστικά καταλύματα

Σε βραχύβια μίσθωση τουλάχιστον το 2% των κατοικιών στην Κύπρο και χιλιάδες εκτός μητρώου - Πρωταθλητές Πρωταράς και Πάφος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το 2% των κατοικιών στην Κύπρο αξιοποιούνται ως καταλύματα στην πλατφόρμα Airbnb. Το ποσοστό μεταφράζεται σε 8.510 κατοικίες οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται για ανάγκες στέγασης, αλλά ως μέσο επένδυσης για τους ιδιοκτήτες. Το γεγονός ότι τα στοιχεία αφορούν μόνο τις καταχωρήσεις σε μία πλατφόρμα –το Airbnb– καταδεικνύει αρχικά ότι ο αριθμός των κατοικιών που χρησιμοποιούνται πλέον για τουριστικούς σκοπούς είναι περισσότερος από τις 8 χιλιάδες που προαναφέρθηκε, εφόσον λειτουργούν περισσότερες πλατφόρμες. Υπολογίζεται ότι ο συνολικός αριθμός των καταλυμάτων που αξιοποιούνται τουριστικά ανέρχεται γύρω στις 16 χιλιάδες παγκύπρια. Την ίδια ώρα, η αναφορά του υφυπουργείου Τουρισμού για 6.700 καταλύματα τα οποία έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Αυτοεξυπηρετούμενων Καταλυμάτων του υφυπουργείου Τουρισμού, καταδεικνύει ξεκάθαρα ότι η ρύθμιση της λειτουργίας τους δεν έχει επιτευχθεί. Ένα τρίτο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι υπολογίζοντας το σύνολο των αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων καθώς και τον μέσο αριθμό ατόμων ανά κατοικία (2,3), προκύπτει ότι τα ακίνητα που είναι δεσμευμένα στην πλατφόρμα μπορούν να στεγάσουν γύρω στις 40 χιλιάδες άτομα.

Γύρω στις 8.510 καταλύματα προσφέρονται μόνο στο Airbnb, τα περισσότερα σε ελεύθερη Αμμόχωστο και Πάφο.

Τα τελευταία 3-4 χρόνια αυξάνεται η τάση για τουριστική επένδυση ακινήτων, και μερίδα ιδιοκτητών επιλέγουν να μετατρέψουν ακίνητα σε τουριστικό κατάλυμα για να λαμβάνουν ένα 2ο εισόδημα.

Απολαβές ανά περιοχή

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν και τα στοιχεία της πλατφόρμας AirDNA, η οποία αναλύει τα στατιστικά δεδομένα της πλατφόρμας. Σύμφωνα με τα στοιχεία των τελευταίων δώδεκα μηνών, οι μέσες ετήσιες απολαβές από την ενοικίαση καταλύματος στην πλατφόρμα κυμαίνονται από 13 χιλιάδες μέχρι περίπου 63 χιλιάδες/χρόνο. Συγκεντρώνοντας τα στοιχεία ανά περιοχή, προκύπτει ότι στις περιοχές με ισχυρότερη τουριστική απήχηση καταγράφεται και ψηλότερο ετήσιο εισόδημα και πληρότητες.

Συγκεκριμένα, στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου η μέση πληρότητα στα καταλύματα Airbnb στην Αγία Νάπα τους τελευταίους 12 μήνες ανέρχεται στο 62% (ολόχρονα), το μέσο κόστος διανυκτέρευσης τα 211,6 ευρώ και το ετήσιο εισόδημα ανά κατάλυμα γύρω στα 47,7 χιλιάδες ευρώ τους τελευταίους 12 μήνες, σημειώνοντας μάλιστα αύξηση 27% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Στον Πρωταρά καταγράφονται οι περισσότερες ετήσιες απολαβές των ιδιοκτητών –62,9 χιλιάδες ευρώ– και αυξημένες κατά 43% σε σχέση με το 2023. Το μέσο κόστος διανυκτέρευσης ανήλθε στα 294,9 ευρώ και η μέση πληρότητα 58%. Αρκετά πιο κάτω είναι οι απολαβές ιδιοκτητών για καταλύματα στη Λεμεσό, με τα στοιχεία να δείχνουν ένα ετήσιο μέσο όρο εισοδήματος ύψους 25,6 χιλιάδων ευρώ ανά κατάλυμα (που παρέμεινε σταθερό σε σχέση με πέρσι). Η μέση πληρότητα τους τελευταίους 12 μήνες ήταν στο 66% και το μέσο κόστος διανυκτέρευσης ανήλθε στα 105,6 ευρώ. Χαμηλότερο από τη Λεμεσό, το μέσο ετήσιο έσοδο από καταλύματα Airbnb στην Πάφο ανέρχεται σε 24,8 χιλιάδες ετησίως και καταγράφει μείωση 4% σε σχέση με πέρσι. Πιο πάνω η μέση πληρότητα με 68%, ενώ πιο κάτω σε σχέση με την ελεύθερη Αμμόχωστο είναι το μέσο κόστος διανυκτέρευσης που φτάνει στα 100 ευρώ. Στις 18,3 χιλιάδες ανά κατάλυμα είναι το ετήσιο εισόδημα για την περιοχή Λάρνακας, με αύξηση 18% σε σχέση με πέρσι. Στο 66% η μέση πληρότητα και 75,5 ευρώ το μέσο κόστος διανυκτέρευσης. Τέλος, οι ιδιοκτήτες αυτοεξυπηρετούμενων ακινήτων στη Λευκωσία έχουν 13,2 χιλιάδες μέσο ετήσιο εισόδημα που παρέμεινε στα ίδια επίπεδα σε σχέση με πέρσι. Στο 53% μέση πληρότητα και γύρω στα 68,2 ευρώ υπολογίζεται το μέσο κόστος διανυκτέρευσης. Είναι ξεκάθαρο πάντως βάσει των διαθέσιμων στοιχείων ότι μερίδα αυτών των εσόδων δεν φορολογείται, εφόσον είναι παραδεκτό ότι σημαντικός αριθμός καταλυμάτων δεν έχουν εγγραφεί στο σχετικό μητρώο του υφυπουργείου Τουρισμού.

Οι μέσες ετήσιες απολαβές από την ενοικίαση καταλύματος στην πλατφόρμα κυμαίνονται από 13 χιλιάδες μέχρι περίπου 63 χιλιάδες/χρόνο.

Κατοικίες Airbnb ανά επαρχία

	Κατοικίες (2021)	Airbnb	%Airbnb
Λευκωσία	144.556	1.284	0,9%
Αμμόχωστος	34.150	1.977	5,8%
Λάρνακα	73.676	1.863	2,5%
Λεμεσός	114.662	1.376	1,2%
Πάφος	66.168	2.010	3,0%
Σύνολο	**433.212**	**8.510**	**2,0%**

ΠΗΓΗ: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ASK WIRE

Το οικιστικό

Η «Κ» έχει στην κατοχή της και τελευταία ανάλυση της AskWire, η οποία ανέλυσε δεδομένα της Στατιστικής Υπηρεσίας και της πλατφόρμας Airbnb. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι από το σύνολο των 433.212 κατοικιών στην Κύπρο (περίοδος απογραφής 2021), οι 8.510 είναι δεσμευμένες στη συγκεκριμένη πλατφόρμα. Σε ποσοστό ανέρχεται στο 2%. Η επαρχία με τις περισσότερες κατ' αναλογία κατοικίες που δραστηριοποιούνται τουριστικά, είναι η Αμμόχωστος. Συγκεκριμένα, από τις 34.150 κατοικίες, οι 1.977 είναι αυτοεξυπηρετούμενα τουριστικά καταλύματα, ενώ σε ποσοστό ανέρχεται στο 5,8%. Ψηλότερο του μέσου παγκύπριου όρου είναι και το ποσοστό που εντοπίζεται στην Πάφο με 3% (2.010 καταλύματα στο σύνολο 66.168 κατοικιών) καθώς και στη Λάρνακα. Η πόλη του Ζήνωνα συγκεντρώνει ποσοστό 2,5% με 1.863 κατοικίες από το σύνολο των 73.676 να δραστηριοποιούνται στην πλατφόρμα Airbnb. Στην περίπτωση της Λεμεσού, από το σύνολο των 114.662 κατοικιών, οι 1.376 είναι δεσμευμένες στην πλατφόρμα (1,2%), ενώ στη Λευκωσία το ποσοστό είναι μόλις στο 0,9% (1.284 από το σύνολο των 144.556 κατοικιών). Μιλώντας στην «Κ» ο CEO της AskWire Παύλος Λοΐζου ανέφερε ότι τα τελευταία 3-4 χρόνια αυξάνεται η τάση για τουριστική επένδυση ακινήτων, και μερίδα ιδιοκτητών επιλέγουν να αξιοποιήσουν το ακίνητό τους για να λαμβάνουν ένα 2ο εισόδημα, μέσω βραχύβιας ενοικίασής τους σε τουριστικές πλατφόρμες όπως είναι το Airbnb, booking.com κτλ. Το αποτύπωμα αυτής της πρακτικής είναι ότι ένας σημαντικός αριθμός ακινήτων ειδικά χαμηλής αξίας ή μικρές μονάδες έχουν φύγει από την αγορά, τα οποία διαφορετικά θα συνείσφεραν στη δυσκολία εξεύρεσης προσιτού ακινήτου στέγασης.

Ελλιπές το μητρώο

Οι πιο πάνω αριθμοί δείχνουν επίσης ότι το μητρώο του υφυπουργείου Τουρισμού, με τις 6.700 εγγραφές καταλυμάτων παραμένει, τέσσερα χρόνια μετά τη δημιουργία του, ελλιπές. Αυτό συνεπάγεται και κενά στη σωστή παρακολούθηση των ακινήτων στην αγορά και σε σχέση με τις υποχρεώσεις των ιδιοκτητών τους στην καταβολή της φορολογίας. Από πλευράς του ΣΤΕΚ, η γενική διευθύντρια Χρυσαίμιλη Ψηλογένη υπογραμμίζει ότι πρέπει να επανεξεταστεί από τα αρμόδια τμήματα το θεσμικό πλαίσιο που αφορά τις βραχυχρόνιες μισθώσεις. Τονίζει την ανάγκη για εισαγωγή και κάποιων περιορισμών στις μέρες ενοικίασης αλλά και σε σχέση με τις περιοχές δραστηριοποίησης τέτοιων καταλυμάτων, ιδιαίτερα στις περιοχές που καταγράφεται δυσκολία στην εξεύρεση στέγασης οικογενειών ή φοιτητών, ενώ επισημαίνει την ανάγκη για αυστηρότερους ελέγχους και εντοπισμό όσων δεν έχουν εγγραφεί μέχρι στιγμής στο μητρώο.

Μέχρι στιγμής έχει εκτελεσθεί το 75% όλων των εργασιών του περιμετρικού Λευκωσίας. Το έργο θα ολοκληρωθεί στο τέλος του καλοκαιριού του 2024.

Ερχονται έργα 1,9 δισ. ευρώ την επόμενη τριετία

Ελευθέριος Ελευθερίου: Οι νέοι δρόμοι εντός του 2024 και οι προτεραιότητες του Τμήματος Δημοσίων Εργων έως το 2027

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Εντός του καλοκαιριού αναμένεται να ολοκληρωθεί τελικά η Α΄ φάση του περιμετρικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας που ήδη μετρά χρόνους καθυστερήσεων, ενώ αλλάζει και το χρονοδιάγραμμα παράδοσης της Α΄ φάσης του δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Ο διευθυντής του Τμήματος Δημοσίων Έργων Ελευθέριος Ελευθερίου περιγράφει στην «Κ» τις απαιτήσεις των εργολάβων των έργων, τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί σε περίπτωση μη έγκρισης των αιτημάτων τους και τις προϋποθέσεις για επιβολή πέναλτι. Ξεδιπλώνει επίσης τα πλάνα του Τμήματος Δημοσίων Έργων σε σχέση με νέες προκηρύξεις έργων, καθώς και τους νέους δρόμους που θα δούμε εντός του 2024. Για την επόμενη τριετία, όπως αναφέρει ο κ. Ελευθερίου, το Τμήμα θα πρέπει να τρέξει έργα με εκτιμώμενο προϋπολογισμό περίπου 2 δισ. ευρώ.

- Έχουμε ακούσει διάφορες ημερομηνίες για την ολοκλήρωση της Α΄ φάσης του περιμετρικού Λευκωσίας. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται το έργο και πότε ολοκληρώνεται τελικά;

- Μέχρι σήμερα έχει εκτελεσθεί το 75% όλων των εργασιών του έργου. Πιο συγκεκριμένα, έχει εκτελεσθεί το 95% των χωματουργικών εργασιών, το 70% των αποχετεύσεων όμβριων, το 60% των οδοστρωμάτων, το 50% των βοηθητικών εργασιών και το 96% των κατασκευών μεγάλων τεχνικών έργων. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι τέλος του καλοκαιριού του 2024.

- Ποια είναι όμως η ημερομηνία παράδοσης βάσει συμβολαίου;

- Βάσει συμβολαίου ο χρόνος αποπεράτωσής του είναι 36 μήνες, με ημερομηνία έναρξης 23 Μαρτίου 2020 και ημερομηνία λήξης 23 Μαρτίου 2023. Το έργο έχει εγκεκριμένη παράταση χρόνου μέχρι τις 16 Μαρτίου 2024 και εξετάζεται αίτημα για επιπλέον παράταση, μέχρι τον Ιούλιο του 2024. Αν δεν εγκριθεί το αίτημα για παράταση χρόνου, από τις 16 Μαρτίου μέχρι τον Ιούλιο που υπολογίζεται να ολοκληρωθεί το έργο, θα υπάρχει πέναλτι. Η απόφαση για το αίτημα στην παράταση χρόνου αναμένεται εντός των επόμενων ημερών.

«Σίγουρα υπάρχουν και πολλοί άλλοι τρόποι να χρησιμοποιηθούν για να επιλύσουν το κυκλοφοριακό πρόβλημα, αλλά οι βασικές αρτηρίες και οι αυτοκινητόδρομοι οι οποίοι θα συνδέουν την πόλη με την επαρχία είναι απαραίτητο να κατασκευαστούν».

«Εντός του 2024 αναμένεται να προκηρυχθούν επτά οδικά έργα συνολικού εκτιμώμενου κόστους 45 εκατ. +ΦΠΑ», αναφέρει στην «Κ» ο κ. Ελευθέριος Ελευθερίου.

- Πώς θα βοηθήσει στη μείωση του κυκλοφοριακού η αποπεράτωση της Α΄ φάσης;

-Η Α΄ φάση του έργου διαλαμβάνει αυτοκινητόδρομο μήκους 7,5 χλμ. περίπου για σύνδεση του υφιστάμενου αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας-Λεμεσού (Α1), με τη λεωφόρο Στροβόλου/ Τσερίου καθώς και 10 χλμ. συνδετήριων δρόμων για αποκατάσταση συνδέσεων με το υφιστάμενο οδικό δίκτυο. Υπολογίζεται ότι με το τέλος της Α΄ φάσης, και με βάση τις προβλέψεις της τεχνοοικονομικής και κυκλοφοριακής μελέτης που έγινε για ολόκληρο το έργο, η μείωση της κυκλοφορίας στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού, παρά την είσοδο της Λευκωσίας θα είναι στο 10%, ενώ η μείωση στην κυκλοφορία στην Σπύρου Κυπριανού αναμένεται να είναι της τάξης του 25%.

- Ποιο το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση όλων των φάσεων του περιμετρικού Λευκωσίας;

- Η επόμενη φάση που είναι προγραμματισμένη να γίνει, είναι η φάση Β3 και αφορά την πορεία που ακολουθεί ο αυτοκινητόδρομος από τα δυτικά της λεωφόρου του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ στη Λακατάμεια, παρά τον Πεδιαίο ποταμό με κατεύθυνση τον συνοικισμό της Ανθούπολης και περιοχών της Δευτεράς. Για την εν λόγω φάση το εκτιμώμενο κατασκευαστικό κόστος είναι στα 35 εκατ. και η διαδικασία προσφοροδότησης θα γίνει Μάιο ή Ιούνιο του 2024. Ο χρόνος υλοποίησης αυτής της φάσης είναι δύο χρόνια. Το 2025 αναμένεται ότι θα προκηρυχθεί η γ΄ φάση. Συνολικά οι φάσεις και οι υποφάσεις του έργου είναι οκτώ, με συνολικό κόστος που ξεπερνά τα €350 εκατ. και με ορίζοντα ολοκλήρωσής τους το 2034. Με την ολοκλήρωση του περιμετρικού επιτυγχάνεται βελτιωμένη συνδεσιμότητα σε όλο το οδικό δίκτυο, αφού αποτελεί τη σύνδεση των αυτοκινητόδρομων Λευκωσίας-Λεμεσού, Λευκωσίας-Τροόδους, και του προτεινόμενου αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας-Παλαιχωρίου. Έχουμε επίσης αναβάθμιση της προσβασιμότητας και αναβάθμιση των γύρω κοινοτήτων ιδιαίτερα μεταξύ των δυτικών και ανατολικών περιοχών της ευρύτερης Λευκωσίας, οι οποίες αυτή τη στιγμή δεν συνδέονται μέσω ολοκληρωμένου κύριου οδικού δικτύου. Επιτυγχάνεται επίσης μείωση της κυκλοφορίας των οχημάτων που εισέρχονται στη Λευκωσία και στο επηρεαζόμενο δίκτυο, περιβαλλοντικά οφέλη, καθώς και αποσυμφόρηση αστικών δρόμων της πρωτεύουσας.

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι χωματουργικές εργασίες και τα τεχνικά έργα, οι υπόγειες και υπέργειες διαβάσεις, τα έργα για τετραγωνικούς οχετούς όμβριων υδάτων και την κατασκευή των δύο σηράγγων στον δρόμο Πάφου-Πόλης.

«Συνολικά οι φάσεις και οι υποφάσεις του έργου είναι οκτώ, με συνολικό κόστος που ξεπερνά τα €350 εκατ. και με ορίζοντα ολοκλήρωσής τους το 2034».

Δρόμος Πάφου-Πόλης

-Τι γίνεται με τον δρόμο Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς; Υπήρχαν και εδώ κάποια θέματα με τα χρονοδιαγράμματα και τις απαιτήσεις του εργολάβου.

- Όντως έχουν προκύψει κάποιες διαφορές με τον εργολάβο, αναμενόμενες σε τέτοιου είδους έργα, οι οποίες αξιολογούνται από τον αντιπρόσωπο του εργοδότη. Κάποιες από αυτές έχουν ήδη αξιολογηθεί και έχουν τροχιοδρομηθεί μέσα από τις νενομισμένες διαδικασίες στην τμηματική επιτροπή αλλαγών και απαιτήσεων (ΤΕΕΑ) και στην κεντρική επιτροπή αλλαγών και απαιτήσεων (ΚΕΕΑ). Παρά τις διαφορές, υπάρχει μια πάρα πολύ καλή συνεννόηση του Τμήματος με τον εργολάβο του έργου. Η δέσμευσή μας είναι η επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν έγκαιρα, ενώ η δέσμευση του εργολάβου είναι ότι το έργο θα ολοκληρωθεί. Αυτό το διάστημα είναι σε εξέλιξη οι χωματουργικές εργασίες και τα τεχνικά έργα, οι υπόγειες και υπέργειες διαβάσεις, τα έργα για τετραγωνικούς οχετούς όμβριων υδάτων και η κατασκευή των δύο σηράγγων.

-Ποιες είναι οι απαιτήσεις του εργολάβου;

-Υπάρχουν περίπου 20-25 αιτήματα από τον εργολάβο, και απαιτήσεις για παράταση χρόνου παράδοσης του έργου λόγω διαφόρων θεμάτων που έχουν προκύψει, όπως π.χ. η πρόσβασή του στους αποθεσιοθαλάμους, καθώς επίσης και θέματα που –όπως επικαλείται ο εργολάβος– έχουν προκύψει λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, όπως αλλαγή του κόστος και του χρόνου παράδοσης των υλικών. Το καθένα από αυτά τα θέματα εξετάζονται και λαμβάνονται υπόψη οι ανάλογες αποφάσεις.

-Ποιο το νέο χρονοδιάγραμμα βάσει αυτών των απαιτήσεων και τι οικονομικές αποζημιώσεις ζητά ο εργολάβος;

- Η συμβατική ημερομηνία συμπλήρωσης του έργου είναι τέλος του 2024, αλλά ο εργολάβος με δική του τοποθέτηση έχει δηλώσει ότι θα το ολοκληρώσει το πρώτο εξάμηνο του 2025. Για την παράταση, έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα το οποίο εξετάζεται από αντιπρόσωπο του εργοδότη. Όσον αφορά τις οικονομικές αποζημιώσεις αυτές είναι ύψους αρκετών εκατομμυρίων ευρώ. Οι απαιτήσεις του εργολάβου θα τεθούν ενώπιον των αρμόδιων οργάνων. Κάποιες έχουν τεθεί και αναμένεται η απόφαση για το κατά πόσο αυτές οι απαιτήσεις δικαιολογούνται.

-Υπάρχει ενδεχόμενο το έργο να «σκοντάψει» σε αυτά τα θέματα και να μην προχωρήσει η υλοποίησή του;

-Οι εργασίες είναι σε εξέλιξη και θεωρώ ότι δεν υπάρχει ενδεχόμενο να σταματήσει το έργο. Ο εργοδότης μέσω του αντιπροσώπου του κάνει τακτικές συναντήσεις κάθε μήνα με την εταιρεία, αξιολογούνται και εξετάζονται όλα τα προβλήματα τα οποία προκύπτουν, και στις συναντήσεις που έχουν γίνει υπάρχει καθαρή δέσμευση του εργολάβου ότι θα ολοκληρώσει το έργο.

Οι υπό εξέλιξη δρόμοι και το κυκλοφοριακό πρόβλημα

-Ποια άλλα μεγάλα έργα είναι σε εξέλιξη, υπό κατασκευή;

-Συνολικά 10 μεγάλα οδικά έργα είναι σε εξέλιξη, συνολικού ύψους €240,3 εκατ. ευρώ. Αρχίζοντας από την κατασκευή του οδικού δικτύου παρά το νέο στάδιο ποδοσφαίρου στο Κολόσσι, που αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Απρίλιο, και την αναβάθμιση του οδικού δικτύου εντός της κοινότητας Τσερίου, η ολοκλήρωση της οποίας αναμένεται εντός του 2ου εξαμήνου του 2024. Έχουμε επιπλέον την κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Αστρομερίτη-Ευρύχου, η οποία βρίσκεται υπό εξέλιξη και αναμένεται να τελειώσει περί τα τέλη του 2025 με ένα ποσό συμβολαίου €74 εκατ. Είναι σε εξέλιξη και η βελτίωση των λεωφόρων Ιπποκράτους και Αργυρουπόλεως και τμήματος της λεωφόρου Τσερίου στον Στρόβολο από τα φώτα του Θεόκτιστου προς τα πάνω, το οποίο εκτελείται και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2ο εξάμηνο του 2025. Το 2025, αναμένεται να ολοκληρωθεί η Α΄ φάση του αυτοκινητόδρομου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς ενώ το 1ο εξάμηνο του ίδιου έτους αναμένεται να ολοκληρωθεί το έργο βελτίωσης του δρόμου Σωτήρας-Δερύνειας, ύψους €13,7 εκατ. +ΦΠΑ. Επιπλέον, θα προχωρήσει η κατασκευή του αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας-Παλαιχωρίου, το τμήμα από την Ανάγεια μέχρι την Αγροκηπιά το οποίο βρίσκεται υπό εξέλιξη και το οποίο θα ολοκληρωθεί το 2ο εξάμηνο του 2026, έναντι του ποσού των €65 εκατ., η βελτίωση του παραλιακού δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας (φάση 3), η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το Α΄ εξάμηνο του 2025. Το καλοκαίρι αναμένεται να ολοκληρωθεί και η κατασκευή του δρόμου Γερμασόγειας-Ακρούντας-Διερώνας-Αρακαπά, όπως επίσης και η κατασκευή του δρόμου Λεμεσού-Σαϊττά. Πρόκειται για δρόμο ο οποίος θα βοηθήσει σαφώς τις ορεινές περιοχές της Λεμεσού παρέχοντας εύκολη πρόσβαση προς την Λεμεσό και οδική ασφάλεια στον οδηγό. Ο υφιστάμενος δρόμος έπρεπε να βελτιωθεί με έναν αυτοκινητόδρομο. Επομένως προχωρήσαμε στην υλοποίηση του 1ου τμήματος του έργου και ήδη έχει ετοιμαστεί σημείωμα έργου για την επόμενη φάση. Έτσι, αν πάρουμε θετική γνωμάτευση από το υπουργείο Οικονομικών, θα προχωρήσουμε με την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων για την υλοποίηση και αυτού του έργου.

- Έρχονται και άλλοι δρόμοι το 2024;

-Εντός του 2024 αναμένεται να προκηρυχθούν επτά οδικά έργα συνολικού εκτιμώμενου κόστους 45 εκατ. +ΦΠΑ. Όπως για παράδειγμα η κατασκευή σύνδεσης της λεωφόρου Ακαδημίας με την οδό Φυτωρίου στην Αγλαντζιά (με την προϋπόθεση ότι θα έχουμε την έγκριση της Περιβαλλοντικής Αρχής), με εκτιμώμενο κόστος 3 εκατ., τη λεωφόρο Αμμοχώστου στη Λευκωσία, εντός Απριλίου, ύψους 8,7 εκατ. και την κατασκευή ανισόπεδου κόμβου Σταυρού στην είσοδο της Λευκωσίας, με εκτιμώμενο κόστος 19,5 εκατ. +ΦΠΑ και με διάρκεια εκτέλεσης τους 30 μήνες. Εντός Απριλίου αναμένεται να προκηρυχθεί και το έργο βελτίωσης του υφιστάμενου δρόμου Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς (φάση Β2) με διάρκεια εκτέλεσης, τους 12 μήνες.

-Ο αρμόδιος υπουργός Μεταφορών είχε δηλώσει σε προηγούμενη συνέντευξή του στην «Κ» ότι η κατασκευή δρόμων δεν είναι η λύση στην απάμβλυνση του κυκλοφοριακού προβλήματος.

-Εμείς οφείλουμε να κάνουμε τη βασική υποδομή για την κυκλοφορία των οχημάτων, η οποία θα αποσυμφορήσει τα κέντρα των πόλεων και θα συνδέσει ορεινές ή πιο απομακρυσμένες περιοχές με τις πόλεις (όπως στην περίπτωση του δρόμου Πάφου-Πόλης και του δρόμου Λεμεσού- Σαϊττά). Η κατασκευή των κυρίων αρτηριών και των αυτοκινητόδρομων καθώς και του περιμετρικού δρόμου είναι οπωσδήποτε αναγκαία για να παρέχει τη βασική υποδομή για την κυκλοφορία των οχημάτων. Σίγουρα υπάρχουν και πολλοί άλλοι τρόποι να χρησιμοποιηθούν για να επιλύσουν το κυκλοφοριακό πρόβλημα, αλλά οι βασικές αρτηρίες και οι αυτοκινητόδρομοι οι οποίοι θα συνδέουν την πόλη με την επαρχία είναι απαραίτητο να κατασκευαστούν.

Οι στόχοι και το όραμα των Δημοσίων Εργων

-Ποιος είναι ο στόχος σας με την ανάληψη των καθηκόντων σας και το όραμα του Τμήματος;

-Το όραμα του Τμήματος Δημοσίων Έργων και του υπουργείου είναι να μπορέσει να υλοποιήσει τα έργα τα οποία είναι σε προτεραιότητα από την κυβέρνηση για την εξυπηρέτηση του πολίτη, να εφαρμόσει τα έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας που έχουν να κάνουν με τη μείωση της χρήσης του ιδιωτικού οχήματος και τη χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, μείωση των ρύπων και αναβάθμιση. Επομένως εμείς, μέσα από τον προγραμματισμό μας, πρέπει να παρέχουμε τους ποδηλατόδρομους, πεζόδρομους, λεωφορειολωρίδες ούτως ώστε, μέσα από το όραμα μας, να πείσουμε τον πολίτη να χρησιμοποιήσει το λεωφορείο, το ποδήλατο και τα πεζοδρόμια. Μέσα από την υλοποίηση αυτών των έργων πρέπει να παρέχουμε στον πολίτη την ευκαιρία και την ευχέρεια να χρησιμοποιεί όλους αυτούς τους τρόπους μετακίνησης με ασφάλεια. Ταυτόχρονα έχουμε μια σειρά από κτιριακά έργα όπως το νέο Κυπριακό Μουσείο, το κτίριο του κέντρου αίματος, το κτίριο του κτηματολογίου κοκ., τα οποία έχουν στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καθημερινότητας του πολίτη.

-Ποιος είναι ο συνολικός προϋπολογισμός για τα προς υλοποίηση έργα του Τμήματος Δημοσίων Έργων;

-Για τα επόμενα τρία χρόνια (2024-2027) το Τμήμα Δημοσίων Έργων πρέπει να υλοποιήσει έργα πέραν του 1,9 δισ., τα οποία έχουν να κάνουν με κτίρια, δρόμους, θέματα προστασίας της παραλίας, με τον μεγαλύτερο όγκο των έργων να συγκεντρώνεται στην κατασκευή των κτιρίων και του οδικού δικτύου και της υλοποίησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.

Ο αντίκτυπος των επιθέσεων των Χούθι στις μαρίνες

Κότερα από τη Μέση Ανατολή δεν ήρθαν φέτος λόγω των κινδύνων

Του **ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ**

Δεν είναι μόνο η εμπορική ναυτιλία που βιώνει τους τελευταίους τρεις περίπου μήνες μία «τρικυμία» εξαιτίας των επιθέσεων με μη επανδρωμένα αεροσκάφη και πυραύλους από τους φιλοϊρανούς αντάρτες Χούθι της Υεμένης, αλλά και ο κλάδος που σχετίζεται με τα σκάφη αναψυχής, ειδικότερα αυτός των μαρινών, ο οποίος άρχισε να αναπτύσσεται στην Κύπρο, επενδύοντας στην προσέλκυση ιδιωτικών γιοτ από ξένες χώρες. Ενδεικτική είναι η περίπτωση της μαρίνας Λεμεσού, η οποία, μεταξύ άλλων, εξυπηρετεί σούπερ γιοτ, τα οποία καταφθάνουν από τις αραβικές χώρες. Αν και τα τελευταία χρόνια κατά τα ταξίδια τους από την περιοχή της Αραβικής Χερσονήσου και μέσω της Διώρυγας του Σουέζ προς προορισμούς της Μεσογείου, είτε για αναψυχή, είτε για να παρευρεθούν οι ιδιοκτήτες τους σε συγκεκριμένα μεγάλα γεγονότα, συνηθίζουν να κάνουν στάσεις και στη Λεμεσό, τους τελευταίους μήνες είναι αισθητά μειωμένη η παρουσία τους λόγω της τεταμένης κατάστασης στην Ερυθρά Θάλασσα, καθώς, όπως οι Χούθι χτυπούν εμπορικά πλοία, το ίδιο μπορούν να χτυπήσουν και ιδιωτικά γιοτ. Σύμφωνα με έγκυρη πηγή πληροφόρησης της «Κ», φέτος δεν ήρθε, ούτε έχει προγραμματίσει να το κάνει, κανένα από τα σούπερ γιοτ –τα οποία τα προηγούμενα χρόνια έκαναν ενδιάμεση στάση στην Κύπρο κατά το ταξίδι τους– με προορισμό το Grand Prix του Μονακό τον προσεχή Μάιο. Πολλά σκάφη, που ακολουθούν τακτικά τη συγκεκριμένη διαδρομή αυτή την εποχή του χρόνου, μεταξύ της Μέσης Ανατολής και της Μεσογείου μέσω της Διώρυγας του Σουέζ, αλλάζουν τα σχέδιά τους και παρακολουθούν την κατάσταση, για να εξετάσουν αναλόγως τα ταξιδιωτικά τους σχέδια, τόνισε η ίδια πηγή.

Ενδεικτικά, απουσιάζουν ιδιωτικά κότερα, τα οποία τα προηγούμενα χρόνια έκαναν ενδιάμεση στάση στην Κύπρο κατά τον πλου με προορισμό το Grand Prix του Μονακό.

Συνέπειες

Όπως είναι γνωστό, αυτό το διάστημα έχουν μειωθεί κάθετα οι διελεύσεις πλοίων από τη Διώρυγα του Σουέζ, η οποία συνδέει τη Μεσόγειο Θάλασσα με την Ερυθρά Θάλασσα και είναι ένας ζωτικής σημασίας σύνδεσμος που συνδέει την Ασία και την Ανατολική Αφρική με την Ευρώπη και πέρα από αυτήν. Πέρυσι η Διώρυγα διαχειρίστηκε περίπου το 12% έως 15% του παγκόσμιου εμπορίου. Πλέον, για να αποφύγουν την Ερυθρά Θάλασσα και τη Διώρυγα του Σουέζ, τα πλοία πρέπει να κάνουν τον περίπλου της Αφρικής, περνώντας από το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας στο νότιο άκρο της Αφρικής, όπως άλλοτε έκανε στα τέλη του 15ου αιώνα ο Πορτογάλλος θαλασσοπόρος Βάσκο Ντε Γκάμα, για να αρχίσουν να φτάνουν στη Δύση τα εμπορεύματα από την Ινδία. Όλα αυτά δημιουργούν επιπλέον κόστη –πλέον οι τιμές των εμπορευματοκιβωτίων έχουν υπερδιπλασιαστεί– με αντίκτυπο στην τσέπη του μέσου καταναλωτή, και βέβαια καθυστερήσεις. Την ίδια ώρα, αυτό το σκηνικό αποτρέπει σκάφη αναψυχής προερχόμενα από τις αραβικές χώρες από το να ταξιδέψουν προς τη Μεσόγειο, ή σε περιπτώσεις που το κάνουν με περίπλου της Αφρικής, από το να έχουν ως επιλογή αγκυροβόλησης κατά τα ταξίδια τους και την Κύπρο, με στέρηση πηγών εσόδων τόσο για τις μαρίνες όσο και για την οικονομία του νησιού.

Αισθητά μειωμένη η παρουσία των σούπερ γιοτ από αραβικές χώρες, που άλλες χρονιές αυτή την εποχή έκαναν στάση στην Κύπρο κατά τα ταξίδια τους προς τη Μεσόγειο μέσω της Διώρυγας του Σουέζ.

Ανατροπή της εικόνας

Ναυτιλιακοί παράγοντες εκτιμούν ότι όταν δραστηριοποιηθεί πλήρως η ναυτική δύναμη που βρίσκεται στην περιοχή της Ερυθράς Θάλασσας, τόσο των Αμερικανοβρετανών όσο και της Ευρώπης, τότε θα υπάρξει σε βάθος μηνών εξομάλυνση της κατάστασης. Για την ώρα αυτό δεν έχει επιτευχθεί, καθώς, με βάση την επικαιρότητα, οι επιθέσεις των Χούθι συνεχίζονται. Σύμφωνα με την ίδια ανάλυση, η βελτίωση της εικόνας συνδέεται και με την εκτόνωση της έντασης στα μέτωπα της Γάζας, που επιχειρείται αυτό το διάστημα, με στόχο την επίτευξη εκεχειρίας, έστω και προσωρινής. Από εκεί θα εξαρτηθεί ένα απαισιόδοξο σενάριο για περαιτέρω κλιμάκωση της κατάστασης για την παγκόσμια ναυτιλία στην περιοχή, κάτι που σημαίνει, όπως προαναφέρθηκε, πιέσεις στις τιμές, ενδεχόμενες καθυστερήσεις σε παραλαβές αγαθών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται και στην πορεία ανάπτυξης και υλοποίησης έργων στις χώρες. Κοντολογίς, σήμερα η οικονομία των κρατών εξαρτάται άρρηκτα με γενικότερες ισορροπίες, με το τι συμβαίνει σε ευαίσθητες περιοχές του πλανήτη.
Αναλυτές θέτουν συγχρόνως ως ζητούμενο για «θεραπεία» μία παγκόσμια συνεννόηση. Κανείς δεν θέλει να δημιουργήσει συνθήκες πτώσης του διεθνούς εμπορίου. Αυτό θα πλήξει όλες τις χώρες. Ήδη η Ευρώπη την επόμενη διετία αναμένεται να αντιμετωπίσει μία πολύ δύσκολη κατάσταση, λόγω και του Ουκρανικού –ήδη η δυτική Ευρώπη βρίσκεται σε αναβρασμό με τον ξεσηκωμό των αγροτών.
Στο ίδιο πλαίσιο για την παγκόσμια συνεννόηση, αναλυτές εντάσσουν μία σε βάθος χρόνου συμφωνία του δυτικού κόσμου με τους λεγόμενους «Νότιους», δηλαδή το μπλοκ κρατών που έχει αναδειχθεί με πολιτικά στοιχεία συνοχής μετά την κλιμάκωση του πολέμου στην Ουκρανία, ένα στρατόπεδο που περιλαμβάνει την Κίνα, την Ινδία, ακόμη και το Ιράν. Πρόκειται για μεγάλες παραγωγές χώρες της Ασίας, που σήμερα βλέπουν τον κόσμο με διαφορετική ματιά και αναζητούν πλέον ένα μερίδιο ίσης διαχείρισης του παγκόσμιου πλούτου.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Της* **ΚΑΘΡΙΝ ΕΡΛΙ / REUTERS**

Κομβικός ο ρόλος των γυναικών στη γεωργία

Με μια ευρύτητα και ποικιλία ρόλων, που καλύπτουν τη φύτευση, την καλλιέργεια και τη συγκομιδή των καλλιεργειών, καθώς και την επεξεργασία, την επιμελητεία και την πώληση προϊόντων, οι εργάτριες διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στις αλυσίδες των γεωργικών προμηθειών.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, σχεδόν το 38% των εργαζομένων στις γεωργικές αλυσίδες εφοδιασμού είναι γυναίκες, αν και αυτό ποικίλλει ανάλογα με την περιοχή, καθώς στην υποσαχάρια Αφρική είναι 50%, σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO).

Ωστόσο, πολλές εξ αυτών δεν έχουν πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες περίθαλψης για να ζήσουν μια υγιή παραγωγική ζωή. Είναι μικρές αγρότισσες με χαμηλά έσοδα, που δεν καλύπτονται από εταιρικά προγράμματα υγείας. Οι φυτείες είναι συχνά απομακρυσμένες από κέντρα υγείας και κλινικές. Όμως, οι εταιρείες και οι προμηθεύτριές τους μπορούν να διαδραματίσουν μείζονα ρόλο στη βελτίωση της γυναικείας υγείας, είτε άμεσα είτε συνεργαζόμενες με κρατικές δομές περίθαλψης. Επιπλέον, το ποσοστό των γυναικών στο γεωργικό εργατικό δυναμικό αυξάνεται σε πολλές περιοχές λόγω ανδρικής μετανάστευσης, όπως στην Κολομβία, στον Ισημερινό, στο Νεπάλ και στο Μπανγκλαντές. Συνεπώς, η αντοχή της εφοδιαστικής αλυσίδας εξαρτάται περισσότερο από την υγεία των γυναικών.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, σχεδόν το 38% των εργαζομένων στις γεωργικές αλυσίδες εφοδιασμού είναι γυναίκες.

Εντούτοις, η υγεία και τα κοινωνικά ζητήματα υποχωρούν ως προτεραιότητα των εταιρειών σε σύγκριση με τον μετριασμό των αλλαγών του κλίματος. Τα κοινωνικά προβλήματα τείνουν να είναι πολύ περίπλοκα, απαιτούν στοχαστικές επενδύσεις χωρίς απαραίτητα εύκολη απόδοση. Υπάρχουν τεράστια επιχειρηματικά οφέλη από την επένδυση στην υγεία των εργαζομένων συνολικά και των γυναικών ειδικά, αλλά δεν τεκμηριώνονται εύκολα ποσοτικά, όπως ορισμένες από τις τεχνικές αλλαγές στις οποίες επενδύουν οι εταιρείες.

Ο Οργανισμός Τροφίμων του ΟΗΕ θα αναλάβει σειρά δεσμεύσεων για την υγεία των γυναικών στις εταιρικές αλυσίδες εφοδιασμού, ενώ συγκρότησε ειδικό ταμείο που επενδύει σε εταιρείες με επικεφαλής γυναίκες εργαζόμενες σε κοινότητες με τέτοιες αλυσίδες. Αρκετές επιχειρήσεις έχουν αναλάβει δράση.

Η R. Twining and Company, για παράδειγμα, παρέχει στις εργαζόμενες στο τσάι στην αλυσίδα εφοδιασμού της στην Κένυα πληροφορίες για την αναπαραγωγική υγεία, καθώς και πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και προϊόντα υγείας σε 50.000 γυναίκες σε όλη την Κένυα και την Ινδία.

Ο όμιλος παραγωγής τροφίμων OFI χρησιμοποιεί τις τοπικές ομάδες του για να παρέχει εκπαίδευση σε θέματα διατροφής, συμβουλές και προληπτικούς ελέγχους υγείας σε χιλιάδες αγρότισσες, εργαζομένους και στις οικογένειές τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **ΟΥΓΚΟ ΝΤΙΞΟΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS**

Τα δύο σενάρια εάν η Ουκρανία χάσει τον πόλεμο

Η ρωσική επιτυχία στην Ουκρανία θα αφύπνιζε δυνητικά την Ε.Ε. να σφυρηλατήσει στενότερους δεσμούς ασφαλείας και άμυνας ή θα τη διέλυε, κλονίζοντας και την οικονομική συνοχή της. Ο Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος δήλωσε πως δεν θα υπερασπιζόταν τις ευρωπαϊκές χώρες από τη ρωσική επιθετικότητα, τείνει να επανεκλεγεί στην προεδρία των ΗΠΑ. Αυτό αυξάνει τις πιθανότητες να επαληθευτεί το κάκιστο σενάριο, όπως ανέφερε η Γερμανίδα πρώην υπουργός Αμυνας Ανεγκρέτ Κραμπ-Καρενμπάουερ, δηλαδή η Ευρώπη να υποχρεωθεί να τα βγάλει πέρα με την ολοένα ισχυρότερη Ρωσία. Οταν ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν έθεσε το ενδεχόμενο αποστολής ευρωπαϊκών στρατευμάτων στην Ουκρανία, προκάλεσε εκνευρισμό.

Ο Γερμανός καγκελάριος Ολαφ Σολτς εξόργισε μετά τη Βρετανία και τη Γαλλία, διότι δήλωσε πως αυτές ήδη έστειλαν στρατό, αλλά εκείνος δεν θα το έπραττε. Οι διαμάχες, βέβαια, είναι συνηθισμένες στην Ε.Ε. και επιβεβαιώνουν την προφητική ρήση ενός εκ των ιδρυτών της, του Ζαν Μονέ, ότι «η Ευρώπη θα σφυρηλατηθεί μέσα από κρίσεις».

Η Ευρώπη θα συσπειρωθεί ή θα κλονιστεί από τη στιγμή που τα κράτη-μέλη προωθούν τις εθνικές ατζέντες τους.

Μετά την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, η Ε.Ε. και τα κράτη-μέλη της επέζησαν της περικοπής του αερίου από τη Μόσχα, πρόσφεραν προσωρινή προστασία σε 4,2 εκατ. Ουκρανούς πρόσφυγες, επέβαλαν κυρώσεις στη Ρωσία και εκκίνησαν συνομιλίες για την ένταξη του Κιέβου στον συνασπισμό. Η Κομισιόν πρότεινε μια κοινή στρατηγική για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία, στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη-μέλη συνεργάζονται για να καλύψουν το 40% των αναγκών τους, από το 18% το 2022. Ορισμένες χώρες με πρωτεργάτρια τη Γερμανία ήδη αυξάνουν τον στρατιωτικό προϋπολογισμό τους. Η Ε.Ε. βρίσκεται αντιμέτωπη με μια «υπαρξιακή» δοκιμασία, κατά τον πρώην Ευρωπαίο επίτροπο Πασκάλ Λαμί: δεν μπορεί να συνεχίσει να ζει ως «χορτοφάγος σε έναν κόσμο σαρκοφάγων». Εξ ανάγκης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα κοινής άμυνας, την οποία θα χρηματοδοτήσει μέσω δανεισμού. Εντούτοις δεν είναι απίθανο η Ε.Ε. να μην ενωθεί μπροστά σε αυτή την ανάγκη. Λόγου χάριν, η μεταναστευτική κρίση εξαιτίας του εμφυλίου στη Συρία ήταν ένας από τους λόγους εξόδου της Βρετανίας. Πάντως, το μεγαλύτερο πρόβλημα σχετίζεται με τις διαφορετικές εθνικές ατζέντες. Η Γερμανία είναι επιφυλακτική όσον αφορά τον ανταγωνισμό με τη Ρωσία, η Πολωνία και άλλα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης τάσσονται κατά του Πούτιν, ενώ οι χώρες της Νότιας Ευρώπης δεν θεωρούν μεγάλη απειλή τη Μόσχα. Ο Μακρόν επιθυμεί η Ευρώπη να αναπτύξει μια «αυτόνομη στρατηγική» έναντι των ΗΠΑ. Τέλος, η συνοχή της Ε.Ε. θα δοκιμαστεί κι αν οι ακροδεξιοί εθνικιστές πολιτικοί συνεχίσουν να κερδίζουν έδαφος.

Ανοιξε ο ανθρωπιστικός διάδρομος για Γάζα

Νέο φορτίο βοήθειας προς αποστολή στους Παλαιστινίους – Αναμένεται η άφιξη δεύτερου πλοίου τις επόμενες μέρες

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η αναχώρηση του υπό ισπανική σημαία πλοίου Open Arms το οποίο εγκαινιάζει τον ανθρωπιστικό διάδρομο Λάρνακα-Γάζα μεταφέροντας τους πρώτους 150 τόνους βοήθειας στους Παλαιστινίους, τερματίζει το κλίμα αναμονής των τελευταίων τεσσάρων ημερών αλλά και τους ψιθύρους για την καθυστέρηση που υπήρχε. Το πλοίο εξήλθε από το λιμάνι Λάρνακας λίγο μετά τις 9 το πρωί την Τρίτη ρυμουλκώντας την πλατφόρμα πάνω στην οποία έχει τοποθετηθεί το πρώτο φορτίο για τους Παλαιστινίους. Η αναχώρηση του πλοίου αλλά κυρίως η παράδοση του φορτίου τις επόμενες 48 ώρες είναι καθοριστικής σημασίας για ένα εγχείρημα το οποίο υλοποιήθηκε μετά από έξι μήνες. Όπως τονίζουν κυβερνητικές πηγές, η πρώτη αποστολή ουσιαστικά θα λειτουργήσει ως πιλότος για τις επόμενες αποστολές που θα ακολουθήσουν. Η Λευκωσία παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή την πορεία του πλοίου προς τη Γάζα προκειμένου να διορθωθούν πρακτικά προβλήματα, εάν προκύψουν. Πέρα από τα ζητήματα αυτά η κυπριακή κυβέρνηση εστιάζει σε δυο ζητήματα όπως αναφέρει στην «Κ» ο αναπληρωτής κυβερνητικός εκπρόσωπος Γιάννης Αντωνίου. «Το πρώτο είναι το αμιγώς πολιτικό και ο ρόλος που διαδραματίζει η Κυπριακή Δημοκρατία ως γέφυρα σταθερότητας, ειρήνης και συνεργασίας. Στο άλλο ζήτημα, αυτό της επικοινωνίας, μας ενδιαφέρει και μας ικανοποιεί ότι η Κύπρος προβάλλεται διεθνώς για τους σωστούς λόγους».

Η βοήθεια έχει συλλεγεί από τη μη κυβερνητική οργάνωση World Central Kitchen η οποία έχει ναυλώσει και το δεύτερο πλοίο.

Το φορτίο

Η βοήθεια προς τον παλαιστινιακό λαό περιλαμβάνει ξηρά τροφή, νερό και ιατροφαρμακευτικό υλικό. Το φορτίο θα μεταφερθεί στη Γάζα όπου η πλατφόρμα που ρυμουλκεί το πλοίο θα δέσει σε σημείο το οποίο έχει δημιουργηθεί προσωρινά έως ότου ο αμερικανικός στρατός να στήσει την πλωτή προβλήτα. Πηγές στη Λευκωσία απέδιδαν την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην αναχώρηση του πλοίου σε τεχνικά ζητήματα προετοιμασίας του σημείου στο οποίο θα δέσει η πλατφόρμα. Η βοήθεια θα παραληφθεί από τον μηχανισμό που διαθέτουν τα Ηνωμένα Έθνη στην περιοχή με τη συνδρομή ΜΚΟ αλλά και εθελοντών οι οποίοι θα εμπλακούν και στο κομμάτι διανομής της βοήθειας στους Παλαιστινίους. Η Κύπρος στο κομμάτι παραλαβής δεν θα έχει καμία εμπλοκή, ξεκαθάριζαν κυβερνητικές πηγές στη Λευκωσία.

Νέο φορτίο

Τις επόμενες μέρες, δεν διευκρινίζεται πότε, θα αποσταλεί και δεύτερο φορτίο το οποίο έχει συλλεγεί και βρίσκεται στην Κύπρο αναμένοντας το πλοίο που θα το μεταφέρει στη Γάζα. Το πλοίο έχει ναυλωθεί επίσης από τη ΜΚΟ World Central Kitchen. Από εκεί και πέρα, τα νηία αποστολής βοήθειας θα αναλάβουν τρίτες χώρες οι οποίες θα στείλουν με πτήσεις φορτία στην Κύπρο προκειμένου να μεταφερθούν με το σχέδιο Αμάλθεια. Όπως τονίζουν κυβερνητικές πηγές, το ενδιαφέρον για βοήθεια είναι μεγάλο είτε με αποστολή φορτίων, είτε με την αγορά κάποιων αγαθών, όπως νερό ή ξηρά τροφή, από την Κύπρο. Μόλις στηθεί η πλωτή προβλήτα στο σκηνικό μεταφοράς της βοήθειας θα εμπλακούν και πολεμικά πλοία των ΗΠΑ ή και άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Με βάση επίσημες ανακοινώσεις η προβλήτα αναμένεται να είναι έτοιμη σε ένα μήνα περίπου.

Το Ισραήλ

Η εξάμηνη καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στην υλοποίηση του σχεδίου «Αμάλθεια» οφείλεται στις ενστάσεις που είχε το Ισραήλ, κυρίως για θέματα ασφάλειας. Ζητήματα που φαίνεται να ξεπεράσθηκαν με τις διευθετήσεις που έγιναν το εβραϊκό κράτος να έχει ρόλο στον έλεγχο των φορτίων βοήθειας προτού αυτά αφιχθούν στη Γάζα. Για τον λόγο αυτό, στη Λάρνακα βρίσκεται κλιμάκιο Ισραηλινών που σε συνεργασία με λειτουργούς της Κυπριακής Δημοκρατίας έλεγξαν και μετά σφράγισαν το φορτίο του Open Arms. Τα φορτία βοήθειας προς Γάζα θα τυγχάνουν της διακριτικής παρακολούθησης από πολεμικά πλοία χωρών που βρίσκονται στην περιοχή, για λόγους ασφάλειας.

Με καθυστέρηση δύο ημερών αναχώρησε από τη Λάρνακα το πλοίο Open Arms το οποίο μεταφέρει 150 τόνους ξηράς τροφής, νερού και ιατροφαρμακευτικού υλικού.

Χαιρετίζει η Ευρώπη και δίνει εύσημα στην Κύπρο

Η επίσημη πρώτη του σχεδίου «Αμάλθεια» και η πιο σημαντική προσπάθεια στήριξης του παλαιστινιακού λαού έτυχε θετικής υποδοχής από την Ε.Ε. Η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ευχαρίστησε δημόσια των πρόεδρο της Δημοκρατίας για τη δημιουργία του ανθρωπιστικού θαλάσσιου διαδρόμου προς τη Γάζα. «Ο απόπλους του πρώτου πλοίου είναι ένα σημάδι ελπίδας. Θα εργαστούμε σκληρά μαζί για να ακολουθήσουν πολλά ακόμη πλοία. Θα κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας για να φτάσει η βοήθεια στους Παλαιστινίους» αναφέρει η πρόεδρος της Κομισιόν. Όπως ανέφερε η Ευρωπαία αξιωματούχος από το βήμα της Ολομέλειας του Ευρωκοινοβουλίου, στο Στρασβούργο, ομάδα συντονισμού της Ε.Ε. θα βρίσκεται στην Κύπρο, σημειώνοντας ότι «θα χρηματοδοτήσουμε και θα συντονίσουμε τη ροή ευρωπαϊκών αγαθών» που αποστέλλονται ως βοήθεια στη Γάζα μέσω του θαλάσσιου διαδρόμου. Έχουμε δουλέψει χέρι-χέρι όχι μόνο με την Κύπρο αλλά και με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τις Ηνωμένες Πολιτείες και το Ηνωμένο Βασίλειο, συνέχισε. «Βρέθηκα στο λιμάνι της Λάρνακας πριν από λίγες μέρες για να παρακολουθήσω την τελική προετοιμασία πριν από την αναχώρηση του πλοίου» είπε, σημειώνοντας πως όταν θα καταστεί πλήρως λειτουργικός αυτός ο θαλάσσιος διάδρομος θα μπορεί να εγγυηθεί μια διαρκή, ρυθμιζόμενη και ισχυρή ροή βοήθειας προς τη Γάζα. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σημείωσε επίσης ότι είναι η πρώτη φορά που ένα πλοίο εξουσιοδοτείται να παραδώσει βοήθεια στη Γάζα από το 2005.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΖΗΝΩΝΑ ΖΗΝΩΝΟΣ**

Για ένα αποτελεσματικό σύστημα αδειοδότησης της ανάπτυξης

Το σύστημα αδειοδότησης της ανάπτυξης έχει από χρόνια φτάσει σε ένα αδιέξοδο, με αποτέλεσμα όλοι οι εμπλεκόμενοι, υπουργείο Εσωτερικών, δήμοι, ΕΤΕΚ, επαγγελματικοί σύλλογοι και άλλοι, να ψάχνουν να βρουν τρόπο ανασχεδιασμού του, ώστε να εξυπηρετεί αποτελεσματικά την κοινωνία και όχι να την ταλαιπωρεί όπως κάνει σήμερα.

Οι προσπάθειες που γίνονται κατά καιρούς, δεν αγγίζουν την ουσία του προβλήματος και εάν την αγγίζουν, το κάνουν επιφανειακά μόνο, γι' αυτό και οι πολίτες δεν αισθάνονται το αποτέλεσμα. Η αναμενόμενη μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με τη σύσταση και τη λειτουργία του Επαρχιακού Οργανισμού Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ) παρέχει μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για να γίνουν τα σωστά και αποτελεσματικά βήματα.

Η δομή που πρέπει να έχει ένα αποτελεσματικό σύστημα αδειοδότησης της ανάπτυξης είναι ως πιο κάτω:

Πολεοδομία: Εκδίδει τη πολεοδομική άδεια.

Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης: Οι ΕΟΑ παραλαμβάνουν τις αιτήσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί πολεοδομική άδεια, κάνουν μόνο διοικητικό έλεγχο και ακολούθως εκδίδουν την άδεια οικοδομής. Στη συνέχεια, κάνουν τον έλεγχο της ανάπτυξης με τους ελεγκτές δόμησης.

Δήμοι: Γίνεται ο έλεγχος της τακτικής επιθεώρησης των οικοδομών, αλλά και ο συνεχής έλεγχος των οικοδομών για παρανομίες.

Η Πολεοδομία, καθώς και όλες οι άλλες υπηρεσίες, Δημαρχεία, ΑΗΚ, Πυροσβεστική Υπηρεσία, είναι η «βιβλιοθήκη» για κάθε μελετητή και η πηγή όλων των πληροφοριών για να μπορεί απρόσκοπτα να ασκήσει το επάγγελμά του. Οι μελετητές πρέπει να έχουν ανεμπόδιστη πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες.

Η κατευθυντήρια εγκύκλιος του διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως που αφορά την άσκηση διακριτικής ευχέρειας των πολεοδομικών αρχών για υπέρβαση του μέγιστου επιτρεπόμενου αριθμού ορόφων μέχρι δύο, πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να εξυπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο εκδόθηκε. Ο συντελεστής δόμησης αποτελεί εθνικό πλούτο, και ως τέτοιον πρέπει να τον αντιμετωπίζουμε. Η υφιστάμενη πυκνότητα των πόλεών μας δεν είναι ικανοποιητική. Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι δεν θα μπορέσουν ποτέ να λειτουργήσουν αποτελεσματικά οι δημόσιες συγκοινωνίες.

Με τις αλλεπάλληλες αλλαγές και οδηγίες της Πολεοδομίας έχουν αυξηθεί κατά πολύ οι εξαιρέσεις από τον συντελεστή δόμησης, με αποτέλεσμα οι μελετητές να μην μπορούν να εξαντλήσουν τον επιτρεπόμενο συντελεστή δόμησης χωρίς την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας αναφορικά με το ύψος και τον αριθμό ορόφων. Σημειώνουμε ότι οι εκτιμήσεις του Κτηματολογίου και των εκτιμητών γης, βασίζονται στον επιτρεπόμενο συντελεστή δόμησης. Όταν ο συντελεστής δεν μπορεί να εξαντληθεί, αναπόφευκτα μειώνεται η αξία τού οποιουδήποτε υπό μελέτη ακινήτου. Τα τεμάχια στα οποία δεν μπορεί να εξαντληθεί ο συντελεστής δόμησης ανέρχονται περίπου στο 80%. Η μη άσκηση της διακριτικής ευχέρειας αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη που όλοι μας θέλουμε και ζητούμε. Η Πολεοδομία θα πρέπει να καθορίσει στα τοπικά σχέδια, στις οικιστικές περιοχές, περιοχές κατοικίας. Για διευκόλυνση των διευθυντών των επαρχιακών γραφείων της Πολεοδομίας, η απόφαση για έκδοση ή όχι μιας πολεοδομικής άδειας με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δεν πρέπει να είναι απόφαση ενός ατόμου, όπως είναι σήμερα, αλλά απόφαση μιας τριμελούς επιτροπής λειτουργών Πολεοδομίας, όπως ήταν στο παρελθόν και λειτουργούσε με εξαιρετικά αποτελέσματα, ή τριμελούς επιτροπής χωρίς να υπάρχει ιεραρχική εξάρτηση.

«Η μεταφορά της ευθύνης για έκδοση της πολεοδομικής άδειας στους ΕΟΑ, μόνο προβλήματα θα δημιουργήσει».

Η ανάπτυξη θα πρέπει να αντιμετωπιστεί όπως της αξίζει μέσα από το πλαίσιο της δημιουργίας ενός υφυπουργείου Ανάπτυξης. Είναι ο πολιτισμός μας για τα παλιά αλλά και για τα νέα κτίρια.

Επομένως ο συντελεστής δόμησης είναι εθνικός πλούτος. Αυτό έχει αποδειχθεί χωρίς αμφιβολία κατά την περίοδο που η Κύπρος μας υπέστη «κούρεμα» των καταθέσεων.

Τι είναι τελικά η κυκλική οικονομία που όλοι αναφέρουν σήμερα;

Το πιο αειφόρο κτίριο είναι αυτό που είναι ήδη κτισμένο.

Γιατί να υπάρχει φόβος στην αύξηση του συντελεστή δόμησης και των ορόφων;

Μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να προσφέρει αυτό.

Η εξέταση και έκδοση πολεοδομικής άδειας δεν πρέπει να αφεθεί αποκλειστικά στα χέρια των αρχιτεκτόνων μελετητών, επειδή αυτό εγκυμονεί κινδύνους τόσο στη σχέση των μελετητών με τους πελάτες τους όσο και στη σχέση των μελετητών και της κοινωνίας. Αυτό δεν πρέπει να γίνει ούτε για μικρές αιτήσεις αλλά ούτε για μεγάλες αναπτύξεις. Η εξέταση της πληρότητας μιας πολεοδομικής αίτησης αποτελείται από μια απλή διαδικασία ελέγχου, η οποία μάλιστα περιγράφεται στο έντυπο αυτοελέγχου. Όλες τις αιτήσεις τις κατηγοριοποιεί η Πολεοδομία σε μικρές και σε μεγάλες. Όλες τις μεγάλες τις αναλαμβάνουν παγκύπρια τα κεντρικά γραφεία Πολεοδομίας στη Λευκωσία. Μεγάλη π.χ. θα μπορούσε να θεωρηθεί μια γραφειακή ανάπτυξη 1.500μ² και άνω. Όλες τις άλλες μικρότερης κλίμακας αιτήσεις τις αναλαμβάνουν τα επαρχιακά γραφεία της Πολεοδομίας. Επομένως, είναι άξιο απορίας το γεγονός ότι υπάρχουν καθυστερημένες αιτήσεις στα επαρχιακά γραφεία Πολεοδομίας. Εάν ο μελετητής έχει συμπληρώσει το έντυπο αυτοελέγχου, τότε με μια προσωπική συνάντηση μεταξύ αυτού, του τεχνικού και του λειτουργού Πολεοδομίας, η αίτηση θα μπορεί να εξεταστεί άμεσα. Αυτές οι αιτήσεις είναι οι πιο πολλές και αποτελούν περίπου το 85% των αιτήσεων. Εάν η αίτηση είναι μεγάλης κλίμακας και πολύπλοκη, πιθανόν να χρειαστεί δεύτερη ή το πολύ τρίτη συνάντηση. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν πολύ πιο γρήγορα από τη σημερινή διαδικασία.

Πληροφορηθήκαμε ότι ο κάθε τεχνικός σε όλες τις πολεοδομικές αρχές διεκπεραιώνει μέσο όρο 7-8 αιτήσεις τον μήνα. Αυτό είναι ένα γεγονός που πρέπει να αλλάξει και δεν έχει καμία σχέση με το μειωμένο προσωπικό της Πολεοδομίας. Πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα βελτίωσης της παραγωγικότητας. Παλαιότερα, εξ όσων γνωρίζουμε, ο μέσος όρος για κάθε τεχνικό ήταν 15 αιτήσεις τον μήνα. Με το σημερινό προσωπικό και με τη μέθοδο των συναντήσεων που προτείνεται, θα μπορούσαν να διεκπεραιωθούν πέραν των 20 αιτήσεων τον μήνα από κάθε τεχνικό. Μπορούν να γίνονται 2-3 συναντήσεις την ημέρα και να ολοκληρώνονται οι αιτήσεις γρήγορα για κάθε κλιμάκιο της πολεοδομικής Αρχής. Όλες οι καθυστερημένες πολεοδομικές άδειες θα πρέπει να γίνει προσπάθεια να ολοκληρωθούν προτού δημιουργηθούν οι Επαρχιακοί Οργανισμοί Αυτοδιοίκησης (ΕΟΑ), ώστε να μην κληρονομήσουν φόρτο εργασίας από υφιστάμενες αιτήσεις.

Καταληκτικά, η δική μου άποψη είναι πως η μεταφορά της ευθύνης για έκδοση της πολεοδομικής άδειας στους ΕΟΑ μόνο προβλήματα θα δημιουργήσει.

Ο θεσμός της Πολεοδομίας και του πολεοδομικού ελέγχου θα διαφυλάξει την ορθολογιστική ανάπτυξη του τόπου, φτάνει να γίνει με τον πρέποντα τρόπο μέσω της δημιουργίας υφυπουργείου Ανάπτυξης.

Αυτό θα βοηθήσει και τον εκάστοτε πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας να παρουσιάζει στο πρόγραμμά του την πολεοδομική πολιτική την οποία θα ακολουθήσει.

Ο κος Ζήνων Ζήνωνος είναι αρχιτέκτονας.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός σήμερα

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός βρίσκεται σε μια άτυπη επανεκκίνηση. Μετά την πρωτοφανή ήττα στις προεδρικές εκλογές, ανέλαβαν τα στελέχη της νεότερης γενιάς την ηγεσία του κόμματος. Ήταν απότομη η αλλαγή και δυστυχώς ποτέ δεν έγινε αυτοκριτική για να δούμε τι έφταιξε. Προσπάθησε το κόμμα να περάσει στην επόμενη μέρα, χωρίς όμως να έχει συζητήσει με αυτούς που πραγματικά ευθύνονται για τη σημερινή κατάσταση, ή έστω να κάνει κάποιου είδους ενδοσκόπηση. Υπάρχουν στελέχη που διατηρούν καίριες θέσεις στο κόμμα χωρίς να είναι εκλεγμένοι και χωρίς να αναλογίζονται τις δικές τους ευθύνες, τα οποία έχουν βρει ευκαιρία και ασκούν οξεία κριτική στη νέα ηγεσία εκ του ασφαλούς. Έχω την άποψη ότι αυτή δεν είναι καλή πρακτική, και μόνο προβλήματα μπορεί να φέρει –ειδικά τώρα που είναι προεκλογική περίοδος και θα έπρεπε όλοι να δουλεύουν θετικά για την παράταξη, ώστε να μπορέσει να παραμείνει η πρώτη δύναμη στην Κύπρο. Πάντως είμαι μπερδεμένος. Θέλουμε να ξαναμεγαλώσει ο Δημοκρατικός Συναγερμός ο οποίος είναι η πιο σοβαρή πολιτική δύναμη στην Κύπρο; Όσοι τη δεύτερη Κυριακή των προεδρικών εκλογών στήριξαν τον υποψήφιο του ΑΚΕΛ είναι εντάξει και τους θέλουμε, αλλά όσους στήριξαν Χριστοδουλίδη που προέρχεται από τον ΔΗΣΥ δεν τους θέλουμε; Προς τι όλη αυτή η ανέξοδη κριτική στην Αννίτα Δημητρίου και τον Ευθύμιο Δίπλαρο, χωρίς να τους έχει δοθεί ο χώρος και ο χρόνος να δείξουν τι μπορούν να κάνουν; Στο κόμμα δεν ήταν και την προηγούμενη πενταετία; Δεν υπήρχε κάποια ανάλογη κριτική τότε και, μάλιστα, η Αννίτα Δημητρίου εκλέχτηκε παν-ηγυρικά πρόεδρος της Βουλής. Ε λοιπόν, τι Δημοκρατικό Συναγερμό θέλουμε; Των πολλών ή των λίγων; Δεν νομίζω ότι υπάρχει η πολυτέλεια να περισσεύει κάποιος. Ο απλός κόσμος του Δημοκρατικού Συναγερμού κουράστηκε από κάθε λογής ίντριγκες και κομπλεξικές συμπεριφορές. Χρειάζεται τόνωση του ηθικού, όπου μόνο μέσω εκλογών μπορεί να έρθει.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

γαστρονόμος

Κυριακή
17/3

ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

7 εβδομάδες νηστείας

Στο τεύχος της Σαρακοστής νηστεύουμε 48 μέρες σωστά, με νόστιμες και ευφάνταστες νηστίσιμες συνταγές που καλύπτουν όλα τα γεύματα της ημέρας.

Ακόμη, η Μαριλένα Ιωαννίδου μας φτιάχνει χταπόδι σουβλάκι με σκορδαλιά από κίτρινες φακές και ψαροκεφτέδες με ανοιξιάτικη σαλάτα. Για την 25η Μαρτίου προτείνει φαγκρί στον φούρνο με φρέσκα αρωματικά και ντοματίνια.

«Πόλεμος» για τα ταλέντα της AI στην Ευρώπη

Φουντώνει ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε ευρωπαϊκές και αμερικανικές εταιρείες

Πολλές εταιρείες τεχνολογίας στη Βρετανία έχουν αναγκαστεί να αυξήσουν μισθούς 350.000 στερλινών κατά 50.000 έως και 100.000 στερλίνες. Η Eleven Labs, εταιρεία τεχνητής νοημοσύνης με έδρα το Λονδίνο, προσφέρει στα στελέχη της νέα δικαιώματα οψιών, γενναίους μισθούς και πλήρη τηλεργασία. Θέτει μόνον ως προϋπόθεση σε όσους ενδιαφέρονται για τις πλέον διαφημισμένες θέσεις της να παραμείνουν εντός Ευρώπης.

Πυρετώδη ανταγωνισμό εντός Ευρώπης έχει προκαλέσει ανάμεσα σε μη ευρωπαϊκές εταιρείες, κυρίως αμερικανικές και καναδικές, η προσπάθεια να προσελκύσουν καινούργια ταλέντα, καθώς ξεφυτρώνουν σαν μανιτάρια οι νεοφυείς στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης και προσελκύουν το ενδιαφέρον και τα κεφάλαια των επενδυτών. Η διαστημική εκτόξευση της ChatGPT –εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης της OpenAI– έχει ερεθίσει τα ανακλαστικά των επενδυτών, που διοχετεύουν εκατομμύρια σε νεοφυείς εταιρείες του κλάδου, καθώς τις θεωρούν πολλά υποσχόμενες και ελπίζουν να είναι αυτοί που θα ανακαλύψουν το νέο αστέρι.

Έχοντας διασφαλίσει την πρωτιά στο ενδιαφέρον των επενδυτών, οι αμερικανικές εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης Anthropic και OpenAI, όπως και η καναδική Cohere, έχουν από το περασμένο έτος ανοίξει γραφεία στην Ευρώπη. Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργούν επιθετικό ανταγωνισμό με τις άλλες εταιρείες τεχνολογίας που αγωνίζονται να προσελκύσουν ταλέντα ή να κρατήσουν όσα έχουν στην Ευρώπη. Ενδεικτική περίπτωση η DeepMind, που ιδρύθηκε

Ξεφυτρώνουν σαν μανιτάρια οι νεοφυείς εταιρείες στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης και στην προσπάθεια να κρατήσουν τα στελέχη τους αυξάνουν τις αποδοχές και προσφέρουν προνόμια.

το 2010 και το 2014 εξαγοράστηκε από την Google. Κατόρθωσε να αναδειχθεί υιοθετώντας την τεχνητή νοημοσύνη στα πάντα – από τα επιτραπέζια παιχνίδια μέχρι τη διαρθρωτική βιολογία. Τώρα, όμως, καλείται να ανταγωνιστεί σειρά ομοειδών της οι οποίες έχουν διεισδύσει στην Ευρώπη και έχουν προσελκύσει σημαντικά επενδυτικά κεφάλαια. Και το χειρότερο είναι πως όλο και περισσότερα στελέχη της την εγκαταλείπουν για να ιδρύσουν δικές τους εταιρείες. Ενίοτε και για να προσχωρήσουν σε άλλες μεγαλύτερες εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης. Ανάμεσά τους η περίπτωση του συνιδρυτή της, Μουσταφά Σουλεϊμάν, που ίδρυσε την Inflection AI μαζί με τον Ρέιντ Χόφμαν δισεκατομμυριούχο της LinkedIn και τον ερευνητή Αρθουρ Μενς, που σήμερα είναι διευθύνων σύμβουλος της Mistral AI. Μολονότι λειτουργούν μικρό χρονικό διάστημα, οι δύο εταιρείες έχουν ήδη χρηματιστηριακή αξία πολλών δισ. δολαρίων.

Η καναδική Cohere, που σχεδιάζει εφαρμογές ανάλογες της ChatGPT (chatbots), προσέλαβε τον ερευνητή Φιλ Μπλούνσομ αρπάζοντάς τον ουσιαστικά από την DeepMind στην οποία εργάστηκε επί επτά χρόνια. Τον Ιανουάριο εγκατέλειψε την DeepMind και ο Σεμπάστιαν Ρούντερ, επίσης για να ενταχθεί στο δυναμικό της Cohere. Μιλώντας στο Reuters, παραδέχθηκε ότι «είναι σπάνιο μια εταιρεία να κατακτήσει την επιτυχία και να αναδειχθεί συγκεντρώνοντας αυτούς που χρειάζεται από μηδενική βάση, όταν τα μεγαλύτερα μυαλά απασχολούνται ήδη σε άλλες εταιρείες του κλάδου». Ο ίδιος κατέληξε, έτσι, να παραδεχθεί πως «όταν σου δοθεί η ευκαιρία την παίρνεις», αλλά απέφυγε να απαντήσει όταν ρωτήθηκε για το ύψος του μισθού του.

Στην προσπάθειά τους να κρατήσουν τα ταλέντα, οι εταιρείες αυξάνουν τις αποδοχές τους και προσφέρουν προνόμια. Η DeepMind, για παράδειγμα, προσέφερε στους ερευνητές της πρόσβαση σε προνομιούχες μετοχές αξίας πολλών εκατ. δολ. Εξηγώντας πώς είναι τα πράγματα, η Εκατερίνα Αλμάσκ, συνεργάτιδα της επενδυτικής Open Ocean, τόνισε πως «όλες αυτές οι εταιρείες ανταγωνίζονται για την ίδια δεξαμενή ταλέντων και δεδομένης της ανεπάρκειας δεξιοτήτων στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης, η δεξαμενή αυτή φαίνεται περισσότερο σαν λιμνούλα παρά σαν ωκεανός». Σύμφωνα με την Avery Fairbank, εταιρεία ερευνών για τις αποδοχές στελεχών, είναι εντυπωσιακό το πόσο έχουν αυξηθεί οι αποδοχές σε εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης στη Βρετανία. Οπως τονίζει ο Τσάρλι Φέρμπακ, γενικός διευθυντής της Avery Fairbank, «η είσοδος ξένων εταιρειών τεχνητής νοημοσύνης, όπως των Anthropic και Cohere στην αγορά του Λονδίνου θα κλιμακώσει εις το έπακρον τον ανταγωνισμό για τα ταλέντα». Πράγματι, πολλές εταιρείες τεχνολογίας στη Βρετανία έχουν αναγκαστεί να αυξήσουν μισθούς 350.000 στερλινών κατά 50.000 έως και 100.000 στερλίνες. Η Eleven Labs, εταιρεία τεχνητής νοημοσύνης με έδρα το Λονδίνο, προσφέρει στα στελέχη της νέα δικαιώματα οψιών, γενναίους μισθούς και πλήρη τηλεργασία. Θέτει μόνον ως προϋπόθεση σε όσους ενδιαφέρονται για τις πλέον διαφημισμένες θέσεις της να παραμείνουν εντός Ευρώπης.

Προσφάτως η Eleven Labs άντλησε 80 εκατ. δολ. από επενδυτές και τον Φεβρουάριο η Bioptimus, που έχει έδρα στο Παρίσι και επίσης έχει δημιουργηθεί από πρώην στελέχη της DeepMind, άντλησε 35 εκατ. δολ. από επενδυτές. Ο Τόμας Κλόζελ, που έχει επενδύσει στην Bioptimus από την αρχή, επισημαίνει πως οι νεοφυείς εταιρείες προσπαθούν να δελεάσουν ταλέντα και να τα αποσπάσουν από τους τεχνολογικούς κολοσσούς, όπως την Google, προσφέροντάς τους λόγο σε ό,τι αφορά τον προσανατολισμό της εταιρείας.

Οπως τονίζει ο ίδιος, «η Google είναι μια από τις καλύτερες στο είδος της και έχει τα μεγαλύτερα ταλέντα». Προσθέτει, ωστόσο, πως «όταν είναι κανείς σε μια νεοφυή εταιρεία έχει τη μοναδική ευκαιρία να παραμένει πιστός στο είδος εργασίας που τον εμπνέει και ταυτοχρόνως να έχει μερίδιο στην επιτυχία της εταιρείας».

REUTERS

Συμφωνία στην Ε.Ε. για τους εργαζομένους σε ψηφιακές πλατφόρμες

Της ανταποκρίτριάς μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗ

Σε συμφωνία κατέληξαν οι υπουργοί Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ενωσης –στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου– σχετικά με την οδηγία για τη βελτίωση των συνθηκών για τους εργαζομένους σε πλατφόρμες τύπου Uber, καθώς και τη ρύθμιση της χρήσης αλγορίθμων από ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας.

Η απόφαση έρχεται λίγες εβδομάδες μετά το «μπλόκο» από αρκετά κράτη-μέλη της Ε.Ε., όπως η Ελλάδα, η Γερμανία, η Γαλλία και η Εσθονία, το οποίο εκτροχίασε την πολιτική συμφωνία που επετεύχθη στις αρχές Φεβρουαρίου μεταξύ των κρατών-μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η οδηγία παρουσιάστηκε για πρώτη φορά από την Κομισιόν το 2021 με στόχο να προστατεύσει

Στόχος της νέας οδηγίας η θέσπιση των ελάχιστων κοινών κανόνων για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

τους εργαζομένους σε ψηφιακές πλατφόρμες, οι οποίοι συχνά αντιμετωπίζονται ως αυτοαπασχολούμενοι παρά το γεγονός ότι υπόκεινται σε παρόμοιους κανόνες με τους απλούς υπαλλήλους. Γι' αυτόν τον λόγο, άλλωστε, είχαν κατατεθεί πολυάριθμες καταγγελίες και είχαν προηγηθεί δικαστικές υποθέσεις σε εθνικό επίπεδο.

Οι Βρυξέλλες εκτιμούν ότι περίπου 5,5 εκατ. από τους 28 εκατ. εργαζομένους σε πλατφόρμες στην Ε.Ε. δεν απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα, όπως ο κατώτατος μισθός, οι συλλογικές διαπραγματεύσεις, τα όρια χρόνου εργασίας, η ασφάλιση υγείας, επιδόματα ανεργίας

Το νέο κείμενο της συμφωνίας αναμένεται πλέον να ψηφιστεί από την τελευταία ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα μέσα Απριλίου.

και συντάξεις. Η νέα οδηγία έχει στόχο να καταστήσει πιο διαφανή τη χρήση αλγορίθμων στη διαχείριση ανθρώπινων πόρων, ενώ οι εργαζόμενοι έχουν πλέον το δικαίωμα να αμφισβητούν τις αυτοματοποιημένες αποφάσεις.

«Αυτή είναι η πρώτη νομοθεσία της Ε.Ε. που ρυθμίζει την αλγοριθμική διαχείριση στον χώρο εργασίας με τη θέσπιση των ελάχιστων κοινών κανόνων για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας για εκατομμύρια εργαζομένους σε πλατφόρμες σε ολόκληρη την Ε.Ε.», τόνισε ο Πιερ-Ιβ Ντερμάνι, ο Βέλγος υπουργός Οικονομίας και Απασχόλησης, η χώρα του οποίου ασκεί την εξάμηνη προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Η προσωρινή συμφωνία φαίνεται ότι πετυχαίνει μια εξισορρόπηση μεταξύ των εθνικών συστημάτων εργασίας και της διασφάλισης των ελάχιστων κοινών προτύπων προστασίας για τους εργαζομένους στις ψηφιακές πλατφόρμες στην Ε.Ε., σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Βασικό συμβιβαστικό στοιχείο της είναι ότι τεκμαίρεται πλέον νομικά ότι οι εργαζόμενοι είναι μισθωτοί υπάλληλοι ψηφιακής πλατφόρμας (και όχι αυτοαπασχολούμενοι) εάν η σχέση τους με την πλατφόρμα πληροί τουλάχιστον δύο από τους πέντε δείκτες που ορίζει η οδηγία.

Η συμφωνία, πάντως, πέρασε με αποχή της Γερμανίας και της Γαλλίας, που είχαν επιλέξει την ίδια στάση στα μέσα Φεβρουαρίου μαζί με την Ελλάδα και την Εσθονία. Στις διαπραγματεύσεις, που είχαν προηγηθεί, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε επιλέξει μια μαξιμαλιστική, φιλική προς τους εργαζομένους θέση που δυσκόλευε τις πλατφόρμες να παρακάμψουν το νομικό τεκμήριο, ενίσχυε τις απαιτήσεις διαφάνειας στους αλγορίθμους και ζητούσε κυρώσεις για μη συμμόρφωση. Η στάση αυτή ενόχλησε αρκετές κυβερνήσεις, όπως της Γαλλίας. Το νέο κείμενο αναμένεται πλέον να ψηφιστεί από την τελευταία ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα μέσα Απριλίου, ενώ τα κράτη-μέλη έχουν στη διάθεσή τους δύο χρόνια για την ενσωμάτωση της οδηγίας στην εθνική νομοθεσία τους.

Unicredit: Είναι πιθανό η ΕΚΤ να μειώσει πρώτη τα επιτόκια

Την εκτίμηση ότι δεν θα πρέπει να ανησυχεί την ΕΚΤ μια πιθανή διαφοροποίηση από την πολιτική της Fed, σε περίπτωση που η κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης αποφασίσει να προχωρήσει σε μείωση επιτοκίων πριν την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, εξέφρασε ο οικονομολόγος της Unicredit, Ερικ Νίλσεν. Ο επικεφαλής οικονομικός σύμβουλος της ιταλικής τράπεζας δήλωσε στην τηλεόραση του Bloomberg ότι η ισχυρή αγορά εργασίας των ΗΠΑ με παράλληλη αύξηση μισθών και δημοσιονομική στήριξη θα μπορούσε να σημαίνει ότι η πολιτική της Fed θα πρέπει να παραμείνει περιοριστική. Σ' αυτή την περίπτωση οι αξιωματούχοι της Ευρωζώνης θα πρέπει να ακολουθήσουν διαφορετικό δρόμο, τόνισε. «Υπάρχει πιθανότητα οι ΗΠΑ να χρειαστεί να διατηρήσουν τα επιτόκια υψηλότερα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, αλλά η Ευρώπη όχι», δήλωσε ο Νίλσεν.

Οι επενδυτές ποντάρουν στο ότι οι μειώσεις θα πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα και από τις δύο κεντρικές τράπεζες τον Ιούνιο. Ερωτηθείσα σχετικά με την άποψη αυτή, η πρόεδρος της ΕΚΤ Κριστίν Λαγκάρντ επέμεινε την περασμένη εβδομάδα ότι το ίδρυμά της «θα ενεργήσει ανεξάρτητα». Ο Φινλανδός συνάδελφός της Ολι Ρεν δήλωσε ότι «η ΕΚΤ

Μπορεί η πολιτική της Fed να πρέπει να παραμείνει περιοριστική για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εκτιμά η ιταλική τράπεζα.

δεν είναι η 13η ομοσπονδιακή περιφέρεια της Fed».

Οι απόψεις διίστανται σχετικά με την ελευθερία ελιγμών. Ο επικεφαλής οικονομολόγος της Allianz, Λούντοβικ Σούμπραν, εκτιμά ότι το σενάριο σύμφωνα με το οποίο τα επιτόκια των ΗΠΑ θα παραμείνουν υψηλά, ενώ το κόστος δανεισμού της Ευρωζώνης θα μειωθεί, θα ήταν «φρικτό για την ΕΚΤ», διότι «οι κίνδυνοι χρηματοοικονομικών ροών θα είναι πολύ μεγάλοι».

Ο Νίλσεν, αντίθετα, εκτιμά ότι δεν θα είναι πηγή ανησυχίας για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής οι συνέπειες της συναλλαγματικής ισοτιμίας. «Ποιος νοιάζεται εάν η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου υποχωρήσει λίγο;», είπε. «Δεν είναι πληθωριστικό σε κανέναν μετρήσιμο βαθμό και θα έδινε το σήμα στην αγορά ότι όντως ασκούν νομισματική πολιτική για λογαριασμό της Ευρωζώνης και δεν ακολουθούν απλά τη Fed, όπως φαίνεται ότι κάνουν. Δεν λέω ότι το κάνουν, αλλά στην πραγματικότητα αυτό έχει συμβεί», επισήμανε ο Νίλσεν. Πρόσθεσε ότι ανησυχεί περισσότερο για άλλα πράγματα προς το παρόν, όπως η Μέση Ανατολή, το εμπόριο, η προοπτική εντάσεων μεταξύ Κίνας και Ταϊβάν και οι αλυσίδες εφοδιασμού. «Αυτά τα προβλήματα με κάνουν να μην κοιμάμαι τη νύχτα», δήλωσε ο Νίλσεν, ο οποίος στο παρελθόν έχει εργαστεί στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Goldman Sachs. «Η νομισματική πολιτική στην Ευρώπη έχει γίνει υπερβολικά περιοριστική, αλλά αυτό είναι το ήσσον ζήτημα μπροστά σε αυτό που πραγματικά βλέπουμε στον κόσμο».

Οι επενδυτές ποντάρουν στο ότι οι μειώσεις θα πραγματοποιηθούν ταυτόχρονα από Fed και ΕΚΤ τον Ιούνιο. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας Κριστίν Λαγκάρντ επέμεινε πάντως την περασμένη εβδομάδα ότι το ίδρυμά της «θα ενεργήσει ανεξάρτητα».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Περιορισμένη εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Η εξαιρετική επιτυχία της πώλησης μετοχών της Τράπεζας Πειραιώς κυρίως σε ξένους επενδυτές και μάλιστα σε τιμή πάνω από την τρέχουσα χρηματιστηριακή, θεωρητικά είναι ένδειξη διεθνοποίησης της οικονομίας. Η ελληνική οικονομία έχει αυξήσει την εξωστρέφειά της τα τελευταία χρόνια, ένδειξη εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών. Αλλά πόσο ανοικτή οικονομία έγινε; Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ενωσης την οποία η JP Morgan θεωρεί πως, σε ποσοστό πιθανοτήτων 90%, θα αναβαθμίσει η Moody's μέσα στο 2024.

Στο ισοζύγιο πληρωμών υπάρχει αξιόλογη βελτίωση καθώς το 2023 το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κατά 7,1 δισ. ευρώ σε σχέση με το 2022 και διαμορφώθηκε σε 14,1 δισ. ευρώ. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου επίσης περιορίστηκε, επειδή η μείωση των εισαγωγών ξεπέρασε αυτή των εξαγωγών. Οι εξαγωγές μειώθηκαν κατά 8,0% και οι εισαγωγές κατά 12,3%. Ειδικότερα, οι εξαγωγές αγαθών (χωρίς καύσιμα) παρουσίασαν μείωση κατά 2,7%, ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές μειώθηκαν 2,8%. Σε σχέση με το 2022, οι αφίξεις ξένων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 17,6% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 15,7%. Ιδιαίτερα στον τουρισμό, είμαστε εξωστρεφείς χωρίς αυτό να περιγράφει την οικονομία συνολικά. Αν δούμε λίγο τα δημογραφικά στοιχεία, το 2021, το 13% του πληθυσμού της χώρας είχε γεννηθεί στο εξωτερικό, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Στο διεθνές πρόγραμμα αξιολόγησης μαθητών PISA (2022), το 8% των 15χρονων στο σπίτι μιλάει κυρίως μια άλλη γλώσσα από την ελληνική. Το αντίστοιχο ποσοστό στα κράτη-μέλη του ΟΟΣΑ είναι 11%.

Ξένοι κεφαλαιούχοι ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για επενδύσεις στην Ελλάδα, κυρίως όμως ακίνητα αλλά και εξαγορές επιχειρήσεων που υπάρχουν κι όχι τόσο δημιουργία νέων εταιρειών.

Βέβαια το τελευταίο διάστημα διαπιστώνουμε και τη διάθεση ελληνικών επιχειρήσεων να επεκτείνονται εκτός Ελλάδος με κορυφαία τη συναλλαγή της ΔΕΗ, η οποία εξαγόρασε δίκτυα ενέργειας στη Ρουμανία από την Enel (1,2 δισ. ευρώ). Συνολικά, σύμφωνα με μελέτη της PWC, το 2023 είχαμε 116 συναλλαγές εξαγορών και συγχωνεύσεων, αξίας 5,9 δισ. ευρώ, από ελληνικές επιχειρήσεις σε Ελλάδα και εξωτερικό. Τα εισερχόμενα κεφάλαια στη χώρα για εξαγορές υπολογίζονται σε 2,1 δισ. ευρώ, κυρίως σε ενέργεια και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με 22 συναλλαγές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες με 12 συναλλαγές ύψους 2 δισ. ευρώ. Το 2024 οι εξαγορές και συγχωνεύσεις εκτιμάται ότι θα φθάσουν τα 7 δισ. ευρώ, καθώς ήδη μια σειρά συναλλαγών έχουν ανακοινωθεί και θα ολοκληρωθούν φέτος. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις από 1,2% του ΑΕΠ που ήταν πριν από δέκα χρόνια, το 2013, έφθασαν το 3,1% το 2022. Ολοι οι δείκτες, π.χ. το άθροισμα εισαγωγών και εξαγωγών ως προς το ΑΕΠ, δείχνουν ενίσχυση της εξωστρέφειας της οικονομίας τα τελευταία χρόνια, αλλά είναι λιγότερο ανοιχτή σε σύγκριση με την Ευρωζώνη.

Ο τομέας που πάσχει ιδιαίτερα είναι ο γεωργικός, όπου εισάγονται προϊόντα που σχετίζονται με επιδοτήσεις από ξένα κράτη.

Αν «ξύσουμε» την επιφάνεια των επίσημων στατιστικών συναντάμε μερικά παράδοξα. Εξάγουμε εισαγόμενα προϊόντα αλλά και αυτά που επανεισάγουμε, όπως ελαιόλαδο και κρασιά, που είχαμε προωθήσει χύμα σε άλλες αγορές, άλλαξαν συσκευασία και με κάποια επεξεργασία εισάγονται σε υψηλότερη τιμή. Το ίδιο και σε κλωστοϋφαντουργικά. Θετικό παράδειγμα είναι η φαρμακοβιομηχανία που εισάγει πρώτες ύλες και εξάγει γενόσημα σε ανταγωνιστικό κόστος.

Ο τομέας που πάσχει ιδιαίτερα είναι ο γεωργικός όπου εισάγονται προϊόντα τα οποία σχετίζονται με επιδοτήσεις από ξένα κράτη. Γι' αυτό εισάγονται προϊόντα ξυλείας και ξυλοκάρβουνα από αφρικανικές χώρες, πατάτες, κρεμμύδια και νωπά φρούτα και λαχανικά από χώρες που δεν είναι βέβαιο ότι τηρούν τους ευρωπαϊκούς κανονισμούς εργασίας και ποιότητας, οι οποίοι περιορίζουν τη χρήση φυτοπροστατευτικών φαρμάκων.

Πακτωλός δισεκατομμυρίων από το Πεκίνο για κινεζικά τσιπ

Ενισχύεται περαιτέρω με 27 δισ. δολ. το ειδικό ταμείο για τη στήριξη του κλάδου

Η Κίνα ετοιμάζεται να αντλήσει τουλάχιστον 27 δισ. δολ. για το τρίτο και μεγαλύτερο ταμείο που έχει ιδρύσει με σκοπό τη χρηματοδότηση των κινεζικών βιομηχανιών μικροεπεξεργαστών στο πλαίσιο ανάπτυξης στρατηγικής σημασίας τεχνολογιών, καθώς εντείνεται η διαμάχη με την Ουάσιγκτον. Σύμφωνα με πηγές προσκείμενες στα σχέδια του Πεκίνου, το τρίτο ταμείο, που είναι γνωστό και ως Μεγάλο Ταμείο, θα αντλήσει το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων του από τις τοπικές κυβερνήσεις, τις επενδυτικές εταιρείες τους και τις κρατικές επιχειρήσεις. Η κεντρική κυβέρνηση θα συνδράμει μόνο μερικώς.

Θα το εποπτεύει άμεσα το υπουργείο Τεχνολογίας και αναμένεται να δώσει μεγάλη ώθηση στη μεγαλύτερη αγορά μικροεπεξεργαστών στον κόσμο, που έχει ήδη σημειώσει επιτυχίες παρά τη μερική εξάρτησή της από τις αμερικανικές βιομηχανίες.

Ακόμη και το περασμένο έτος για να κατασκευάσουν έναν μικροεπεξεργαστή υψηλής τεχνολογίας οι τεχνολογικές εταιρείες της Κίνας, η Huawei Technologies και η SMIC, με την οποία συνεργάζεται, έπρεπε να βασιστούν σε τεχνολογίες αμερικανικής προέλευσης. Η SMIC είναι σημαντικός συνεργάτης της Huawei Technologies, μια και αποτελεί τον κύριο προμηθευτή της σε μικροεπεξεργαστές. Εχουν προηγηθεί οι προσπάθειες της Ουάσιγκτον να πείσει συμμάχους της όπως η Ολλανδία, η Γερμανία, η Νότια Κορέα, αλλά και η Ιαπωνία, να περιορίσουν περαιτέρω την πρόσβαση της Κίνας στην τεχνολογία προηγμένων μικροεπεξεργαστών και να επιβάλουν αυστηρότερους ελέγχους στις εξαγωγές υψηλής τεχνολογίας. Οπως αναφέρουν στο Bloomberg πηγές με γνώση του θέματος, οι τοπικές αρχές της Σαγκάης καθώς και άλλων πόλεων όπως και οι επενδυτικές China Chengtong Holdings και State Development and Investment Corp. συγκαταλέγονται στους επενδυτές που αναμένεται να δεσμεύσουν δισ. γουάν κάθε μία για τη χρηματοδότηση του στρατηγικής σημασίας ταμείου.

Γνωστό και ως Μεγάλο Ταμείο, θα αντλήσει το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων του από τις τοπικές κυβερνήσεις και τις κρατικές επιχειρήσεις.

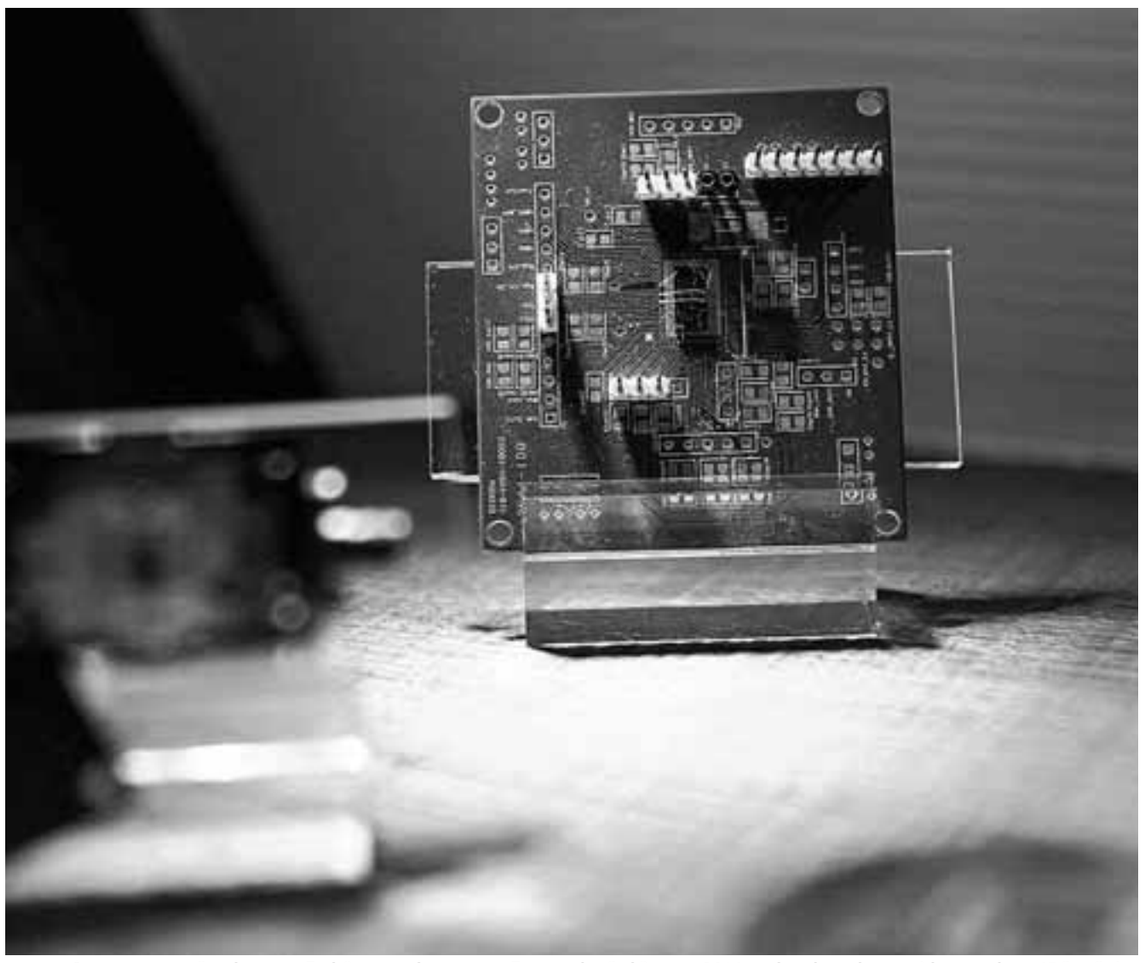

Το ταμείο που χρηματοδοτεί την κινεζική βιομηχανία μικροεπεξεργαστών ιδρύθηκε το 2014 και έχει έως τώρα αντλήσει περίπου 45 δισ. δολ. για να στηρίξει δεκάδες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανιών μικροεπεξεργαστών SMIC και Yangtze Memory Technologies.

Τα κεφάλαια αυτού του τρίτου ταμείου θα προέλθουν από τρεις με τέσσερις πηγές κεφαλαίου που διαχειρίζονται άλλοι εταίροι και το Μεγάλο Ταμείο θα στηρίξει άμεσα τις εγχώριες επιχειρήσεις. Οι διαπραγματεύσεις για την άντληση των κεφαλαίων είναι ακόμη σε εξέλιξη και αναμένεται να διαρκέσουν μήνες. Το εν λόγω ταμείο έχει ιδρυθεί από το 2014 και έχει έως τώρα αντλήσει περίπου 45 δισ. δολ. για να στηρίξει δεκάδες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανιών μικροεπεξεργαστών SMIC και Yangtze Memory Technologies. Στη δεύτερη φάση του, δηλαδή από το 2019 και μετά, το Μεγάλο Ταμείο ελέγχει μερίδια από 48 τοπικές βιομηχανίες μικροεπεξεργαστών. Επιχειρήσεις και βιομηχανίες που χρηματοδοτούνται από το Μεγάλο Ταμείο θεωρητικά είναι σαν να λειτουργούν υπό την αιγίδα και την προστασία του Πεκίνου. Κάτι τέτοιο λειτουργεί ως επιχειρηματικό διαβατήριο, αφού ανοίγει τις πόρτες σε άλλους πιθανούς επενδυτές και κατορθώνει έτσι να διασφαλίσει περισσότερη οικονομική στήριξη και από άλλους επενδυτές.

Πρόκειται, πάντως, για ένα ταμείο που έχει κινηθεί κυρίως παρασκηνιακά και έχει κρατήσει μακριά από τα μάτια της κοινής γνώμης τις επενδύσεις του. Πολλοί επικριτές του έχουν επισημάνει ότι δεν είναι υπόλογο σε καμία ανώτερη αρχή της Κίνας. Εχει κινήσει υποψίες από το 2022 όταν περιόρισε τις επενδύσεις του μετά την εκστρατεία του Πεκίνου κατά της διαφθοράς. Κινέζοι αξιωματούχοι έχουν κατά καιρούς δώσει εντολή να διεξαχθούν έρευνες στο επίμαχο ταμείο, καθώς διαπίστωσαν υπερβολική καθυστέρηση σε ό,τι αφορά την πορεία ανάπτυξης μικροεπεξεργαστών που να μπορούν να υποκαταστήσουν εκείνους των δυτικών οικονομιών και απουσία προόδου στη διαδικασία.

BLOOMBERG

Τα ιλιγγιώδη κέρδη των πετρελαϊκών και οι υποσχέσεις για πράσινη μετάβαση

Προ ολίγων ημερών δημιουργήθηκε η νεοφυής Onward και υπόσχεται να προωθήσει τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια, «συνδέοντας χιλιάδες καινοτόμες επιχειρήσεις ανά τον κόσμο ώστε να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και τις δυσκολίες με την ενέργεια». Η υπόσχεσή της δείχνει να ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες της εποχής και της πράσινης μετάβασης καθώς στην ιστοσελίδα της η εταιρεία αναφέρει ότι «επιταχύνει τον δρόμο προς την ενεργειακή καινοτομία», ότι θα λειτουργήσει ως «κέντρο καινοτομίας, συνεργασίας και επιχειρηματικότητας» και πως δημιουργεί «μια εμπεριστατωμένη εικόνα των ευεργετικών αποτελεσμάτων που θα έχει το μέλλον μας χωρίς αποτύπωμα άνθρακα».

Οπως, όμως, επισημαίνει σε σχετικό ρεπορτάζ ο Guardian, η Onward ανήκει στη Shell, τον πετρελαϊκό κολοσσό που πέρυσι συγκέντρωσε κέρδη 28 δισ. δολ. από πετρέλαιο και αέριο. Και παρά την αφθονία μυθοπλασίας για το πράσινο μέλλον, σε μεγάλο βαθμό το περιεχόμενο της πλατφόρμας της επικεντρώνεται στη βελτίωση της παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου. Σχεδόν όλα τα σχέδια που περιγράφει αφορούν την παραγωγή υδρογονανθράκων και παράλληλα οι θέσεις εργασίας που προτείνει είναι όλες στον τομέα του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Η περίπτωση της Onward είναι αντιπροσωπευτική όσον αφορά τις μεθόδους που μετέρχονται οι πετρελαϊκοί κολοσσοί για να πείσουν πως στρέφονται σε δραστηριότητες πολύ πιο φιλικές προς το περιβάλλον. Είναι εν ολίγοις αντιπροσωπευτική του λεγόμενου «πράσινου ξεπλύματος» που αποσκοπεί στην αθώωση των ρυπογόνων δραστηριοτήτων εν μέσω της εντεινόμενης παγκόσμιας ανησυχίας για την κλιματική αλλαγή.

Η περίπτωση της νεοφυούς Onward που ανήκει στη Shell, η οποία, ενώ εξαγγέλλει καινοτομίες φιλικές προς το περιβάλλον, επικεντρώνεται στη βελτίωση της παραγωγής πετρελαίου και αερίου.

Οι 10 μεγαλύτερες εισηγμένες αμερικανικές πετρελαϊκές εκτιμάται πως έχουν συγκεντρώσει αθροιστικά κέρδη 313 δισ. δολαρίων στη διάρκεια των πρώτων τριών ετών της θητείας Μπάιντεν.

Η Shell έχει τουλάχιστον άλλα τρία σχέδια για επενδύσεις σε νεοφυείς εταιρείες ενέργειας, ενώ διατείνεται πως το 2022 επένδυσε 89% περισσότερο σε σχέδια χαμηλής περιεκτικότητας άνθρακα. Παράλληλα, η ναυαρχίδα του σαουδαραβικού πετρελαϊκού κλάδου, η Saudi Aramco, έχει δημιουργήσει ταμείο με κεφάλαια 7 δισ. δολ. που επενδύει σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε προγράμματα εγκλωβισμού και αποθήκευσης του άνθρακα. Ομοίως η Exxon σχεδιάζει να επενδύσει 7 δισ. δολ. σε αντίστοιχα προγράμματα και σε σχέδια υδρογόνου μέχρι το 2027. Επίσης, εκπρόσωποι των Shell, Chevron, SoCal Gas, BP, Southern Company και Saudi Aramco ήταν προσκεκλημένοι και παρευρέθησαν τον Ιανουάριο σε διάσκεψη για τη βιομηχανία καθαρής ενέργειας. Ωστόσο οι ειδικοί του κλάδου θεωρούν πως όλα αυτά είναι για το θεαθήναι και μέρος μιας πολιτικής «πράσινου ξεπλύματος».

Στο μεταξύ, η κερδοφορία των μεγάλων πετρελαϊκών έχει πάρει την ανιούσα με τις αμερικανικές εισηγμένες του κλάδου να καταγράφουν τριπλασιασμό των κερδών τους υπό τον πρόεδρο Μπάιντεν, μολονότι ο προκάτοχός του Ντόναλντ Τραμπ ήταν ιδιαιτέρως φιλικός προς τον κλάδο. Οπως προκύπτει από τα αποτελέσματα που έχουν έως τώρα ανακοινώσει οι 10 μεγαλύτερες εισηγμένες αμερικανικές πετρελαϊκές, εκτιμάται πως έχουν συγκεντρώσει αθροιστικά 313 δισ. δολάρια στη διάρκεια των πρώτων τριών ετών της θητείας Μπάιντεν όταν στη διάρκεια αντίστοιχου τμήματος της θητείας του προκατόχου του, Ντόναλντ Τραμπ, τα κέρδη τους ανήλθαν σε 112 δισ. δολ. Ο λόγος για τους κολοσσούς των ExxonMobil, Chevron, ConocoPhillips, EOG, Pioneer Natural Resources, Occidental Petroleum, Hess, Devon Energy, Diamondback Energy και Coterra Energy των οποίων η αθροιστική κεφαλαιοποίηση σημείωσε άλμα 132% μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα φτάνοντας αισίως στο 1,1 τρισ. δολ. Στη διάρκεια των πρώτων τριών ετών της θητείας του Ντόναλντ Τραμπ η κεφαλαιοποίησή τους είχε αυξηθεί μόνον κατά 12%.

Με εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης οι προσλήψεις

Αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας πρόσληψης τείνουν να γίνουν τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης (AI), καθώς πληθαίνουν οι εταιρείες διεθνώς που τα χρησιμοποιούν για την εύρεση του κατάλληλου προσωπικού.

Τα εργαλεία αυτά χρησιμεύουν και αξιοποιούνται σε διάφορα στάδια της πρόσληψης, από το «ξεσκαρτάρισμα» των βιογραφικών μέχρι τον προγραμματισμό των συνεντεύξεων, αλλά ακόμη και τη διενέργεια των ίδιων των συνεντεύξεων. Μάλιστα, ορισμένοι εργοδότες υποστηρίζουν ότι είναι σχεδόν αδύνατο πια να προχωρήσουν τη διαδικασία χωρίς τη συγκεκριμένη τεχνολογία, ιδίως όταν αφορά εξαιρετικά ανταγωνιστικές αγγελίες, στις οποίες στέλνουν εκατοντάδες ή ακόμη και χιλιάδες ενδιαφερόμενοι, προσδοκώντας άμεση απάντηση.

Πληθαίνουν οι εταιρείες διεθνώς που τα χρησιμοποιούν για την εύρεση του κατάλληλου προσωπικού.

Δεδομένου ότι η ζήτηση για τέτοιες υπηρεσίες αυξάνεται, οι εταιρείες τεχνητής νοημοσύνης που τα παρέχουν πολλαπλασιάζονται. Για παράδειγμα, η αμερικανική HireVue προσφέρει εργαλεία, τα οποία βοηθούν τον εργοδότη να αξιολογήσει καλύτερα μαγνητοσκοπημένες συνεντεύξεις. Η επίσης αμερικανική Moonhub ψάχνει στο Διαδίκτυο για κατάλληλους υποψηφίους και βοηθάει στην ταχύτερη πρόσληψή τους. Υπάρχουν βέβαια εταιρείες που προσφέρουν εργαλεία με πιο περιορισμένη λειτουργία, όπως chatbot που συλλέγουν βασικές πληροφορίες από τους υποψηφίους και απαντούν στις ερωτήσεις τους για τη διαδικασία της πρόσληψης.

Η αυστραλιανή Sapia προσφέρει πιο ολοκληρωμένο σύστημα, καθώς διενεργεί κανονικά τον πρώτο γύρο συνεντεύξεων μέσω γραπτών απαντήσεων, μια μέθοδος που για πολλούς δεν προκαλεί τόσο άγχος. Οι υποψήφιοι πρέπει να δίνουν σύντομες απαντήσεις μεταξύ 50 και 150 λέξεων συνήθως, σε ερωτήσεις σχετικά με τις δεξιότητες και τις εμπειρίες τους.

Το σύστημα AI κάνει στη συνέχεια την αξιολόγηση και ταιριάζει τις απαντήσεις με συγκεκριμένα στοιχεία χαρακτήρα, όπως ταπεινότητα, κριτική σκέψη και επικοινωνιακές δεξιότητες, ενώ κατηγοριοποιεί τους συνεντευξιαζόμενους σε συγκεκριμένους τύπους προσωπικότητας. Στο μεταξύ, οι εργοδότες παίρνουν μια λίστα με τους καταλληλότερους υποψηφίους για τη θέση. Πλην της επιτάχυνσης και της διευκόλυνσης της διαδικασίας που προσφέρουν στους εργοδότες, αυτά τα εργαλεία προωθούνται ως αμερόληπτα, διότι σε αντίθεση με τους υπευθύνους προσλήψεων επηρεάζονται λιγότερο έως και καθόλου από το φύλο, το χρώμα του δέρματος και άλλα τέτοια χαρακτηριστικά. Ωστόσο, ορισμένοι υποστηρίζουν ότι τα συστήματα AI μπορούν να μιμηθούν τις υφιστάμενες προκαταλήψεις του επιχειρηματικού κόσμου. Ενδεικτικά, το 2018 η Amazon σταμάτησε να χρησιμοποιεί ένα πειραματικό εργαλείο AI, αφότου απεδείχθη ότι απέφευγε την πρόσληψη γυναικών, βάσει λέξεων που εμφανίζονταν συχνότερα στα γυναικεία βιογραφικά.

Τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης χρησιμεύουν και αξιοποιούνται σε διάφορα στάδια της πρόσληψης, από το «ξεσκαρτάρισμα» των βιογραφικών μέχρι τον προγραμματισμό των συνεντεύξεων, αλλά και στη διενέργεια των ίδιων των συνεντεύξεων.

Η τηλεργασία μονιμοποιείται ανά τον κόσμο

Είναι επωφελής για τους εργοδότες, οι εργαζόμενοι πιέζουν να τη συνεχίσουν και από την Κίνα μέχρι τις ΗΠΑ εδραιώνεται

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Ηταν αναμφίβολα μία από τις πλέον θεμελιώδεις, ιστορικές υπό μία έννοια, ανατροπές που συνόδευσαν την πανδημία. Την υπαγόρευσε ο κορωνοϊός ως ανάγκη επιβίωσης του πληθυσμού και των συστημάτων υγείας και την κατέστησαν εφικτή τα επιτεύγματα της υψηλής τεχνολογίας. Συνδυάστηκε με άλλα παρεπόμενα της πανδημίας και εγκαταστάθηκε στις οικονομίες και στις κοινωνίες προσλαμβάνοντας χαρακτηριστικά μονιμότητας βαθύτερης και από τη μονιμότητα του κορωνοϊού. Αποτελεί αναπόφευκτα αντικείμενο διαπραγμάτευσης ανάμεσα στους κοινωνικούς εταίρους, εργαζομένους και εργοδότες, με το «πάνω χέρι» να αλλάζει χέρια.

Ο λόγος για την τηλεργασία, την πρωτοφανή αυτή ανατροπή στην ιστορία της εργασίας, που κατέστη υποχρεωτική σε μεγάλο εύρος κλάδων εν μέσω των πρώτων κυμάτων της πανδημίας. Προϊόντος του χρόνου η τηλεργασία έχει αποβεί επωφελής και για τους εργοδότες, καθώς μειώνει τα έξοδά τους σε πολλά επίπεδα αυξάνοντας τα περιθώρια κέρδους. Αρκετές έρευνες έχουν καταδείξει πως στις ΗΠΑ οι επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να εξοικονομούν περίπου 11.000 δολ. τον χρόνο για κάθε υπάλληλο που απασχολείται με τηλεργασία. Ισως γι' αυτό σε πολλές χώρες, κατά κύριον λόγο ευρωπαϊκές, η νέα πραγματικότητα έχει γίνει σε μεγάλο βαθμό ανεκτή από τις επιχειρήσεις.

Στη Γερμανία, το ένα τέταρτο των εργαζομένων εξακολουθεί να κάνει τη δουλειά του από απόσταση, με το ποσοστό να πλησιάζει το 35% στον τομέα των υπηρεσιών.

Goldman Sachs, JPMorgan και HSBC απαιτούν επιστροφή των υπαλλήλων στο γραφείο – Στην αντίθετη κατεύθυνση κινείται ο κλάδος τεχνολογίας.

Οι εργαζόμενοι είναι, ωστόσο, πρωτίστως εκείνοι που επιμένουν να τη συνεχίζουν και να τη διεκδικούν ακόμη κι όταν δέχονται πιέσεις. Γιατί η τηλεργασία εξοικονομεί τον χρόνο μετάβασης στο γραφείο, αυξάνει, έτσι, την παραγωγικότητα και επιτρέπει τη φυσική παρουσία στην οικογένεια.

Στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, τη φημισμένη για τη σκληρή πειθαρχία του λαού της Γερμανία, η τηλεργασία έχει πλέον εμπεδωθεί και ενσωματωθεί βαθιά στην εργασιακή κουλτούρα της χώρας. Το έφερε στην επιφάνεια τις τελευταίες ημέρες σχετική έρευνα του οικονομικού ινστιτούτου του Μονάχου Ifo, σύμφωνα με την οποία σχεδόν το ένα τέταρτο των εργαζομένων στη χώρα εξακολουθεί να κάνει τη δουλειά του από απόσταση, με το ποσοστό να αυξάνεται στο 32% όταν πρόκειται για μεγάλες επιχειρήσεις και να πλησιάζει το 35% στον τομέα των υπηρεσιών. Αποτελεί εκτεταμένη πραγματικότητα, άλλωστε, στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, τις ΗΠΑ, όπου τα στατιστικά στοιχεία κυριολεκτικά αιφνιδιάζουν και όχι μόνον επειδή εκτιμάται πως σε ένα έτος από σήμερα το ποσοστό της τηλεργασίας θα έχει παγιωθεί στο 22% των εργαζομένων.

Σχετική έρευνα του Forbes φέρει το 57% των εργαζομένων να δηλώνει πως θα έψαχνε για άλλη δουλειά αν ο εργοδότης του απαγόρευε την τηλεργασία και ένα απίστευτο 32% όσων βρίσκονται στο υβριδικό μοντέλο της μερικής τηλεργασίας να ομολογεί πως θα δεχόταν ευχαρίστως μείωση μισθού αν το αντάλλαγμα θα ήταν η πλήρης τηλεργασία. Εξάλλου, ακόμη και στην αυταρχική Κίνα, έρευνα του Booking.com φέρει τις επιχειρήσεις να δίνουν επιλογή τηλεργασίας ή άλλης ευέλικτης μορφής εργασίας στο 84% των εργαζομένων.

Πέραν των όσων αποκαλύπτουν τα στατιστικά στοιχεία, οι έρευνες συγκλίνουν σε συμπεράσματα που εκ των υστέρων μπορούν να θεωρηθούν αυτονόητα, όπως το πόσο διευκολύνει η τηλεργασία την εναρμόνιση σταδιοδρομίας και οικογενειακής ζωής. Οι εργαζόμενοι βρίσκονται στις πιο παραγωγικές τους ηλικίες όταν πρέπει να φροντίσουν ταυτοχρόνως τα ανήλικα παιδιά τους και τους ηλικιωμένους γονείς τους. Η παντελής έλλειψη ευελιξίας στα ωράριά τους δυσχεραίνει καθοριστικά τη συμπόρευση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή σε ορισμένες περιπτώσεις, καθιστώντας δυσβάσταχτη την προσπάθεια των εργαζομένων.

Οι τράπεζες αντιστέκονται

Στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, τις ΗΠΑ, οι αντιστάσεις των εργοδοτών στην παγίωση της τηλεργασίας και μετά τα lockdowns είναι ισχυρότερες στον τραπεζικό τομέα. Τραπεζικοί κολοσσοί όπως οι Goldman Sachs, JPMorgan και HSBC έχουν ασκήσει πιέσεις στο προσωπικό τους, συχνά απαιτώντας τη φυσική παρουσία του στο γραφείο πέντε ημέρες την εβδομάδα. Σε πολλές περιπτώσεις, έχουν καταφύγει σε απειλές για μείωση αμοιβών και μπόνους. Το παράδειγμά τους τείνουν να μιμηθούν και ευρωπαϊκοί τραπεζικοί κολοσσοί, όπως οι BNP Paribas και Citigroup στη Βρετανία, αλλά γενικότερα στην Ευρώπη οι τράπεζες είναι σαφώς πιο ελαστικές στο θέμα. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, πάντως, οι αντιστάσεις των τραπεζικών υπαλλήλων παραμένουν σθεναρές, φτάνοντας τον Ντέιβιντ Σόλομον, διευθύνοντα σύμβουλο της Goldman Sachs, να μιλάει για «εκτροπή».

Και όμως, σχετική έρευνα με θέμα «Η εργασία από το σπίτι και ο κίνδυνος ατασθαλιών στον χειρισμό μετοχών», κατέδειξε πως η τηλεργασία αναβαθμίζει όχι μόνο την παραγωγικότητα και τη διάθεση των εργαζομένων αλλά και την εντιμότητα των χρηματιστών και των τραπεζικών υπαλλήλων: οι διαπραγματευτές τίτλων που εργάζονταν από το σπίτι στην κορύφωση της πανδημίας είχαν 14,7% μικρότερη πιθανότητα να υποπέσουν σε ατασθαλίες σε σύγκριση με όσους εργάζονταν από το γραφείο. Γενικότερα η υπερδύναμη εμφανίζεται πρώτη σε όλες τις πλατφόρμες που ζητούν υπαλλήλους για τηλεργασία. Οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι η έδρα των πολυεθνικών κολοσσών, τεχνολογικών κολοσσών και νεοφυών, και προσφέρει ένα μωσαϊκό επιλογών στην αγορά εργασίας και με την πλέον προηγμένη τεχνολογική υποδομή. Τεχνολογικοί κολοσσοί όπως οι Google και Facebook είναι δεκτικοί στις προσλήψεις για τηλεργασία και αυτό ισχύει γενικότερα στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, στο μάρκετινγκ, στον σχεδιασμό λογισμικού. Σύμφωνα με έρευνα της πλατφόρμας Booking.com, ακολουθεί ο Καναδάς, με τους κόμβους τεχνολογίας που υπάρχουν σε Τορόντο, Οντάριο και Βανκούβερ να προσφέρουν άφθονες θέσεις για τηλεργασία στους τομείς της τεχνολογίας, του ηλεκτρονικού εμπορίου και του ψηφιακού μάρκετινγκ. Σε ό,τι αφορά τη Γηραιά Ηπειρο, δεν είναι και τόσο γηραιά με κριτήριο τα ανακλαστικά της στο θέμα της τηλεργασίας. Στη Γερμανία, τα τεχνολογικά κέντρα Βερολίνου, Μονάχου και Φρανκφούρτης προσφέρουν άφθονες θέσεις για τηλεργασία στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης και του λογισμικού, αλλά και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην τηλεκπαίδευση.

Εξίσου δεκτική είναι η Εσθονία, που έχει καθιερώσει την πολιτική της βίζας για τους λεγόμενους ψηφιακούς νομάδες και προσφέρει θέσεις τηλεργασίας στο ηλεκτρονικό εμπόριο, στην ανάπτυξη λογισμικού, στην ψηφιακή συμβουλευτική, στο μάρκετινγκ και στην ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Και τέλος, η Πορτογαλία που προσφέρει θέσεις τηλεργασίας στην πράσινη τεχνολογία και στην σχετική έρευνα, καθώς και στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι υποσχέσεις

Σχολιάζοντας τις πιέσεις που ασκούν ορισμένες επιχειρήσεις στο προσωπικό τους για να επιστρέψουν στα γραφεία τους, ο Μαρκ Μόρτενσεν, συνεργάτης καθηγητής στη σχολή επιχειρήσεων Insead, τονίζει πως «έδωσαν υποσχέσεις στους υπαλλήλους τους ότι θα μπορούν να δουλεύουν από το σπίτι, εκείνοι προχώρησαν σε κάποιες αλλαγές στη ζωή τους και τώρα είναι δύσκολο να πάρουν πίσω αυτές τις υποσχέσεις».

84%

των υπαλλήλων στην Κίνα έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν ευέλικτη μορφή εργασίας και τηλεργασία.

Η συνταγή

Ο Νίκολας Μπλουμ, καθηγητής Οικονομικών στο Στάνφορντ, επισημαίνει ότι «είναι εντελώς άστοχο να επιμένουν οι επιχειρήσεις σε δύο ημέρες παρουσία στο γραφείο αν δεν συντονίζονται οι υπάλληλοι και δεν συμπίπτουν τις ίδιες ημέρες. Η πιο επιτυχημένη συνταγή είναι ο συντονισμός, να συμφωνούν και να έρχονται τις ίδιες ημέρες».

34%

είναι το ποσοστό τηλεργασίας στην Ιταλία και είναι από τα χαμηλότερα.

Ποιος αποφασίζει

Εμφανώς ενοχλημένος από τη στάση των εργαζομένων που δεν επιστρέφουν στο γραφείο, ο Τζέιμς Γκόρμαν, πρώην διευθύνων σύμβουλος της Morgan Stanley, από την οποία παραιτήθηκε προσφάτως, υπογράμμισε ότι οι υπάλληλοι «δεν μπορούν να επιλέγουν τις αμοιβές τους, δεν μπορούν να επιλέγουν την προαγωγή τους, δεν μπορούν να αποφασίζουν ότι θα μένουν πέντε ημέρες την εβδομάδα στο σπίτι τους».

Οι ευέλικτες μορφές εργασίας αυξάνουν την παραγωγή

«Αν μια θέση εργασίας δίνει στον εργαζόμενο τη δυνατότητα να επιλέξει ο ίδιος τα ωράριά του και τις βάρδιές του, τότε η αξία αυτής της θέσης είναι ανεκτίμητη», δηλώνει ο Αρον Σοτζούρνερ, οικονομολόγος με ειδίκευση σε θέματα εργασίας στο Ινστιτούτο Ερευνών Εργασίας W.E.Upjohn της Μινεσότας. Ο εν λόγω οικονομολόγος σχολίαζε την απόφαση αμερικανικής βιομηχανίας τυριών, της Land O'Lakes στη Μινεσότα, να επιτρέψει στους υπαλλήλους της απόλυτη ελευθερία στην επιλογή ωραρίου και βάρδιας σε όλη τη διάρκεια της ημέρας, αλλά και πλήρη ελευθερία να διαλέξουν πόσες και ποιες ημέρες την εβδομάδα θα εργαστούν. Ετσι, όμως, η Land O'Lakes πέτυχε να καλύψει και μάλιστα με αρκετή ευκολία τις κενές θέσεις της, ενώ τα τελευταία χρόνια γινόταν κάθε μέρα και πιο δύσκολο να βρεθούν εργάτες για πλήρη απασχόληση. Τώρα έχει κατορθώσει να έχει πολλές και διάφορες βάρδιες και να λειτουργεί, έτσι, πολύ περισσότερες ώρες, με αποτέλεσμα να αυξήσει την παραγωγή της. Αρχικά υιοθέτησε αυτό το σύστημα σε λίγες μονάδες που είχαν μεγάλες ελλείψεις, σύντομα το επεξέτεινε σε 60 από τις 140 μονάδες της, και σχεδιάζει να το γενικεύσει σε όλες.

Το παράδειγμα και τα επιτεύγματα μεγάλης αμερικανικής βιομηχανίας τυριών.

Η περίπτωση της εν λόγω βιομηχανίας τυριών, που παρουσιάζεται εκτενώς σε ρεπορτάζ της Wall Street Journal, αποδεικνύει πως η ευελιξία στην εργασία είναι εφικτή και παραγωγική όχι μόνο στις υπηρεσίες και στις εργασίες γραφείου, όπου ο σκληρός πυρήνας της δουλειάς γίνεται μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή. Η Land O'Lakes δεν έμεινε, βέβαια, στα ευέλικτα ωράρια. Προσέφερε πλήρη δυνατότητα τηλεργασίας στο διοικητικό της προσωπικό. Το κίνητρο αυτής της βιομηχανίας ήταν να εξασφαλίσει καινούργιους υπαλλήλους εν μέσω των γνωστών ελλείψεων εργατικών χεριών και εξειδικευμένων υπαλλήλων που εμφανίστηκαν και επιδεινώθηκαν στην διάρκεια της πανδημίας και μετά αυτήν. Οπως υπογραμμίζει ο Γιον Ντιούμπερι, υπεύθυνος προμηθειών στη Land O'Lakes, «όλο και λιγότεροι άνθρωποι είναι διατεθειμένοι να εργαστούν στον μεταποιητικό τομέα και αυτό ισχύει σε όλες τις κατηγορίες». Και όπως δείχνουν όλες οι έρευνες για το δημογραφικό πρόβλημα στις ανεπτυγμένες οικονομίες, η κατάσταση θα επιδεινωθεί τα επόμενα χρόνια, όταν θα μειωθούν περαιτέρω τα διαθέσιμα εργατικά χέρια. Σε ό,τι αφορά την υπερδύναμη, οι αριθμοί είναι συντριπτικοί: οι βιομηχανίες κατορθώνουν να καλύψουν με προσλήψεις μόνο τις έξι στις 10 κενές θέσεις εργασίας και αυτό είναι το χαμηλότερο ποσοστό που έχει καταγραφεί από το 2000 και μετά. Και στο μεταξύ γερνάει το εργατικό δυναμικό του μεταποιητικού τομέα, όπου ο μέσος όρος ηλικίας είναι τα 44,1 έτη.

pwc
Κυπριακή αγορά ακινήτων & ανάπτυξης γης
Ανασκόπηση για το 2023
Η έκδοση είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι γίγαντες της τεχνολογίας αναγκάζονται να αλλάξουν

Των **ΑΝΤΑΜ ΣΑΤΑΡΙΑΝΟ ΚΑΙ ΝΤΕΙΒΙΝΤ ΜΑΚΑΜΠΙ / THE NEW YORK TIMES**

Επί σειράν ετών οι Apple, Google, Meta και άλλοι λειτουργούσαν άνευ περιορισμών. Εντούτοις, νέοι νόμοι και κανονισμοί τούς ανάγκασαν επιτέλους να κάνουν σημαντικές αλλαγές στα προϊόντα και στις δραστηριότητές τους. Ειδικότερα η Google θα έχει αλλάξει τον τρόπο εμφάνισης ορισμένων αποτελεσμάτων αναζήτησης. Η Microsoft δεν θα έχει πλέον τους πελάτες των Windows να χρησιμοποιούν το εργαλείο αναζήτησης Διαδικτύου Bing από προεπιλογή. Και η Apple θα δώσει στους χρήστες των συσκευών iPhone και iPad για πρώτη φορά τη δυνατότητα για πρόσβαση σε ανταγωνιστικά καταστήματα εφαρμογών και συστήματα πληρωμών. Οι τεχνολογικοί γίγαντες προετοιμάζονται πριν λήξει, σήμερα Τετάρτη, η προθεσμία να συμμορφωθούν με την καινούργια νομοθεσία περί ψηφιακών αγορών της Ευρωπαϊκής Ενωσης με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην ψηφιακή οικονομία. Αυτή απαιτεί από τις μεγαλύτερες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας να αναθεωρήσουν τον τρόπο λειτουργίας ορισμένων προϊόντων τους, ώστε οι μικρότερες ανταγωνίστριες να έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στους χρήστες τους.

Αυτές είναι μερικές από τις πιο ορατές αλλαγές που κάνουν η Microsoft, η Apple, η Google, η Meta και άλλοι όμιλοι του κλάδου, υπακούοντας σε σωρεία νέων κανονισμών και νόμων σε διεθνή κλίμακα. Στις ΗΠΑ, επιπροσθέτως, ορισμένα από τα μεγαθήρια της τεχνολογίας δηλώνουν ότι θα εγκαταλείψουν πρακτικές που αποτελούν αντικείμενο ερευνών των ομοσπονδιακών Αρχών λόγω μονοπωλιακών χαρακτηριστικών. Πρώτη φορά η Apple διευκολύνει τους χρήστες του λειτουργικού συστήματος Android να αλληλεπιδρούν με το προϊόν iMessage, ένα θέμα που διερευνά το υπουργείο Δικαιοσύνης. «Βρισκόμαστε σε σημείο καμπής, διότι πλέον η αυτορρύθμιση έχει τελειώσει», δήλωσε η Μαργκρέτε Βεστάγκερ, εκτελεστική αντιπρόεδρος της Κομισιόν, η οποία τα προηγούμενα δέκα χρόνια «πάλευε» με τους τεχνολογικούς γίγαντες. Οσο τα πλούτη και η εμβέλειά τους αυξάνονταν, τόσο εξαπολυόταν μια «επίθεση» σε επίπεδο ρυθμιστικής δραστηριότητας και νομοθετικών παρεμβάσεων εναντίον τους στην Ευρώπη, στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Κίνα, στην Ινδία, στον Καναδά, στη Νότια Κορέα και στην Αυστραλία. Ούτως ειπείν, πλέον οι εταιρείες αναγκάζονται να αλλάξουν την καθημερινή τεχνολογία που προσφέρουν, συμπεριλαμβανομένων των συσκευών και των υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσής τους, οι οποίες έγιναν ιδιαίτερα αισθητές στους χρήστες στην Ευρώπη. Επίσης, κάνουν και αλλαγές λιγότερο οφθαλμοφανείς, όπως για παράδειγμα στα επιχειρηματικά μοντέλα τους, στις πρακτικές σύναψης συναλλαγών και ανταλλαγής δεδομένων. Ο βαθμός αλλαγής είναι εμφανής στην Apple, η οποία κάποτε πρόσφερε το κατάστημα εφαρμογών της (App Store) ως μια ενοποιημένη αγορά σε όλο τον κόσμο, αλλά τώρα έχει διαφορετικούς κανόνες για τους προγραμματιστές του App Store στη Νότια Κορέα, στην Ε.Ε. και στις ΗΠΑ λόγω νέων νομοθεσιών και δικαστικών αποφάσεων.

Η εταιρεία απέσυρε τον κατοχυρωμένο σχεδιασμό ενός φορτιστή iPhone λόγω άλλης ευρωπαϊκής νομοθεσίας, που σημαίνει ότι τα μελλοντικά iPhone θα έχουν φορτιστή συμβατό και με συσκευές άλλων κατασκευαστριών εταιρειών. Την περασμένη Δευτέρα επιβλήθηκε στην Apple πρόστιμο 1,8 δισ. ευρώ (1,95 δισ. δολάρια) από την Ε.Ε. για την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού μεταξύ των ομίλων με υπηρεσίες ροής. Οι τροποποιήσεις σημαίνουν ότι οι τεχνολογικές εμπειρίες των ανθρώπων θα διαφέρουν όλο και περισσότερο ανάλογα με τον τόπο διαμονής τους. Οπως δηλώνει ο Γκρεγκ Τέιλορ, καθηγητής της Οξφόρδης με ειδίκευση στον ανταγωνισμό στις αγορές τεχνολογίας, «αυτό αντιπροσωπεύει μια ριζική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο ρυθμίζουμε τον τομέα της τεχνολογίας».

Τα προβλήματα στις περιφερειακές τράπεζες των ΗΠΑ παραμένουν

Εύθραυστη η ανάκαμψη ένα χρόνο μετά την κρίση, προειδοποιεί το ΔΝΤ

Οι κίνδυνοι που απορρέουν από την αλληλεπίδραση ανάμεσα στη νομισματική πολιτική και στο χρηματοπιστωτικό σύστημα αναδύονται ανάγλυφα από έκθεση του ΔΝΤ για το αμερικανικό τραπεζικό σύστημα και για την ανατομία της κρίσης που το κλόνισε πριν από ένα έτος. Οπως σχολιάζει το ΔΝΤ με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους από την κρίση, η ακολουθία πτωχεύσεων αμερικανικών τραπεζών τον Μάρτιο του 2023, όταν η Silicon Valley Bank (SVB), 16η τράπεζα της υπερδύναμης, κατέρρευσε σε λίγες ημέρες και την ακολούθησαν άμεσα η Signature Bank (SBNY) και η First Republic Bank (FRB), ήταν η μεγαλύτερη μετά την πτώση των αμερικανικών τραπεζικών κολοσσών το 2008 και τη συνεπακόλουθη παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Την προκάλεσε η απότομη μείωση των καταθέσεων στα ταμεία των τραπεζών σε συνδυασμό με την υποτίμηση της αξίας των τίτλων στα χαρτοφυλάκιά τους, αναπόφευκτο συνεπακόλουθο της δραματικής αύξησης των επιτοκίων. Ενέσπειρε ανησυχία για την ευρωστία του αμερικανικού τραπεζικού συστήματος και την τύχη αντίστοιχων τραπεζών και αποτέλεσε οδυνηρή υπενθύμιση του πόσο επικίνδυνη μπορεί να είναι η συσσώρευση προβλημάτων στους ισολογισμούς των τραπεζών, όταν αυτά συνδυαστούν με αρνητικές εξελίξεις στα επίπεδα των επιτοκίων και της ρευστότητας αλλά και με αναποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Οπως εξηγεί το ΔΝΤ, η συγκεκριμένη κρίση κατέδειξε πόσο απροετοίμαστες ήταν ορισμένες τράπεζες για την αύξηση των επιτοκίων μετά μια παρατεταμένη περίοδο χαμηλού κόστους του δανεισμού. Και ιδιαιτέρως επειδή μεσολάβησε η εκτόξευση των επιτοκίων από τον Μάρτιο του 2022 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2023, που ήταν και η πλέον επιθετική στροφή της Federal Reserve σε περιοριστική νομισματική πολιτική μετά τη δεκαετία του 1980. Η κρίση υπαγόρευσε την παρέμβαση

Η κατάρρευση της Silicon Valley Bank (SVB), 16ης τράπεζας της υπερδύναμης, τον Μάρτιο του 2023, κατέδειξε πως ακόμη και μια συστημικά σημαντική τράπεζα χωρίς διεθνή παρουσία μπορεί να απειλήσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, σημειώνει η έκθεση του ΔΝΤ.

των αμερικανικών αρχών που, προκειμένου να αποφευχθεί μια μετάδοση της κρίσης ικανή να απειλήσει το χρηματοπιστωτικό σύστημα, θέσπισαν νέα ταμεία για τη χρηματοδότηση των τραπεζών με ευνοϊκούς όρους.

Οπως εξηγεί το ΔΝΤ, η άνευ προηγουμένου στήριξη που είχαν προσφέρει οι Αρχές στην οικονομία για να τη θωρακίσουν έναντι της ύφεσης της πανδημίας αλλά και η ουσιαστικά αναγκαστική αποταμίευση του πληθυσμού στη διάρκεια των lockdowns είχε οδηγήσει στη συσσώρευση μεγάλου όγκου καταθέσεων. Το α΄ τρίμηνο του 2020 κατεγράφη η μεγαλύτερη αύξηση καταθέσεων από τις αρχές της δεκαετίας του 1980. Στα τέλη του 2021 οι καταθέσεις στις αμερικανικές τράπεζες είχαν φτάσει στα 18,9 τρισ. δολ. και ήταν κατά 39% πάνω από τα προ πανδημίας επίπεδα. Οι τράπεζες είχαν επενδύσει αυτές τις καταθέσεις σε μακροπρόθεσμους τίτλους, που είναι όμως επισφαλείς επενδύσεις σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών στα επίπεδα των επιτοκίων, καθώς αυτές επιφέρουν αντίστοιχες μεταβολές στην αξία τους. Καθώς η Federal Reserve ανέβασε το ύψος των επιτοκίων, αυξανόταν και το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών, όπως και οι αποδόσεις των τίτλων που διατηρούσαν στα χαρτοφυλάκιά τους, με αποτέλεσμα την πτώση της αξίας τους. Οι τράπεζες συσσώρευσαν, έτσι, μεγάλες ζημίες που συγκαλύπτονταν χάρη στο μεγάλο χρονικό διάστημα που θα μεσολαβούσε μέχρι την ωρίμανση των υποτιμημένων πλέον τίτλων στα χαρτοφυλάκιά τους. Παράλληλα όμως μειώνονταν οι καταθέσεις μέσα στο 2022 και μέσα στο α΄ τρίμηνο του περασμένου έτους πολλές τράπεζες κατέγραψαν εκροές καταθέσεων μεγαλύτερες του 5% του συνόλου.

Η πτώχευση της SVB τον Μάρτιο του περασμένου έτους λειτούργησε ως καταλύτης, φέρνοντας στην επιφάνεια διαρθρωτικές αδυναμίες στο επιχειρηματικό μοντέλο πολλών αμερικανικών τραπεζών. Ακολούθησε η συνήθης εξέλιξη του αυτοεκπληρούμενου φόβου των καταθετών και οι μαζικές αναλήψεις που «στέγνωσαν» τα ταμεία των τραπεζών και τροφοδότησαν περαιτέρω την ανησυχία των επενδυτών. Ιδιαιτερότητα της περυσινής κρίσης των αμερικανικών τραπεζών ήταν ο ρόλος που διαδραμάτισαν τα επιτεύγματα της τεχνολογίας, όπως η πρόσβαση σε τραπεζικές υπηρεσίες στο κινητό τηλέφωνο, το γνωστό mobile banking, και η ραγδαία μετάδοση πληροφοριών, καθώς επιτάχυναν τις μαζικές αναλήψεις καταθέσεων. Η κατάρρευση της SVB κατέδειξε πως ακόμη και μια συστημικά σημαντική τράπεζα χωρίς διεθνή παρουσία μπορεί να απειλήσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Οι περιφερειακές τράπεζες των ΗΠΑ έχουν ανακάμψει σημαντικά μετά την κρίση του περασμένου έτους, αλλά το ΔΝΤ διαπιστώνει πως πολλά από τα προβλήματα παραμένουν, ενώ οι ευμετάβλητες προσδοκίες της αγοράς για μείωση των επιτοκίων και οι ζημίες που ανακοίνωσε μεγάλη αμερικανική τράπεζα με σημαντική έκθεση σε επαγγελματικά ακίνητα εξακολουθεί να κλονίζει την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Οπως τονίζει το Ταμείο, εξακολουθεί να επικρατεί ανησυχία για όσες τράπεζες έχουν μεγάλο όγκο ζημιών οφειλόμενων στην απότομη αύξηση των επιτοκίων και πιθανώς επισφαλούς ρευστότητας εξαιτίας των πολλών ανασφάλιστων καταθέσεων στα ταμεία τους.

Ριαλτο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
προτείνει

24

www.rialto.com.cy

1 ΠΑΡ 20:30 (90΄)
Καθαροί Πια | Νέα Σκηνή ΘΟΚ **(18+)** Θ

Το έργο της Σάρα Κέιν αποτελεί ένα μοναδικό παράδειγμα φραστικής σκληρότητας, εικονοκλαστικής δράσης και πολιτικού στοχασμού, που καταδεικνύει με καταγγελτική ορμή τους μηχανισμούς καταπίεσης και ελέγχου των κοινωνικών θεσμών και φορέων εξουσίας, που προσπαθούν να να εξαλείψουν κάθε δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης. Σκηνοθεσία: Ευριπίδης Δίκαιος. Η παράσταση περιέχει σκληρή γλώσσα, σκηνές βίας, γυμνό και προσομοίωση ερωτικών πράξεων. Με αγγλικούς και τουρκικούς υπέρτιτλους. €12 / 6

6 ΤΕΤ 20:30 (75΄)
Ολόκληρη η Βίβλος σε μια ώρα |
Θέατρο Αντίλογος Θ

Το έργο των Adam Long, Reed Martin και Austin Tichenor είναι μια ευφυής κωμωδία που πασχίζει να κατανοήσει ιστορίες «αυθεντίας». Ένας καταιγισμός εικόνων με τραγούδι, χορό και μεγάλα ερωτήματα. Τελικά, «τη Βίβλο πρέπει να την ερμηνεύουμε κυριολεκτικά;». Μετάφραση: Ερρίκος Μπελιές. Σκηνοθεσία: Ελένη Αναστασίου. Δραματουργική επεξεργασία: Μιχάλης Παπαδόπουλος. Ερμηνεία: Άρης Κυπριανού, Κλείτος Κωμοδίκης, Βασίλης Παφίτης. Μουσικός επί σκηνής: Σάββας Χρυσοστόμου. €15 /10

8 ΠΑΡ 11:30
MusEDX 2024 Μ

Παρουσίαση αξιόλογων ιδεών με έμπνευση τη μουσική, στο πρότυπο επιτυχημένων διοργανώσεων, όπως TEDx, Ignite, IdeaCity κ.ά. Νέοι και νέες από 12 μέχρι 26 ετών παρουσιάζουν μια πρωτότυπη και ενδιαφέρουσα ιδέα, συνδεδεμένη με τη μουσική, στοχεύοντας να συγκινήσουν και να ευαισθητοποιήσουν το ευρύ κοινό. Διοργάνωση: Διεύθυνση Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης και Τομέας Πολιτισμού και Αθλητισμού Μ. Γ. Ε., σε συνεργασία με το Γραφείο Επιθεώρησης Μουσικής της Μ. Γ. Ε.
Ελεύθερη είσοδος

9 ΣΑΒ 20:30 (90΄)
Κενό Αυτοπροσώπως |
Θέατρο Δέντρο Θ

Τι σχέση μπορεί να έχει μια φονική γραβάτα με ένα ερωτικό τρίο, ένα drug show στη Μαδρίτη με την ιστορία ενός παιδιού αγνώστου πατρός ή το τηλεφώνημα ενός ογκολόγου με ένα δείπνο με τηγανητά χέλια; Τέσσερις άνθρωποι προσπαθούν να κλείσουν ανοικτούς λογαριασμούς σε ένα μεσοαστικό διαμέρισμα, το καλοκαίρι του 2015 στην Αθήνα. Σκηνοθεσία: Γιώργος Μουαΐμης. Ερμηνεία: Σταύρος Λούρας, Αννίτα Σαντοριναίου, Έρικα Μπεγέτη, Άγγελος Χατζημιχαήλ. Επί σκηνής η πιανίστρια Κυριακή Ιακωβίδου. €15 /12

15 ΠΑΡ 20:00 (90΄)
Tambour Battant / Roll the Drum!
(Ελβετία 2019) Κ

Στις αρχές της άνοιξης του 1970, το μικρό χωριό Μονσού στο Βαλαί βιώνει μια ασυνήθιστη ταραχή. Είναι εξαιτίας της ψηφοφορίας για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών; Ή εξαιτίας του επικείμενου δημοψηφίσματος για την απέλαση των αλλοδαπών; Σκηνοθεσία: François-Christophe Marzal. Διοργάνωση: Πρεσβεία της Ελβετίας στην Κύπρο σε συνεργασία με την Alliance Française Λεμεσού. Στα Γαλικά με Αγγλικούς υπότιτλους.
Είσοδος ελεύθερη

16 ΣΑΒ 19:00 (262΄)
La Forza Del Destino |
The MET: Live in HD Μ

Ο Mariusz Treliński υπογράφει τη νέα παραγωγή της *Δύναμης του Πεπρωμένου* του Βέρντι που η Met αναβιώνει τοποθετώντας την πλοκή σε έναν σύγχρονο κόσμο. Ο Yannick Nézet-Séguin διευθύνει, με την εξαίρετη σοπράνο Lise Davidsen να πρωταγωνιστεί στον ρόλο της αριστοκράτισσας Ελεονώρας. Πρωταγωνιστούν επίσης: Brian Jagde , Igor Golovatenko, Ekaterina Semenchuk, Patrick Carfizzi, Soloman Howard. Με αγγλικούς υπότιτλους.€20 / 15

24 ΚΥΡ 11:00 (90΄)
Περιπατώ - Μ. Βαρνακκίδου, Κ. Ανδρέου

Ο διαδραστικός περίπατος, αφιερωμένος στους ανθρώπους της Πλατείας Ηρώων συνεχίζεται. Ιστορίες από τα παλιά, μνήμες, κτίρια που αλλάζουν στο πέρασμα του χρόνου και μια ματιά στο μέλλον της πλατείας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Συνεργαζόμενου Καλλιτέχνη του Θεάτρου Ριάλτο. Ελληνικά και Αγγλικά. €5

29 ΠΑΡ 20:30 (100΄)
Premiere 4 |
Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου Μ

Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου συνεργάζεται με δύο εξαίρετους Γάλλους καλλιτέχνες και παρουσιάζουν έργα Γάλλων συνθετών του ρομαντισμού. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Gabriel Fauré: *Παβάνα, έργο 50*. Jacques Ibert: *Κοντσέρτο για φλάουτο*. Camille Saint-Saëns: *Συμφωνία αρ. 2 σε Λα ελάσσονα, έργο 55*. Μαέστρος: Patrick Gallois και Φλάουτο: Vincent Lucas. Ζώνη A: €18 / 14 & B: €13 / 10

30 ΣΑΒ 20:30 (75΄)
Νότες Ειρήνης και Αγάπης: από τη Γαλλία στον κόσμο Μ

Μέσα σε μια πανδαισία ήχων από νοσταλγικά μοτίβα και ρυθμούς, ο κόσμος του κλασικού βαρύτονου Κύρου Πατσαλίδη σμίγει με τον κόσμο του world/τζαζ ρεπερτορίου της Βάκιας Σταύρου. Την 10μελή ορχήστρα διευθύνει ο πιανίστας Σταύρος Δρίτσας. Στη συναυλία που διοργανώνει η Alliance Française Λεμεσού, στο πλαίσιο του μήνα Γαλλοφωνίας, θα ακουστούν τραγούδια των Rudolf Sieczynski, Eduardo di Capua, Charles Dumont, Ángel Cabral, Norbert Glanzberg, Boris Fomin, Μίμη Πλέσσα, Μάνου Χατζιδάκι, Τάκη Μωράκη, Κώστα Καπνίση κ.ά. €15 / 10

Design: Nasia Demetriou, nasiademetriou.com

Σενάριο τρόμου για επισιτιστική κρίση στην Ευρώπη

Στο μικροσκόπιο στελεχών της Ε.Ε. η αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων

Στην προσομοίωση που έγινε στη συνάντηση αξιωματούχων της Ε.Ε., εξετάστηκε το ενδεχόμενο την επόμενη χρονιά να υπάρξουν κι άλλα σοβαρά προβλήματα στις καλλιέργειες, να οδηγηθούν στα ύψη οι τιμές των ζωοτροφών, να μειωθούν έτσι τα εκτρεφόμενα κοπάδια και παράλληλα και η παραγωγή ψαριών. Και κάποια πλοία που μεταφέρουν αγροτικά προϊόντα να προτιμήσουν άλλες αγορές πιο προσοδοφόρες και να γυρίσουν την πλάτη στην Ευρώπη.

Η πλέον ευημερούσα περιοχή στον κόσμο με την πλουσιότερη και καλύτερη διατροφή, η Ευρώπη, κινδυνεύει από μια επισιτιστική κρίση, καθώς ένας συνδυασμός αρνητικών παραγόντων απειλεί την ασφάλειά της ως προς την προσφορά τροφίμων. Τα φαινόμενα Ελ Νίνιο και Λα Νίνια έχουν πλήξει την παραγωγή σόγιας στη Λατινική Αμερική από όπου προμηθεύεται, Ουκρανοί και Ρώσοι αγρότες που καλλιεργούν σιτηρά πολεμούν, η Ινδονησία έχει απαγορεύσει τις εξαγωγές φοινικέλαιου στην Ευρώπη και η Κίνα έχει μειωμένη σοδειά και προσπαθεί να διασφαλιστεί η ίδια. Και την ίδια στιγμή οι χώρες της Μεσογείου τείνουν να μετατραπούν σε ερήμους εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής. Γι' αυτό 60 ειδικοί της ασφάλειας τροφίμων, κρατικοί αξιωματούχοι και αξιωματούχοι της Ε.Ε., όπως και στελέχη της βιομηχανίας των τροφίμων, συναντήθηκαν τον περασμένο μήνα για δύο ημέρες για να εξετάσουν με προσομοιώσεις το χείριστο δυνατό σενάριο, να δοκιμάσουν τα περιθώρια και τις αντοχές της Γηραιάς Ηπείρου ως προς τα αποθέματά της σε περίπτωση μεγάλων ελλείψεων προσφοράς ειδών διατροφής και να δουν πώς θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν μια τέτοια κρίση. Πρωτίστως, όμως, τους απασχόλησε πόσες κρίσεις είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ταυτοχρόνως.

Η συγκέντρωση έγινε σε ένα ανακαινισμένο μοντέρνο κτίριο της Shell στις Βρυξέλλες, όπου προσπάθησαν να σχεδιάσουν πολιτικές πρόληψης και αντίδρασης στην κρίση. Λίγα μέτρα παραπέρα οι αγρότες κλιμάκωναν τις κινητοποιήσεις τους και τις διαμαρτυρίες τους κατά της Ε.Ε., δημιουργώντας προβλήματα στην τροφοδοσία των σούπερ μάρκετ. Ο χώρος εργασίας στον οποίο έγινε η συνάντηση ήταν ευχάριστος. Ωστόσο οι εικόνες που προβλήθηκαν με περιοχές πληγείσες από ξηρασία, πλημμύρες, διαδηλώσεις και ταραχές προκαλούσαν ένα αίσθημα κατάστασης εκτάκτου ανάγκης. Ο συναγερμός ανάμεσα στις κυβερνήσεις σχετίζεται με όσα έχουν συμβεί τα τελευταία τέσσερα χρόνια, στη διάρκεια των οποίων αλλεπάλληλα πλήγματα έχουν κλονίσει την παραγωγή, τη διανομή και την κατανάλωση τροφίμων. Το πρώτο πλήγμα ήταν η πανδημία, αλλά ακολούθησε ο πόλεμος ανάμεσα στη Ρωσία και την Ουκρανία, στις οποίες βρίσκονται οι μεγαλύτεροι σιτοβολώνες της Ευρώπης και στη συνέχεια το έμφραγμα στους σημαντικότερους δρόμους μεταφοράς προϊόντων και στις εφοδιαστικές αλυσίδες, που οδήγησαν στα ύψη τις τιμές. Και το χειρότερο πλήγμα οι ακραίες καιρικές συνθήκες, που πλέον εμποδίζουν συστηματικά τις καλλιέργειες.

Αχίλλειος πτέρνα της Γηραιάς Ηπείρου οι ακραίες καιρικές συνθήκες που πλήττουν τακτικά την αγροτική παραγωγή.

Στην προσομοίωση εξετάστηκε το ενδεχόμενο την επόμενη χρονιά να υπάρξουν κι άλλα σοβαρά προβλήματα στις καλλιέργειες, να οδηγήσουν στα ύψη τις τιμές των ζωοτροφών, να μειωθούν έτσι τα εκτρεφόμενα κοπάδια και παράλληλα και η παραγωγή ψαριών. Και κάποια πλοία που μεταφέρουν αγροτικά προϊόντα να προτιμήσουν άλλες αγορές πιο προσοδοφόρες και να γυρίσουν την πλάτη στην Ευρώπη. Η προσομοίωση και τα τεστ κοπώσεως που χρησιμοποιήθηκαν στη συνάντηση των 60 είναι συνήθης τακτική στον τραπεζικό κλάδο, όταν κυβερνητικοί αξιωματούχοι και πολιτικοί επιχειρούν από καιρού εις καιρόν να εξετάσουν τι θα γίνει σε περίπτωση σοβαρής κρίσης, μεταξύ των οποίων ακόμη και στην περίπτωση μιας πανδημίας. Ενα τέτοιο σενάριο είχε μάλιστα εξεταστεί λίγους μήνες προτού εκδηλωθεί η πανδημία του κορωνοϊού. Αυτό συμβαίνει κυρίως στις ΗΠΑ, ενώ στην Ευρώπη είναι σπάνιες οι προσομοιώσεις και τα πειράματα του είδους υπό την αιγίδα κυβερνήσεων. Και όπως επισημαίνει ο Πιοτρ Μαγνουζέφσκι, επιστημονικός διευθυντής του Κέντρου Συστημικών Λύσεων της Πολωνίας, είναι πολύ πιο σπάνιες τέτοιου είδους προσομοιώσεις από κυβερνήσεις όταν πρόκειται για την επάρκεια των τροφίμων. Ας μην ξεχνάμε ότι το θέμα αφορά την Ευρώπη, την πιο τυχερή γεωγραφική ζώνη με τη μεγαλύτερη προσφορά βασικών ειδών διατροφής, από τα σιτηρά μέχρι τα γαλακτοκομικά, το χοιρινό κρέας και το ελαιόλαδο. Μια γεωγραφική ζώνη που δεν έχει ουσιαστικό λόγο να ανησυχεί για την επάρκεια τροφίμων.

Ενδεικτικό της ευημερίας της είναι το συγκριτικά χαμηλό ποσοστό των δαπανών των νοικοκυριών, μόλις 14%, που προορίζεται για την αγορά τροφίμων, όταν το αντίστοιχο ποσοστό στη Νιγηρία είναι 60% και στην Αίγυπτο 40%. Ο παγκόσμιος δείκτης ασφάλειας τροφίμων μονίμως κατατάσσει τις ευρωπαϊκές χώρες στις ασφαλέστερες ως προς την επάρκεια τροφίμων. Η αχίλλειος πτέρνα της, όμως, είναι τα ακραία καιρικά φαινόμενα που πλήττουν τακτικά την αγροτική παραγωγή και σύμφωνα με στοιχεία του 2022 κοστίζουν στην Ευρώπη πάνω από 50 δισ. ευρώ σε ζημιές. Το κόστος των λιπασμάτων και της ενέργειας που απαιτούνται για τις καλλιέργειες και τα θερμοκήπια εκτοξεύθηκε στα ύψη μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Στο βίντεο με την προσομοίωση παρουσιάζεται το σενάριο της περαιτέρω επιδείνωσης μέσα στο επόμενο έτος, με λεπλασίες στα σούπερ μάρκετ και παρεμβάσεις της αστυνομίας που θα προσπαθεί να περιορίσει τις ταραχές. Συνδυάζεται με μια έλλειψη κρέατος και ψαριών στη Γερμανία, όπως και οι πτωχεύσεις αγροτών που εξέτρεφαν ζώα.

Σε ό,τι αφορά το τι εξετάστηκε ως λύση σε μια τέτοια κρίση, υπήρξε πρωτίστως εκτεταμένος προβληματισμός για το πώς θα μπορούσε η Ευρώπη να περιορίσει την υπερβολική εξάρτησή της από εισαγωγές σε είδη όπως η σόγια που χρειάζεται για την εκτροφή των ζώων και επομένως την παραγωγή κρέατος και γαλακτοκομικών. Υπήρξε γενική συναίνεση ως προς την ανάγκη να αλλάξουν οι διατροφικές συνήθειες και ο κόσμος να στραφεί σε πιο υγιεινά τρόφιμα και να μειώσει την κατανάλωση κρέατος. Και βέβαια υπήρξε μεγάλος προβληματισμός για το πώς μπορεί η Ευρώπη να συγκεντρώσει επάρκεια αποθεμάτων και πώς να τα διαχειριστεί αποτελεσματικά.

«Υπό εξαφάνιση» η προσιτή στέγη στις αγορές ακινήτων τα επόμενα χρόνια

Τουλάχιστον δύο με τρία χρόνια ακόμη θα συνεχίσει να υπάρχει έλλειψη προσιτής στέγης στην πλειονότητα των μεγάλων αγορών κατοικιών, οδηγώντας σε ήπια άνοδο των τιμών τους το 2024 και το 2025. Σύμφωνα με δημοσκόπηση του Reuters ανάμεσα σε ειδικούς και παράγοντες της αγοράς, λόγω της κατακόρυφης αύξησης των επιτοκίων στα στεγαστικά δάνεια, όσοι ιδιοκτήτες κατοικιών διασφάλισαν καλύτερους όρους κατά τη διάρκεια της πανδημίας, αποφεύγουν να πουλήσουν τις περιουσίες τους αυτή την περίοδο.

Στις ΗΠΑ, όπου συνηθίζονται τα τριακονταετή στεγαστικά δάνεια, το πρόβλημα έγινε ιδιαίτερα αισθητό, ενθαρρύνοντας όσους έχουν ήδη δάνειο με σταθερό επιτόκιο να περιμένουν μέχρι να χαλαρώσει η αγορά.Ενώ το κόστος εξυπηρέτησης των στεγαστικών δανείων έχει πέσει το τελευταίο διάστημα, όσο προβλέπεται επικείμενη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής κανείς δεν αναμένει άμεσα επαναφορά στα επίπεδα προ πανδημίας. «Σε τόσο πολλές αγορές η προσφορά κατοικιών ήταν αρκετά περιορισμένη, διότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν διασφαλίσει στεγαστικά με καλούς όρους και δεν θέλουν ιδιαίτερα να διαθέσουν τα σπίτια τους στην αγορά και να χάσουν αυτούς τους όρους», δήλωσε στο Reuters ο Λίαμ Μπέιλι, παγκόσμιος επικεφαλής ερευνών στην Knight Frank.

Αναμένεται ήπια άνοδος των τιμών κατοικιών το 2024 και το 2025.

«Η προσδοκία ότι τα επιτόκια δανεισμού θα πέσουν έχει κάπως ενσωματωθεί στις προβλέψεις του κόσμου σε ό,τι αφορά τις φετινές κινήσεις της αγοράς και εάν δεν μειωθούν τότε θα έχουμε πρόβλημα», τόνισε ο ίδιος.

Βάσει της μέσης πρόβλεψης σε εννέα μεγάλες αγορές κατοικιών –ΗΠΑ, Βρετανία, Καναδάς, Γερμανία, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, Ινδία, Κίνα και Ντουμπάι– οι επιδόσεις του κλάδου συνδέονται στενά με τις οικονομικές προοπτικές. Από τις εννέα αυτές χώρες, οι τιμές αναμένεται να πέσουν μόνο στη Γερμανία και την Κίνα φέτος, καθώς οι δύο αυτές αγορές προβλέπεται να επιβραδυνθούν. Ενώ οι τιμές των κατοικιών ανέβηκαν από 20% έως 50% κατά τη διάρκεια της πανδημίας σε πολλές από αυτές τις αγορές, έπεσαν ελάχιστα πέρυσι. Έτσι, πολλοί ενδιαφερόμενοι αποθαρρύνθηκαν και δεν μπήκαν στην αγορά. Την ίδια περίοδο εκτινάχθηκε η προσφορά σπιτιών πολυτελείας, που απέσπασαν μεγαλύτερο μερίδιο της πίτας. Παρά τα ακριβά στεγαστικά, η «στενή» αγορά εργασίας και η άνοδος των μισθών στις ανεπτυγμένες οικονομίες διατήρησαν σε υψηλά επίπεδα τη ζήτηση. Ωστόσο, η περιορισμένη προσφορά, κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των προσιτών κατοικιών, εξακολουθεί να είναι πρόβλημα στις περισσότερες αγορές, ενώ δεν υπάρχει προοπτική εύρεσης λύσης. Από 99 αναλυτές που συμμετείχαν στη δημοσκόπηση, οι 74 αναμένουν ότι το χάσμα προσφοράς και ζήτησης στην αγορά κατοικιών είτε θα παραμείνει ίδιο είτε θα διευρυνθεί μέσα στο επόμενο διάστημα. Από τους υπολειπόμενους 25, οι 24 προβλέπουν μικρή συρρίκνωση και ένας σημαντική συρρίκνωση.

Οι τιμές κατοικιών αναμένεται να πέσουν μόνο στη Γερμανία και στην Κίνα φέτος, καθώς οι δύο αυτές αγορές προβλέπεται να επιβραδυνθούν.

Σχεδόν επτά στους 10 ερωτηθέντες (67%) προβλέπουν ότι η δυνατότητα αγοράς κατοικίας για όσους γίνονται πρώτη φορά ιδιοκτήτες σπιτιών θα βελτιωθεί μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο. Οι υπόλοιποι εκτιμούν ότι θα επιδεινωθεί. Πάντως, για τον Ντάμιαν Χάρινγκτον, υψηλόβαθμο στέλεχος στην εταιρεία υπηρεσιών real estate Colliers, η μεγαλύτερη πρόκληση είναι ότι «δεν έχουμε τον σωστό τύπο κατοικιών στα σωστά μέρη και όχι τόσο ότι δεν έχουμε αρκετές κατοικίες». «Αυτό το πράγμα θα χρειαστεί δεκαετίες για να φτιαχτεί. Δεν θα φτιαχτεί στα επόμενα δύο με τρία χρόνια», τόνισε ο ίδιος.

Ανοδος των γερμανικών εξαγωγών τον Ιανουάριο

Ελπιδοφόρο μήνυμα για τη βιομηχανία της Γερμανίας και ως εκ τούτου για την ανάκαμψη της μεγαλύτερης οικονομίας της Ευρώπης, αποτελεί η κατακόρυφη αύξηση που κατέγραψαν οι γερμανικές εξαγωγές στις αρχές της χρονιάς.

Οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 6,3% τον Ιανουάριο σε σχέση με ένα μήνα πριν, ξεπερνώντας κατά πολύ όλες τις εκτιμήσεις σε έρευνα του Bloomberg. Οι εισαγωγές αυξήθηκαν επίσης περισσότερο από το αναμενόμενο, αν και το εμπορικό πλεόνασμα εξακολουθεί να είναι αυξημένο στα 27,5 δισ. ευρώ – πιθανότατα σε επίπεδο-ρεκόρ.

Η ανάκαμψη οφείλεται κατά κύριο λόγο στις εξαγωγές προς την Κίνα, οι οποίες αυξήθηκαν σχεδόν 8%. Ο οικονομολόγος της Deutsche Bank, Ρόμπιν Ουίνκλερ, έκανε λόγο για μια «αχτίδα ελπίδας». «Παρά την κατήφεια, το εξωτερικό εμπόριο της Γερμανίας ξεκινάει δυναμικά το 2024», δήλωσε. Εάν η τάση αυτή συνεχιστεί, θα μπορούσαν να αμβλυνθούν οι ανησυχίες για ύφεση στη Γερμανία λόγω της διστακτικότητας στην κατανάλωση και της αδύναμης εξωτερικής ζήτησης. Το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 0,3% τους τελευταίους τρεις μήνες του 2023 και το Ινστιτούτο του Κιέλου για την παγκόσμια οικονομία προέβλεψε άλλη μια μικρή συρρίκνωση το πρώτο τρίμηνο.

Αυξήθηκαν κατά 6,3% σε σχέση με ένα μήνα πριν – «Αχτίδα ελπίδας» για την οικονομία της χώρας.

Οι εκτιμήσεις του Bloomberg Economics είναι εξίσου δυσοίωνες. Νωρίτερα αυτή την εβδομάδα αναθεώρησε επί τα χείρω την πρόβλεψή του για την ανάπτυξη του 2024 σε μόλις 0,2%, από προηγούμενη πρόβλεψη για 0,4%, ενώ εκτίμησε ότι η αδύναμη παγκόσμια ζήτηση είναι πιθανό να συνεχίσει να επιβαρύνει το εμπόριο.

Το Ινστιτούτο Ifo κατέβασε επίσης τον πήχυ στην πρόβλεψή του για το 2024 στο 0,2%, από 0,7% τον Ιανουάριο. Για το επόμενο έτος, ωστόσο, αναθεώρησε προς τα πάνω την εκτίμησή του κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες στο 1,5%. «Με τη σταδιακή χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, τις χαμηλότερες τιμές και τις επιπτώσεις στην αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, η ανάπτυξη θα επιταχυνθεί προς τα μέσα του έτους», δήλωσε ο Τίμο Βολμερχάουζερ, επικεφαλής οικονομικών ερευνών στο Ifo.

Προς το παρόν, όμως, τα προβλήματα υπάρχουν. «Η συγκράτηση των καταναλωτών, τα υψηλά επιτόκια και οι αυξήσεις των τιμών, τα μέτρα λιτότητας της κυβέρνησης και η αδύναμη παγκόσμια οικονομία επιβραδύνουν επί του παρόντος την οικονομία στη Γερμανία και οδηγούν για άλλη μια φορά σε χειμερινή ύφεση», δήλωσε.

Η ανάκαμψη οφείλεται κατά κύριο λόγο στις εξαγωγές της Γερμανίας προς την Κίνα, οι οποίες αυξήθηκαν σχεδόν 8%.

B-start
Κάνε καλή αρχή με Business Start
Ισχύουν όροι | Cyta Business Call Center 150
Ολοκληρωμένες Λύσεις για νέες επιχειρήσεις
Σταθερή | Ίντερνετ | Υπηρεσία Cloud | Κινητή
Δωρεάν εγκατάσταση και πολλά προνόμια
Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή για 12 μήνες
cyta business
Μαζί από την αρχή

Φρενάρει η αύξηση των μισθών στην Ευρωζώνη

Θεωρείται κρίσιμος παράγοντας για να ξεκινήσει η μείωση των επιτοκίων

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανέμενε αποκλιμάκωση του δείκτη μισθών της Ευρωζώνης το δ΄ τρίμηνο του 2023 και όπως ανέφερε στην ανακοίνωση της περασμένης Πέμπτης -μετά την απόφαση να διατηρήσει αμετάβλητα τα επιτόκια στα ιστορικά υψηλά τους- η τάση αυτή πιθανότατα θα συνεχιστεί.

Ο κρίσιμος δείκτης μισθών της Ευρωζώνης έδειξε επιβράδυνση των μισθολογικών αυξήσεων στο τέλος του χρόνου, επιβεβαιώνοντας τις σχετικές εκτιμήσεις των αξιωματούχων της ΕΚΤ που θεωρούν τον παράγοντα αυτό σημαντικό προκειμένου να ξεκινήσει η μείωση των επιτοκίων τον Ιούνιο. Συγκεκριμένα, οι αμοιβές ανά εργαζόμενο αυξήθηκαν κατά 4,6% το τέταρτο τρίμηνο, από 5,1% τους τρεις προηγούμενους μήνες, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ που δημοσιεύτηκαν την Παρασκευή. Τα στοιχεία δείχνουν μια αντίστοιχη επιβράδυνση στις αμοιβές των συλλογικών συμβάσεων την ίδια περίοδο. Η ΕΚΤ θεωρεί το ζήτημα των μισθών βασικό παράγοντα που κατευθύνει τον πληθωρισμό, την ώρα που αυτός πλησιάζει τον στόχο του 2%. Ο επικεφαλής οικονομολόγος Φίλιπ Λέιν έχει χαρακτηρίσει την αποζημίωση ανά εργαζόμενο ως «το πιο ολοκληρωμένο μέτρο» της αύξησης των αμοιβών.

Η κεντρική τράπεζα της Ευρωζώνης ανέμενε αποκλιμάκωση του σχετικού δείκτη το δ΄ τρίμηνο και όπως ανέφερε στην ανακοίνωση της περασμένης Πέμπτης –μετά την απόφαση να διατηρήσει αμετάβλητα τα επιτόκια στα ιστορικά υψηλά τους– η τάση αυτή πιθανότατα θα συνεχιστεί. Θα παραμείνει, ωστόσο, «αυξημένη λόγω της σφιχτής αγοράς εργασίας, της αντιστάθμισης των πληθωριστικών πιέσεων και των αυξήσεων των κατώτατων μισθών», όπως διαπιστώνει η ΕΚΤ. «Εκτιμάται ότι θα κορυφωθεί στο 3%, ένα ποσοστό που αντιστοιχεί σε γενικές γραμμές στο άθροισμα της προβλεπόμενης αύξησης της παραγωγικότητας και του πληθωρισμού», συμπληρώνει. «Η αύξηση των μισθών κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση ώστε η ΕΚΤ να μειώσει τα επιτόκια, αλλά το διοικητικό συμβούλιο θα θελήσει να περιμένει τα στοιχεία από το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους προτού μειώσει τα επιτόκια», δηλώνουν οι οικονομολόγοι Ντέιβιντ Πάουελ και Τζέιμι Ρας στο Bloomberg.

Οι αμοιβές ανά εργαζόμενο αυξήθηκαν κατά 4,6% το τέταρτο τρίμηνο του 2023, από 5,1% τους τρεις προηγούμενους μήνες.

Οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ είχαν επισημάνει τη σημασία της ανακοίνωσης των στοιχείων της Παρασκευής, υπογραμμίζοντας και πάλι τη σημασία των μισθών, ενώ ακούστηκαν πιο αισιόδοξοι για τις προοπτικές. «Η αύξηση των μισθών φαίνεται να επιβραδύνεται κάπως», σχολίασε στο Bloomberg ο Μάρτινς Κάζακς, κεντρικός τραπεζίτης της Λετονίας. «Βλέπουμε ότι και ορισμένοι πρόδρομοι δείκτες κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση». Παρ' όλα αυτά, ο ίδιος ανέφερε ότι οι policymakers πρέπει να «παραμείνουν υπομονετικοί και προσεκτικοί» προτού αποφασίσουν τη μείωση του κόστους δανεισμού. Ο Μάντις Μούλερ της Εσθονίας τόνισε πως η ΕΚΤ παρακολουθεί στενά την «έντονη αύξηση των μέσων μισθών στη Ζώνη του Ευρώ», προσθέτοντας ότι οι αυξήσεις των μισθών κοντά στο 5% θα καθιστούσαν πιο δύσκολη την επιβράδυνση του πληθωρισμού. Μια μείωση των επιτοκίων είναι πολύ πιθανή στις συνεδριάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας τον Απρίλιο ή τον Ιούνιο, αφού υπάρχει πλέον ευρεία συναίνεση για να γίνει σύντομα μια κίνηση, δήλωσε ο διοικητής της Τράπεζας της Γαλλίας Φρανσουά Βιλεροβά ντε Γκαλό. «Φαίνεται πολύ πιθανό ότι θα υπάρξει μια πρώτη μείωση επιτοκίων την άνοιξη», είπε σε τηλεοπτική συνέντευξή του, σύμφωνα με το Bloomberg. «Η άνοιξη διαρκεί από τον Απρίλιο έως τις 21 Ιουνίου». Η ΕΚΤ έχει προγραμματισμένες αποφάσεις νομισματικής πολιτικής για τις 11 Απριλίου, 6 Ιουνίου και 18 Ιουλίου. Στη συνέχεια, δεν θα συνεδριάσει ξανά πριν από τις 12 Σεπτεμβρίου. «Τώρα έχουμε όλο και μεγαλύτερη εμπιστοσύνη ότι ο πληθωρισμός θα επιστρέψει στο 2% έως το επόμενο έτος», ανέφερε ο Βιλεροβά. Τον περασμένο μήνα, Γάλλος κεντρικός τραπεζίτης είχε τονίσει πως η ΕΚΤ δεν θα πρέπει να περιμένει πολύ για να μειώσει τα επιτόκια, ώστε να μπορεί να κινηθεί σταδιακά.

Σε άνοδο η βιομηχανική παραγωγή της Γερμανίας τον Ιανουάριο

Αυξήθηκε η βιομηχανική παραγωγή τον Ιανουάριο στη Γερμανία, για πρώτη φορά εδώ και εννέα μήνες. Τα στοιχεία δείχνουν ότι η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης πιθανότατα πιάνει «πάτο», αν και η παρατεταμένη αδυναμία του βιομηχανικού τομέα πιστεύεται ότι την έχει βυθίσει σε ύφεση.

Η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 1% σε σχέση με τον Δεκέμβριο, λαμβάνοντας ώθηση από τις κατασκευές. Η παραγωγή χημικών, τροφίμων και μηχανημάτων αυξήθηκε, αλλά οι αυτοκινητοβιομηχανίες εμφάνισαν απότομη πτώση της παραγωγής τους. Τα στοιχεία του προηγούμενου μήνα αναθεωρήθηκαν, δείχνοντας μεγαλύτερη πτώση από ό,τι είχε ανακοινωθεί αρχικά. Το συνολικό επίπεδο της παραγωγής παραμένει κοντά στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2020, καθώς ο μεταποιητικός τομέας της Γερμανίας δυσκολεύεται να βγει από την παρατεταμένη ύφεση.

Είναι η πρώτη φορά εδώ και εννέα μήνες, η συνολική παραγωγή της παραμένει όμως κοντά στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2020.

Η γερμανική βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε λαμβάνοντας ώθηση από τις κατασκευές. Στους κλάδους χημικών, τροφίμων και μηχανημάτων ενισχύθηκε, αλλά οι αυτοκινητοβιομηχανίες εμφάνισαν απότομη πτώση.

Τα στοιχεία που ανακοινώθηκαν την Πέμπτη έδειξαν ότι οι εργοστασιακές παραγγελίες μειώθηκαν απότομα τον Ιανουάριο μετά από μια άνοδο τον Δεκέμβριο. Ο Κάρστεν Μπρέσκι, επικεφαλής οικονομολόγος της ING, εκτιμά πως τα πρώτα στοιχεία για το 2024 δείχνουν ότι η γερμανική οικονομία «έχει φτάσει στο πάτο». Ωστόσο, αυτό δεν θα είναι αρκετό για να αποτρέψει μια συρρίκνωση της οικονομίας κατά το πρώτο τρίμηνο, είπε, σύμφωνα με το Bloomberg. Η Γερμανία ήταν η μόνη χώρα του G7 που εμφάνισε πτώση του ΑΕΠ της το 2023, με την οικονομία της να επιβαρύνει την Ευρωζώνη.

Η Bundesbank έχει προειδοποιήσει για συρρίκνωση της οικονομίας το πρώτο τρίμηνο, έπειτα και από την πτώση κατά 0,3% που εμφάνισε το ΑΕΠ τους τελευταίους τρεις μήνες του 2023. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε ότι η Γερμανία διανύει ύφεση, για πρώτη φορά μετά την πανδημία. Πάντως, η κεντρική τράπεζα δεν προβλέπει σοβαρή ύφεση. Τις τελευταίες ημέρες, αρκετοί οικονομολόγοι υποβάθμισαν τις προβλέψεις τους για τη γερμανική οικονομία. Την περασμένη Πέμπτη, το DIW δήλωσε ότι πλέον δεν αναμένει καθόλου ανάπτυξη για το 2024. Η κυβέρνηση υποβάθμισε την πρόβλεψή της για φέτος μόλις στο 0,2%, ενώ πριν από λίγους μήνες προέβλεπε ρυθμό ανάπτυξης 1,3%.

Επιχείρηση «Μπετόβεν» της Ολλανδίας στα τσιπ

Μία επιχείρηση με την κωδική ονομασία «Μπετόβεν» και στόχο τη θωράκιση της ολλανδικής οικονομίας έχουν θέσει σε ισχύ οι Αρχές της χώρας. Η ολλανδική κυβέρνηση βρίσκεται σε εντατικές διαπραγματεύσεις με την κατασκευάστρια εξοπλισμού ημιαγωγών ASML για να διασφαλίσει ότι η μεγαλύτερη εταιρεία της Ολλανδίας, που βρίσκεται στην κορυφή της βιομηχανίας μικροεπεξεργαστών της Ευρώπης, δεν θα μετακομίσει σε άλλη χώρα ή δεν θα επεκταθεί στο εξωτερικό, λόγω αντιμεταναστευτικών πολιτικών. Η είδηση μεταδόθηκε αρχικά από την εφημερίδα De Telegraaf, η οποία επικαλείται ανώνυμες πηγές και είπε ότι τα εμπλεκόμενα υπουργεία είχαν ονομάσει την προσπάθεια «Επιχείρηση Μπετόβεν». Η υπουργός Οικονομικών Υποθέσεων Μίκι Αντριενσενς το επιβεβαίωσε σε συνέντευξή της στο Reuters, τονίζοντας ότι στο πρόγραμμα είναι και μία συνάντηση με τον διευθύνοντα σύμβουλο της ASML, Πίτερ Γουένιγκ, στη Χάγη. «Δεν ξέρω αν θα έφευγαν από την Ολλανδία. Θέλουν να επεκταθούν. Και θέλουν να επεκταθούν τόσο πολύ, που ασκεί πίεση στις υποδομές μας. Γι' αυτό διαπραγματευόμαστε μαζί τους πολύ εντατικά. Επειδή θέλουμε να καταλάβουμε αν υπάρχει κάτι που μπορούμε να λύσουμε», είπε. Είχε προηγηθεί η προειδοποίηση από τον διευθύνοντα σύμβουλο της ASML, τον Ιανουάριο, ότι η εταιρεία του εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εξειδικευμένο ξένο εργατικό δυναμικό, μετά τα σημαντικά κέρδη που κατέγραψαν τα αντιμεταναστευτικά κόμματα στις εκλογές του 2023. Η ASML αρνήθηκε να σχολιάσει εκ νέου, ωστόσο ο Γουένιγκ σημείωσε σε εκδήλωση στη Χάγη ότι ανησυχεί πως το επιχειρηματικό κλίμα στην Ολλανδία επιδεινώνεται. «Μερικά από αυτά τα στοιχεία που μας έκαναν μια μεγάλη εταιρεία, βρίσκονται υπό πίεση», ανέφερε, επικαλούμενος την αυστηροποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου και ένα σχέδιο για την κατάργηση των φοροελαφρύνσεων που προσφέρονται σε μετανάστες υψηλής ειδίκευσης.

Περίπου το 40% των 23.000 υπαλλήλων της ASML στην Ολλανδία είναι ξένοι. Η μεγαλύτερη τεχνολογική εταιρεία της Ευρώπης προμηθεύεται ανταλλακτικά από όλο τον κόσμο, αλλά επί του παρόντος συναρμολογεί τα μηχανήματά της στο Βελντχόβεν της Ολλανδίας προτού τα αποστείλει σε μεγάλες κατασκευάστριες τσιπ για υπολογιστές. Η ASML κυριαρχεί στην αγορά συστημάτων λιθογραφίας, που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία του κυκλώματος των τσιπ. Επί του παρόντος πραγματοποιεί έναν γύρο επέκτασης και αναμένεται να χρειαστεί περισσότερους τα επόμενα χρόνια, καθώς εκτοξεύεται η παγκόσμια ζήτηση για ημιαγωγούς.

Οι πολυεθνικές Shell και Unilever αναχώρησαν από την Ολλανδία τα τελευταία χρόνια έπειτα από μια δυσμενή αλλαγή στην ολλανδική φορολογική νομοθεσία. Μια άλλη πολιτική που εξετάζεται από τα κόμματα που προσπαθούν να σχηματίσουν δεξιά κυβέρνηση μετά τις εκλογές, είναι ο περιορισμός του αριθμού των ξένων φοιτητών που μπορούν να φοιτήσουν στα ολλανδικά πανεπιστήμια – μια βασική πηγή εργασίας για τις τεχνολογικές εταιρείες της χώρας. «Οι συνέπειες του περιορισμού της μετανάστευσης εργατικού δυναμικού είναι μεγάλες, χρειαζόμαστε αυτούς τους ανθρώπους για να καινοτομήσουμε», δήλωσε ο Γουένιγκ τον Ιανουάριο. «Αν δεν μπορούμε να φέρουμε αυτούς τους ανθρώπους εδώ, θα πάμε κάπου όπου θα έχουμε τη δυνατότητα να αναπτυχθούμε». Αν και θα ήταν δύσκολο για την εταιρεία να μεταφέρει την έδρα της, η De Telegraaf ανέφερε τη Γαλλία ως πιθανό προορισμό για την επέκταση της εταιρείας, επικαλούμενη μία μόνο πηγή.

REUTERS

Ο CEO της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής βιομηχανίας ημιαγωγών σημείωσε ότι ανησυχεί πως το επιχειρηματικό κλίμα στη χώρα επιδεινώνεται.

Μοντέλο αεροδρομίων στην ελληνική ακτοπλοΐα

Σύστημα χρονοθυρίδων στα λιμάνια για τον προγραμματισμό και τη διαχείριση των αναχωρήσεων και αφίξεων κάθε πλοίου

ΤΟΥ ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Στη ριζική αναμόρφωση του τρόπου με τον οποίο εκτελούνται τα δρομολόγια της ελληνικής ακτοπλοΐας και κυρίως του τρόπου διαχείρισής της από τα λιμάνια προχωράει το υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Με πρωτοβουλία του υπουργού Χρήστου Στυλιανίδη θα εισαχθεί σύστημα ενδελεχούς προγραμματισμού και διαχείρισης των αναχωρήσεων και των αφίξεων των πλοίων σε κάθε λιμάνι ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα συνωστισμού πλοίων κατά την αναχώρηση και την άφιξη σε συγκεκριμένους προορισμούς, να αυξηθούν περαιτέρω τα επίπεδα ασφαλείας και να είναι δυνατή, κατά την αναχώρηση

Το αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται να προκηρυχθεί διαγωνισμός για την επιλογή αναδόχου που θα κάνει τη μελέτη, ανάπτυξη και υλοποίηση των slots.

και την άφιξη σε συγκεκριμένους προορισμούς, η έγκαιρη γνωστοποίηση και έγκριση δρομολογίων. Για τον σκοπό αυτό πρόκειται να προκηρυχθεί διαγωνισμός το αμέσως επόμενο διάστημα για την επιλογή αναδόχου που θα κάνει τη μελέτη, ανάπτυξη και υλοποίηση ηλεκτρονικού συστήματος χρονοθυρίδων ή slots για τα μεγάλα αλλά και τα μικρότερα πλην όμως πολυσύχναστα λιμάνια της χώρας. «Δεν χρειάζεται να εφεύρουμε τον τροχό, το σύστημα έχει ήδη δοκιμαστεί παγκοσμίως στα αεροδρόμια», αναφέρει χαρακτηριστικά ο υπουργός στην «Καθημερινή».

Αν και επί του παρόντος δεν αποκαλύπτονται περαιτέρω λεπτομέρειες του σχεδίου, εκτιμάται ότι τα slots θα ανατίθενται από τις λιμενικές αρχές και το λιμενικό σώμα αλλά και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου ανάλογα με μία σειρά κριτηρίων ποσοτικών και ποιοτικών κάθε δρομολογίου. Αναμφίβολα, η εφαρμογή ενός τέτοιου συστήματος απαιτεί ενδελεχή σχεδιασμό και δεν θα λείψουν οι αντιδράσεις. Η κυβέρνηση όμως και ο υπουργός εμφανίζονται αποφασισμένοι να βάλουν τάξη στο χάος που προκαλείται κυρίως από τις μικρότερες και εποχικές γραμμές. Σε όσους ταξιδεύουν στο Αιγαίο και στο Ιόνιο ειδικά από τον Πειραιά και τη Ραφήνα, το φαινόμενο δύο, τριών ή και τεσσάρων πλοίων που επιχειρούν να ξεκινήσουν ταυτόχρονα το πρωί δεν είναι άγνωστο. Ακόμα περισσότερο εξοικειωμένοι είναι νησιώτες και ταξιδιώτες νησιών όπως η Πάρος ή η Νάξος, αλλά και άλλων πολυσύχναστων κυκλαδίτικων λιμανιών, όπου παρατηρείται το φαινόμενο να διαγκωνίζονται για να πιάσουν λιμάνι το καλοκαίρι 2 και 3 ταχύπλοα σχεδόν ταυτόχρονα.

Είναι κοινό μυστικό, άλλωστε, στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ των ταχυπλόων επιβατηγών, των πλοίων δηλαδή που δρομολογούνται για τέσσερις μόνον μήνες κατά την κορύφωση της καλοκαιρινής σεζόν, ότι συχνά πραγματοποιούνται ακόμη και αγώνες μεταξύ των καπετάνιων, ενίοτε και μεταξύ καπετάνιων της ίδιας εταιρείας, για το ποιος θα φτάσει πρώτος.

Το πλαίσιο του Συμβουλίου Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών (ΣΑΣ) στο οποίο συμμετέχουν όλες οι εταιρείες αλλά και οι αρμόδιες διευθύνσεις του υπουργείου τα τελευταία χρόνια, δείχνει να αδυνατεί να βρει γρήγορα κοινά αποδεκτές λύσεις σε τέτοια ζητήματα, σχολιάζουν όσοι παρακολουθούν τις συνεδριάσεις τους άοκνα εδώ και χρόνια. Οι περισσότεροι ακτοπλόοι, ειδικά των ταχυπλόων, θέλουν να αναχωρούν νωρίς το πρωί πρώτοι πρώτοι, για να απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος της επιβατικής κίνησης, με τους υπόλοιπους να επιχειρούν να μη χάσουν ούτε έναν επιβάτη από τον ανταγωνισμό και να σχεδιάζουν έτσι εγκεκριμένη ή και άτυπη ταυτόχρονη αναχώρηση. Μέχρι πριν από μερικά χρόνια, οπότε και τα ταχύπλοα δρομολογούνταν για να απορροφήσουν την επιπλέον ζήτηση που δεν μπορούν να καλύψουν τα συμβατικά πλοία κατά το καλοκαίρι, η κατάσταση ήταν διαχειρίσιμη. Ωστόσο η μεγάλη αύξηση του στόλου των ταχυπλόων σε συνδυασμό με την αύξηση των δρομολογίων και της επιβατικής κίνησης, όπως και η ταυτόχρονη παρουσία στις θάλασσες εμπορικών πλοίων, ιδιωτικών και επαγγελματικών σκαφών αναψυχής, ταχυπλόων ή ιστιοπλοϊκών αλλά και αλιευτικών σκαφών, παράγει μεγάλες προκλήσεις για την αξιόπιστη χρονικά εκτέλεση δρομολογίων.

Το καλοκαίρι του 2023, περί τα 150 ακτοπλοϊκά πλοία εξυπηρετούσαν καθημερινά 115 νησιά της χώρας, είτε συνδέοντάς τα με την ενδοχώρα είτε πραγματοποιώντας συνδέσεις μεταξύ τους, υπολογίζει η XRTC Business Consultants, εταιρεία συμβούλων που ειδικεύεται στις θαλάσσιες μεταφορές. Το πότε θα αναχωρούν και το πότε θα καταφθάνουν αυτά τα πλοία θα ενταχθεί πλέον σε σύστημα χρονοθυρίδων.

Η εμπειρία από το αεροδρόμια είναι ενδεικτική: Στο πλαίσιο του συντονισμού του αεροδρομίου, μια χρονοθυρίδα ή αλλιώς slot, είναι μια εξουσιοδότηση είτε για απογείωση είτε για προσγείωση σε ένα συγκεκριμένο αεροδρόμιο μια συγκεκριμένη ημέρα κατά τη διάρκεια μιας καθορισμένης χρονικής περιόδου. Οι χρονοθυρίδες ή τα όρια στις προγραμματισμένες λειτουργίες αεροσκαφών είναι ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες και στα μεγάλα αεροδρόμια σε όλο τον κόσμο για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας σε εξαιρετικά πολυσύχναστα αεροδρόμια και περιόδους, όπως και για την πρόληψη επαναλαμβανόμενων καθυστερήσεων που προκύπτουν από πάρα πολλές πτήσεις που προσπαθούν να απογειωθούν ή να προσγειωθούν την ίδια στιγμή. Ο,τι ακριβώς δηλαδή συμβαίνει στα ελληνικά λιμάνια.

Σε άνοδο η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια

- **150** ακτοπλοϊκά πλοία εξυπηρετούν καθημερινά **115** νησιά
- Μεταφέρουν έως και **104.000** επιβάτες την ημέρα
- Παράλληλα κινούνται **60-70** κρουαζιερόπλοια ημερησίως με μέσο όρο **1.000** επιβάτες ανά πλοίο

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΔΙΑ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

150.000 άτομα

! Το 2023 σε 49 λιμάνια οι συνολικές αφίξεις κρουαζιερόπλοιων ανήλθαν σε 5.230 πλοία και ο αριθμός επιβατών σε 7 εκατ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το πρόβλημα στα λιμάνια επιτείνεται από την κρουαζιέρα

Η ζήτηση του μεταφορικού έργου των επιβατών και των οχημάτων αυξάνεται διαρκώς από το 2013, με εξαίρεση το 2020 που μειώθηκε δραματικά λόγω της πανδημίας, ενώ διαχρονικά το μεγαλύτερο ποσοστό της ζήτησης συγκεντρώνεται κατά τους θερινούς μήνες. Σύμφωνα με πληροφορίες που συνέλεξε η «Καθημερινή» από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας αλλά και κατά τόπους λιμενικές αρχές, το 2023 η επιβατική κίνηση της ακτοπλοΐας προσέγγισε τα επίπεδα-ρεκόρ της κίνησης κατά το 2019. Τη χρονιά εκείνη διακινήθηκαν από τα ελληνικά λιμάνια, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, 18,998 εκατ. επιβάτες. Δεν είναι όμως μόνο αυτοί που επιβιβάζονται και αποβιβάζονται σε πλοία που ταξιδεύουν στο Αιγαίο και στις άλλες ελληνικές θάλασσες όλο τον χρόνο:

Τους καλοκαιρινούς μήνες στις ελληνικές θάλασσες πλέουν γύρω στα 150 ακτοπλοϊκά πλοία ημερησίως που μπορούν να μεταφέρουν έως και 104.000 επιβάτες την ημέρα. Παράλληλα, κινούνται 60-70 κρουαζιερόπλοια ημερησίως με μέσο όρο μεταφερόμενων επιβατών τους 1.000 επιβάτες ανά πλοίο, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό του μεταφερόμενου διά θαλάσσης πληθυσμού σε επίπεδα άνω των 150.000 κάποια συγκεκριμένη στιγμή την ημέρα, την υψηλή περίοδο του καλοκαιριού, αναφέρει χαρακτηριστικά η XRTC Business Consultants. Χιλιάδες ακόμη άτομα κάθε μέρα επιβαίνουν σε επαγγελματικά και ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Το πρόβλημα στον απόπλου και τον κατάπλου στα λιμάνια επιτείνεται έντονα πλέον και από την κρουαζιέρα: Το 2023 σε 49 ελληνικά λιμάνια οι συνολικές αφίξεις κρουαζιερόπλοιων ανήλθαν σε 5.230 και ο αριθμός επιβατών σε 7,003 εκατ., δηλαδή επιπλέον 450 αφίξεις πλοίων με 2,373 εκατ. περισσότερους επιβάτες έναντι του 2022, σύμφωνα με στοιχεία της Ενωσης Λιμένων Ελλάδος (ΕΛΙΜΕ). Πρόκειται για νέο ρεκόρ με το προηγούμενο να εντοπίζεται στο μακρινό 2011. Σε όρους όγκων επιβατών πρώτος είναι, όπως πάντοτε, ο Πειραιάς με περίπου 1.500.000 επιβάτες και ακολουθούν η Σαντορίνη με 1.298.968, η Μύκονος με 1.192.822 και στη συνέχεια η Κέρκυρα, η Ρόδος, το Κατάκολο και το Ηράκλειο. Σε όρους αριθμού προσεγγίσεων πλοίων πρώτη είναι η Σαντορίνη με 800 πλοία και ακολουθεί ο Πειραιάς με 760, η Μύκονος με 749 και στη συνέχεια η Ρόδος, η Κέρκυρα, το Ηράκλειο και η Πάτμος.

Ο εγχώριος και διεθνής τουρισμός όπως και η νησιωτικότητα της χώρας σημαίνουν ότι η επιβατική αυτή η κίνηση προοπτικά είναι πιθανότερο να αυξηθεί πάρα να μειωθεί. Απαιτείται λοιπόν, εκτιμούν στην κυβέρνηση, αρτιότερος προγραμματισμός μεταξύ άλλων και στις ώρες αναχώρησης και άφιξης των πλοίων της ακτοπλοΐας.

Το 2023 η επιβατική κίνηση της ακτοπλοΐας προσέγγισε τα επίπεδα-ρεκόρ της κίνησης κατά το 2019. Τη χρονιά εκείνη διακινήθηκαν από τα ελληνικά λιμάνια, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, 18,998 εκατ. επιβάτες.

Διευρύνεται το πεδίο δραστηριοποίησης των servicers

Νέες συναλλαγές και επενδύσεις σε χαρτοφυλάκια όλων των κατηγοριών και μεγεθών και όχι μόνο στον τραπεζικό τομέα, όπως οι υπηρεσίες κοινής ωφελείας, το e-commerce, οι υπηρεσίες «Αγόρασε τώρα Πλήρωσε αργότερα (Buy Now Pay Later - BNPL), αναμένονται σε όλη την Ευρώπη στον τομέα της διαχείρισης απαιτήσεων. Οπως επεσήμανε ο Global Head of Servicing της Intrum και διευθύνων σύμβουλος της Intrum στην Ελλάδα Γιώργος Γεωργακόπουλος, μιλώντας στο NPL Europe 2024, το οποίο

Θα υπάρξουν αλλαγές στον κλάδο πανευρωπαϊκά ως αποτέλεσμα των νέων κανονισμών, όπως η οδηγία για την αγορά NPLs.

διοργάνωσε η Smith Novak στο Λονδίνο, «πρόκειται για απαιτήσεις από τράπεζες, τηλεπικοινωνίες, ασφαλιστικές εταιρείες, μεσαίες επιχειρήσεις όλων των ειδών κ.λπ.». Ο κ. Γεωργακόπουλος εκτίμησε ότι οι συναλλαγές που θα ενταθούν από το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο δεν θα φθάσουν το επίπεδο του 2021-2022 σε μεγέθη, αλλά θα είναι αξιοσημείωτες και υπογράμμισε ότι η κινητικότητα στην αγορά προέρχεται στη Νότια Ευρώπη από τον τραπεζικό τομέα και στην υπόλοιπη Ευρώπη από άλλους κλάδους. Παράλληλα προέβλεψε ότι θα υπάρξουν αλλαγές στη δομή της αγοράς παγκοσμίως στα αεροδρόμια», αναφέρει χαρακτηριστικά ο υπουργός στην «Καθημερινή».

Αν και επί του παρόντος δεν αποκαλύπτονται περαιτέρω λεπτομέρειες του σχεδίου, εκτιμάται ότι τα slots θα ανατίθενται από τις λιμενικές αρχές και το λιμενικό σώμα αλλά και από τις αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου ανάλογα με

ρωπαϊκά ως αποτέλεσμα των νέων κανονισμών, όπως η οδηγία για την αγορά NPLs και το κανονιστικό πλαίσιο προστασίας προσωπικών δεδομένων, που έχουν αυστηρές απαιτήσεις, τις οποίες μπορούν να καλύψουν μεγαλύτεροι servicers που έχουν τεχνογνωσία για όλη τη «διαδρομή» και όλα τα είδη απαιτήσεων και μπορούν να συγκεντρώσουν κεφάλαια.

Η σχετική οδηγία έχει ενσωματωθεί σε νόμο και στη χώρα μας και οι εταιρείες διαχείρισης που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί θα πρέπει να υποβάλουν τις πληροφορίες που προβλέπει ο νόμος στην ΤτΕ έως την 29η Μαρτίου, ώστε να αξιολογηθεί έως τα τέλη Ιουνίου εάν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του νέου νόμου. Εφόσον προκύπτει συμμόρφωση, θα λαμβάνουν νέα άδεια λειτουργίας και θα εγγράφονται στο σχετικό μητρώο που θα δημιουργηθεί. Σε διαφορετική περίπτωση, η ΤτΕ επιβάλλει μέτρα που θα διασφαλίζουν τη συμμόρφωσή τους εντός συγκεκριμένης προθεσμίας ή θα απαγορεύει την συνέχιση της λειτουργίας τους. Οπως προβλέπει ο νόμος, η ΤτΕ μπορεί με απόφασή της να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας εφόσον η Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις:

- Δεν έχει κάνει χρήση της άδειας λειτουργίας εντός 12 μηνών από τη χορήγησή της.
- Επαυσε να ασκεί δραστηριότητες για τις οποίες χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας διαχειριστή πιστώσεων για περίοδο μεγαλύτερη των 6 μηνών.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ

Πάνω από 6 δισ. οι απλήρωτοι φόροι το '23

Μπορεί τα ληξιπρόθεσμα χρέη να έχουν μειωθεί κατά 50% σε σύγκριση με την περίοδο των μνημονίων, ωστόσο το ποσό των απλήρωτων φόρων δεν είναι διόλου ευκαταφρόνητο. Μάλιστα ξεπέρασε τα 6,27 δισ. ευρώ το 2023. Οπως προκύπτει από τα στοιχεία που δημοσιοποίησε η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, ο αριθμός των οφειλετών ανέρχεται συνολικά σε 3.873.487 φυσικά και νομικά πρόσωπα, ενώ το συνολικό ύψος των οφειλών έφθασε τον Δεκέμβριο του 2023 στα 106,3 δισ. ευρώ. Ειδικότερα:

- Το 12μηνο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2023 οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο έφθασαν συνολικά σε 7,63 δισ. ευρώ από 6,548 δισ. ευρώ

Ο αριθμός των οφειλετών ανέρχεται συνολικά σε 3.873.487 φυσικά και νομικά πρόσωπα.

που ήταν το 11μηνο. Τα φορολογικά χρέη ή διαφορετικά οι απλήρωτοι φόροι ανήλθαν σε 6,276 δισ. ευρώ από 5,642 δισ. ευρώ στο τέλος Νοεμβρίου.

- Το συνολικό ληξιπρόθεσμο χρέος έχει ανέλθει σε 106,302 δισ. ευρώ εκ των οποίων 26,320 δισ. ευρώ είναι ανεπίδεκτα είσπραξης με το καθαρό ληξιπρόθεσμο χρέος να ανέρχεται σε 79,982 δισ. ευρώ.
- Τον Δεκέμβριο του 2023 οι φορολογούμενοι που χρωστούν στην εφορία ανήλθαν σε 3.873.487 φυσικά και νομικά πρόσωπα από 3.979.795 που ήταν μέχρι τον Νοέμβριο του 2023. Από τους οφειλέτες αυτούς, 2.090.103 απειλούνται με κατασχέσεις, ενώ σε 1.490.677 έχουν επιβληθεί αναγκαστικά μέτρα είσπραξης.

Οπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, το 59,1% των ληξιπρόθεσμων οφειλών (αυτών που μπορούν να εισπραχθούν), που αντιστοιχεί σε 47,3 δισ. ευρώ, πηγάζει από φορολογικές οφειλές (άμεσοι και έμμεσοι φόροι, φόροι στην περιουσία, ΦΠΑ, ειδικοί φόροι κατανάλωσης κ.λπ.). Το υπόλοιπο των ληξιπρόθεσμων οφειλών προέρχεται από άλλες κατηγορίες οφειλής, οι οποίες παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό είσπραξης.

Σ' αυτές περιλαμβάνονται τα πρόστιμα (φορολογικά και μη φορολογικά) τα οποία αποτελούν το 30,4% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, καθώς αγγίζουν τα 24,3 δισ. ευρώ και οι μη φορολογικές οφειλές (δάνεια, δικαστικά έξοδα, καταλογισμοί κ.λπ.), οι οποίες αποτελούν το 10,2% του πραγματικού ληξιπρόθεσμου υπολοίπου, ποσοστό που αντιστοιχεί σε 8,1 δισ. ευρώ. Σημειώνεται ότι από το συνολικό ληξιπρόθεσμο χρέος, σε ρύθμιση είναι ποσό που δεν ξεπερνάει τα 4,5 δισ. ευρώ.

Από τα στοιχεία της φορολογικής διοίκησης προκύπτει επίσης ότι οι μικροί οφειλέτες του Δημοσίου με χρέη έως 10.000 ευρώ είναι αυτοί που προσπαθούν να αποπληρώσουν τις οφειλές τους προς το Δημόσιο, ρυθμίζοντας το ποσό που χρωστούν. Από το ποσό των 20.000 ευρώ και πάνω τα ποσοστά αποπληρωμής οφειλών ή ένταξης σε ρύθμιση είναι πολύ μικρά. Η ίδια εικόνα καταγράφεται και στις επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, πολλοί από τους οφειλέτες με χρέη από 10.000 έως 100.000 ευρώ έχουν ενταχθεί σε κάποια ρύθμιση, ενώ αντίθετα οι έχοντες χρέη άνω των 200.000 ευρώ ρυθμίζουν τα χρέη τους σε πολύ μικρό ποσοστό.

Σημειώνεται ότι πάνω από 1.000.000 ευρώ οφείλουν 9.198 φορολογούμενοι, με το χρέος τους να ξεπερνάει τα 81,9 δισ. ευρώ. Ωστόσο, το ποσό που έχουν ρυθμίσει ανέρχεται μόλις σε 100 εκατ. ευρώ.

Εξέλιξη ληξιπρόθεσμων οφειλών

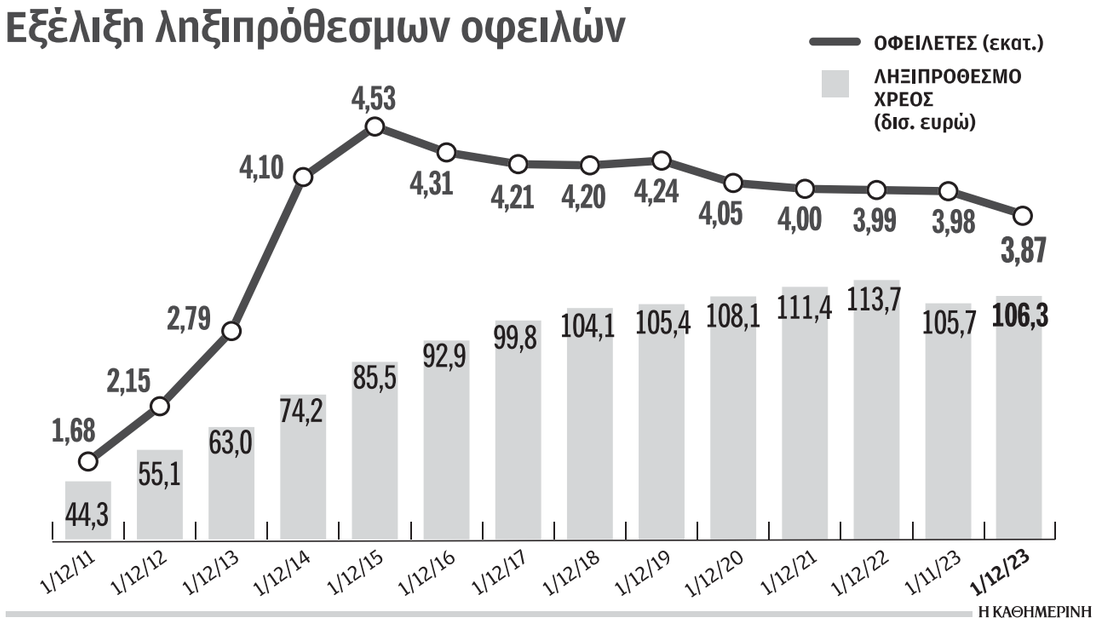

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ITF WorldTennisTour™

ITF WTT
Kaeline Pro Series Tournaments

CYPRUS

11.03 - 24.03
Robinson Cyprus
ALAMINOS

SAVE YOUR SEAT!

EMAIL: tennis@thoosa.cy.net

99462872 | 99382658

HOSTED BY

THOSA EVENT PLANNING

SPONSORED BY

KAELINE GROUP

FAMELINE HOLDING GROUP

SUPPORTED BY

REPUBLIC OF CYPRUS
DEPUTY MINISTRY OF TOURISM

LOVE CYPRUS sports

MEDIA SPONSORS

ΣΠΟΡ FM 95.0

24SPORTS

Τρύπες για το μαύρο χρήμα στην οικοδομή

Μπροστά στην ανάγκη αντιμετώπισης της στεγαστικής κρίσης, θυσιάζεται το ξεκαθάρισμα της κτηματαγοράς

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Στον... βωμό του εντεινόμενου στεγαστικού προβλήματος αλλά και της ανάγκης να αυξηθούν οι επενδύσεις θυσιάζεται –τουλάχιστον για την επόμενη διετία– το ξεκαθάρισμα της κτηματαγοράς αλλά και η αποτροπή της διακίνησης μαύρου και αφορολόγητου χρήματος. Με τις τιμές των ακινήτων να κινούνται προς νέα ιστορικά υψηλά ήδη από φέτος, ο φόρος υπεραξίας θα μείνει στο συρτάρι, ο ΦΠΑ θα παραμείνει στον πάγο έως το τέλος του 2025, ενώ η απόσταση των εμπορικών αξιών από τις αντικειμενικές θα διευρύνεται ολοένα και περισσότερο, ειδικά στις περιοχές όπου καταγράφεται μεγάλη ζήτηση και εκρηκτική αύξηση των τιμών. Αυτό θα έχει ως συνέπεια ακόμη και το μέτρο της υποχρεωτικής καταβολής του τιμήματος για την αγορά ακινήτου μέσω τράπεζας να έχει περιορισμένη απόδοση όσον αφορά τον εντοπισμό του μαύρου χρήματος. Με τις τιμές των ακινήτων να καταγράφουν αύξηση άνω του 60% από τα «χαμηλά» του 2017 αλλά και την προσφορά κατοικιών να υπολείπεται

Καθώς οι τιμές των ακινήτων έχουν αυξηθεί άνω του 60% από το 2017, προτεραιότητα αποτελεί η άνοδος των επενδύσεων.

Ο εντοπισμός του μαύρου χρήματος μέσα από την υποχρεωτική καταβολή του τιμήματος μέσω τραπεζικού συστήματος δεν θα επιτύχει, καθώς διευρύνεται η απόσταση μεταξύ αντικειμενικών και εμπορικών αξιών.

κατά τουλάχιστον 200.000 της ζήτησης, προτεραιότητα για την κυβέρνηση αποτελεί το να συνεχιστεί ο ανοδικός ρυθμός των επενδύσεων στο real estate έστω και αν αυτό κρατάει ανοικτή την «κερκόπορτα» της φοροδιαφυγής μέσω της αγοραπωλησίας ή της ανέγερσης ακινήτων.

Η ιστορία κυκλοφορεί τις τελευταίες εβδομάδες στους κύκλους της κτηματαγοράς ως ακραίο παράδειγμα των κερδοσκοπικών παιχνιδιών που παίζονται αυτή την περίοδο. Οικόπεδο σε νότιο προάστιο που βρίσκεται στο επίκεντρο του αγοραστικού ενδιαφέροντος λόγω των έργων στο Ελληνικό, πωλήθηκε προς 4 εκατ. ευρώ προ μερικών εβδομάδων και τώρα βγαίνει ξανά προς πώληση, μόνο που το τίμημα αυτή τη φορά έχει ανέβει στα 5,5 εκατ. Η αντικειμενική του αξία έχει προσδιοριστεί στα 1,968 εκατ. ευρώ, όπως προκύπτει από το αρχικό συμβόλαιο. Πόση χαμένη φορολογητέα ύλη κρύβει αυτή η συναλλαγή; Η υπεραξία του 1,5 εκατ. ευρώ –η διαφορά από τα 4 στα 5,5 εκατ.– δεν θα φορολογηθεί καθώς η σχετική διάταξη παραμένει στον «πάγο». Ο δε πωλητής θα αποκτήσει ένα ισχυρό «όπλο» για την αντιμετώπιση του «πόθεν έσχες» σε επόμενη επένδυση. Η προσπάθεια εντοπισμού του μαύρου χρήματος μέσα από την υποχρεωτική καταβολή του τιμήματος μέσω τραπεζικού συστήματος δεν θα επιτύχει, διότι η τεράστια διαφορά ανάμεσα στην αντικειμενική αξία και στο πραγματικό τίμημα επιτρέπει να αναγραφεί στο συμβόλαιο οποιοδήποτε πόσο με αποτέλεσμα η διαφορά να διακινηθεί με... βαλίτσα. Οσο για τον τελευταίο αγοραστή του ακινήτου που θα ξεκινήσει διαδικασία κτισίματος, θα ζητήσει μόνο τα απολύτως απαραίτητα τιμολόγια από τους επαγγελματίες με τους οποίους θα συνεργαστεί για την ανέγερση, καθώς με το «πάγωμα» του ΦΠΑ να παρατείνεται μέχρι και το τέλος του 2025 ο κατασκευαστής δεν έχει ουσιαστικό κίνητρο να ζητάει το σύνολο των τιμολογίων από τους προμηθευτές του. Ο λόγος; Δεν θα εισπράξει ΦΠΑ από τον αγοραστή οπότε δεν θα χρειαστεί και να συμψηφίσει τον ΦΠΑ που ο ίδιος θα πλήρωνε στους προμηθευτές του.

Το 2023 έκλεισε με τουλάχιστον 39.106 αγοραπωλησίες ακινήτων, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του μητρώου αξιών μεταβιβάσεων ακινήτων. Η αναγραφόμενη αξία στα συμβόλαια έφτασε στα 4,117 δισ. ευρώ, ενώ δεν μπορεί να γίνει καμία εκτίμηση για το πραγματικό τίμημα. Από τη στιγμή που ο αγοραστής και ο πωλητής μπορούν να γράψουν στο συμβόλαιο όποια τιμή θέλουν (το μόνο δεδομένο είναι ότι ο φόρος μεταβίβασης θα υπολογιστεί επί της υψηλότερης αξίας, είτε η δηλωθείσα είτε η αντικειμενική) αυτομάτως περιορίζεται και η απόδοση του μέτρου υποχρεωτικής καταβολής του τιμήματος μέσω τράπεζας που επιβλήθηκε με τον τελευταίο φορολογικό νόμο. Ενδεικτικό στοιχείο της αύξησης των τιμών είναι ότι το 2022, σε δείγμα 36.857 αγοραπωλησιών, το τίμημα έφτασε στα 2,52 δισ. ευρώ.

Αυτό που κυρίως ενδιαφέρει την κυβέρνηση σε αυτή τη φάση είναι οι νέες επενδύσεις στην κτηματαγορά, καθώς ενώ οι αγοραπωλησίες φέρνουν αυξημένα έσοδα από τον φόρο μεταβίβασης (σ.σ. το 2023 εισπράχθηκαν περισσότερα από 520 εκατ. ευρώ), οι επενδύσεις προσθέτουν προσφερόμενα ακίνητα. Το 2023 έκλεισε με επενδύσεις 4,17 δισ. ευρώ σε κατοικίες και 7,5 δισ. ευρώ σε λοιπές κατασκευές.

Καταγράφηκε αύξηση 25,5% συγκριτικά με το 2022 στις κατοικίες και 14,6% στις λοιπές κατασκευές. Ωστόσο, παρά την αύξηση, οι επενδύσεις είναι σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με την περίοδο της μεγάλης άνθησης της κτηματαγοράς. Ειδικά το 2006 είχαμε επενδύσεις 22 δισ. ευρώ σε κατοικίες και το 2007 σημειώθηκε το ιστορικό ρεκόρ των 25,2 δισ. ευρώ. Αρα, είναι εμφανές ότι ενώ οι τιμές ανακτούν τα ιστορικά υψηλά, δεν συμβαίνει το ίδιο με τις επενδύσεις. Γι' αυτό και κρίνεται αναγκαία η λήψη των ακόλουθων τριών αποφάσεων:

1. Το «πάγωμα» του ΦΠΑ θα παραταθεί έως και το τέλος του 2025. Προαναγγέλθηκε από τον υπουργό Οικονομικών και θα νομοθετηθεί.

2. Δεν θα ανοίξει θέμα επιβολής του φόρου υπεραξίας τουλάχιστον για τα επόμενα δύο χρόνια και

3. Οι αντικειμενικές αξίες των ακινήτων θα παραμείνουν «παγωμένες» στα σημερινά επίπεδα καθώς μέσα στο 2024 θα δρομολογηθεί μόνο η ένταξη των υπόλοιπων περιοχών και η εξέταση όλων των ενστάσεων που έχουν υποβάλει οι δήμοι. Αυτό συνεπάγεται περαιτέρω άνοιγμα της ψαλίδας.

Ο ΦΠΑ στα νεόδμητα παραμένει «παγωμένος» εδώ και μία πενταετία

Η Ελλάδα είναι μια από τις ελάχιστες χώρες στην Ευρωπαϊκή Ενωση που χρησιμοποιεί την εξαίρεση από τον ΦΠΑ ως μέτρο τόνωσης της οικοδομικής δραστηριότητας, ειδικά όσον αφορά την κατοικία. Το «πάγωμα» στην Ελλάδα διαρκεί ήδη μία 5ετία και μάλιστα δεν καλύπτει μόνο την κύρια κατοικία, ώστε να έχει χαρακτήρα αντιμετώπισης του στεγαστικού προβλήματος, αλλά το σύνολο των ακινήτων. Μάλτα και Πορτογαλία είναι οι άλλες δύο χώρες που ακολουθούν την ίδια «συνταγή».

Επίσης, υπάρχουν χώρες που εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή, όπως είναι το Βέλγιο (6% και 12%), η Ιταλία (4% και 10%), η Πολωνία (8%), η Ρουμανία (5%) ή η Σλοβενία (9,5%), όπως προκύπτει από τα επικαιροποιημένα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Από την άλλη, οι περισσότερες χώρες υιοθετούν τον κανονικό συντελεστή: Δανία (25%), Γερμανία (19%), Εσθονία (20%) κ.λπ.

Μάλτα και Πορτογαλία ακολουθούν την ίδια «συνταγή» με την Ελλάδα, ενώ υπάρχουν χώρες που εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή.

Γεγονός είναι ότι η ευρωπαϊκή οδηγία αφήνει περιθώρια ελιγμών, καθώς η «κοινωνική κατοικία» συμπεριλαμβάνεται στο παράρτημα με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τα οποία οι χώρες έχουν τη δυνατότητα εφαρμογής χαμηλότερων συντελεστών.

Η οδηγία επιτρέπει επίσης την εφαρμογή μειωμένων συντελεστών για μια υπηρεσία που θα μπορούσε να φανεί πολύ χρήσιμη στην Ελλάδα δεδομένων των δύσκολων συνθηκών που επικρατούν στην αγορά ακινήτων: την ανακαίνιση και επισκευή ακινήτων. Η Ελλάδα εφαρμόζει στην υπηρεσία ανακαίνισης (και όχι στα υλικά, τα οποία ούτως ή άλλως δεν μπορούν να έχουν χαμηλότερο συντελεστή) ΦΠΑ 24%, που είναι από τους υψηλότερους στην Ευρώπη.

Η ευρωπαϊκή οδηγία αφήνει περιθώρια ελιγμών στον ΦΠΑ στην οικοδομική δραστηριότητα, καθώς η «κοινωνική κατοικία» συμπεριλαμβάνεται στο παράρτημα με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τα οποία οι χώρες έχουν τη δυνατότητα εφαρμογής χαμηλότερων συντελεστών.

Θεσπίστηκε βέβαια η έκπτωση φόρου από το εισόδημα (έως και 16.000 ευρώ στην 5ετία), όμως και πάλι οι ιδιοκτήτες έχουν το δίλημμα αν πρέπει να ζητήσουν τιμολόγιο για την υπηρεσία επισκευής, καθώς αυτομάτως ο επαγγελματίας θα προσαυξήσει την τιμή με 24%. Η υπηρεσία επισκευής στην Ιταλία έχει ΦΠΑ 10%, στην Κύπρο 5%, στην Πορτογαλία 6%, στην Ισπανία 10%, ενώ υπάρχουν βεβαίως και οι χώρες που εφαρμόζουν τον κανονικό συντελεστή.

Το νόημα της επιβολής του ΦΠΑ είτε στην αγορά νεόδμητου ακινήτου (δεν αφορά ποτέ την πώληση μεταχειρισμένου) είτε στην επισκευή δεν είναι να αυξηθεί περαιτέρω η τιμή. Είναι ο κατασκευαστής να μπορεί να εκπέσει τον ΦΠΑ που εισπράττει από τον αγοραστή του ακινήτου από τον αντίστοιχο που θα καταβάλει στους προμηθευτές του, συμβάλλοντας έτσι στη φορολογική εξυγίανση ολόκληρου του συστήματος. Χωρίς τον ΦΠΑ δεν υπάρχει και ισχυρό κίνητρο για έκδοση τιμολογίων κατά τη διαδικασία ανέγερσης, καθώς ο μόνος «μοχλός πίεσης» είναι η συγκέντρωση του απαιτούμενου ποσού για να κλείσει ο φάκελος και να ηλεκτροδοτηθεί για πρώτη φορά η οικοδομή.

Απλοποιείται η διαδικασία εισαγωγής εργατικών χεριών

Μειώνεται η γραφειοκρατία για τη μετάκληση εργαζομένων από τρίτες χώρες, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των εργοδοτών

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Στην Κρήτη, κινδυνεύουν να χαθούν χρήματα από το Ταμείο Ανάκαμψης, γιατί κυρίως μικρομεσαίοι εργολήπτες έχουν μείνει χωρίς προσωπικό και δεν μπορούν να εκτελέσουν τα έργα που έχουν αναλάβει. Με αυτήν τη φράση, υψηλόβαθμο κυβερνητικό στέλεχος προσπαθούσε να εξηγήσει στην «Κ» γιατί εγκρίνονται νέες μετακλήσεις εργαζομένων από τρίτες χώρες, αλλά και γιατί είναι αναγκαίες παρεμβάσεις του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής προς την κατεύθυνση απλοποίησης και επίσπευσης των διαδικασιών.

Ηδη, η Κοινή Υπουργική Απόφαση, που συμπληρώνει αυτή που εκδόθηκε πριν από περίπου ένα χρόνο, τον Απρίλιο του 2023, είναι έτοιμη και προβλέπει τη μετάκληση επιπλέον 32.517 εργαζόμενων από τρίτες χώρες, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των εργοδοτών κυρίως στον αγροτικό τομέα, στις κατασκευές καθώς και σε τουρισμό - επισιτισμό.

Οπως μάλιστα επισημαίνει στην «Κ» η υπουργός Εργασίας Δόμνα Μιχαηλίδου, σε κάθε φάση της διαδικασίας των μετακλήσεων υπάρχει η γνωμοδότηση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, αφού εξετάζει ανά κλάδο και ανά γεωγραφική περιφέρεια τις πραγματικές ανάγκες, τα αιτήματα και την εικόνα της εγγεγραμμένης ανεργίας στις λίστες της ΔΥΠΑ. «Προτεραιότητα έχουν οι Ελληνες. Για τον λόγο αυτό, η ΔΥΠΑ παρεμβαίνει και όταν καταρτίζεται η απόφαση για τις μετακλήσεις, αλλά και μετά για την εισαγωγή των συγκεκριμένων ειδικοτήτων από κάθε χώρα».

Το σύνολο πάντως των εμπλεκόμενων φορέων, είτε αυτοί είναι επιχειρήσεις που μόλις τα τελευταία χρόνια επιδιώκουν την κάλυψη των αναγκών τους μέσω των μετακλήσεων είτε πιο παλιοί και εκ των πραγμάτων πιο έμπειροι «παίκτες», ξεκαθαρίζει ότι απαιτείται μια πιο γρήγορη και με λιγότερη γραφειοκρατία διαδικασία, τόσο ως προς το σκέλος της έγκρισης των ειδικοτήτων όσο και πολύ περισσότερο ως προς το σκέλος της εισαγωγής. Στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με πληροφορίες, το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής αναμένεται να προχωρήσει σε νομοθετική παρέμβαση, που, μεταξύ άλλων, θα περνάει ένα μέρος των αρμοδιοτήτων από τις υπηρεσίες του υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων σε αυτές του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

Τέτοιες αρμοδιότητες θα μπορούσαν να είναι, για παράδειγμα, η διαδικασία καταγραφής και διεκπεραίωσης των αιτημάτων, ώστε όταν οι ανάγκες να «εισάγει» η Ελλάδα εργατικά χέρια είναι μεγάλες, για να καλυφθούν εποχικές εργασίες, να συνεπικουρούν και οι υπηρεσίες ασύλου. Παράλληλα, και καθώς παρατηρείται ότι η πρόβλεψη για επιστροφή των μετακλητών εργαζομένων στις χώρες τους, τρεις μήνες ανά έτος, είναι κοστοβόρα και στην ουσία λειτουργεί ως αντικίνητρο, το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής εξετάζει το ενδεχόμενο να επιτραπεί η παραμονή των εργαζομένων 18 συνεχόμενους μήνες και στη συνέχεια να επιστρέφουν στη χώρα τους για συνεχόμενους 6 μήνες. Η νομοθετική παρέμβαση θα στοχεύει, σύμφωνα με πληροφορίες, και σε μια πιο συμμετρική εκπροσώπηση της ζήτησης με τις πραγματικές ανάγκες, καθώς και σε αυτήν την περίπτωση παρατηρείται αναντιστοιχία, με αποτέλεσμα όπως αποκάλυψε η «Κ» πολλές από τις εγκεκριμένες θέσεις να παραμένουν τελικά στα χαρτιά.

Το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής εξετάζει να επιτραπεί η παραμονή των εργαζομένων για 18 συνεχόμενους μήνες και στη συνέχεια να επιστρέφουν στη χώρα τους για συνεχόμενους 6 μήνες.

Η κυβέρνηση μέσω του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής επιδιώκει με την επίτευξη διμερών συμφωνιών να απλουστεύσει τη διαδικασία, φέρνοντας ξένους εργαζομένους από συγκεκριμένες χώρες, στις οποίες έχει ήδη γίνει μια αρχική διερεύνηση και με τις οποίες η Ελλάδα έχει διμερείς διπλωματικές σχέσεις και σε πολλές περιπτώσεις υπάρχει το στοιχείο ομοιότητας σε κάποια κοινωνικά χαρακτηριστικά. Σε αυτό το πλαίσιο, εντάσσονται συμφωνίες με το Βιετνάμ, τις Φιλιππίνες, την Ινδία, τη Μολδαβία.

Και οι «εισαγωγές» εργατικών χεριών μέσω διακρατικών συμφωνιών βέβαια, εμπίπτουν στη διαδικασία των μετακλήσεων, ήτοι συγκαταλέγονται στις συνολικά 200.442 εγκεκριμένες θέσεις, όπως αυτές καθορίζονται με τις δύο Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις. Οι μεγαλύτερες ανάγκες προέρχονται από τον πρωτογενή τομέα και ακολουθούν ο τουρισμός και τα καταλύματα, οι κατασκευές, αλλά και η βιομηχανία και οι υπηρεσίες. Τα αιτήματα αφορούσαν ανειδίκευτους εργάτες γης και οικοδομής, σφαγείς, εργάτες σε παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, ανιματέρ, αλλά και εργάτες αεροδρομίων.

Με στόχο τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων για στελέχωσή τους με προσωπικό από τρίτες χώρες, ήδη λειτουργούν στην αγορά επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού. Για παράδειγμα, η INGROUP, που δραστηριοποιείται στον κλάδο των HR υπηρεσιών, παρέχει πλέον και αυτή την υπηρεσία με πελάτες κυρίως σε τομείς όπως κατασκευές, logistics, εστίαση, βιομηχανία και πληροφορική, αγροτο-κτηνοτροφικός τομέας, ενέργεια και τουρισμός, καθώς και σε θέσεις υψηλής εξειδίκευσης. Στην πράξη, αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν, αντί των επιχειρήσεων, τις πολύπλοκες διαδικασίες που προβλέπει ο ισχύων νόμος.

Εδώ και κάποιους μήνες λειτουργεί επίσης το WorkInGreece.io, μια ψηφιακή πλατφόρμα η οποία επιτυγχάνει σύζευξη (matching) μεταξύ ελληνικών επιχειρήσεων και εργαζομένων από τρίτες χώρες όπως Βιετνάμ, Μπανγκλαντές, Ινδία, Αίγυπτος, Γεωργία, Ινδονησία, Μολδαβία, Πακιστάν, Φιλιππίνες και Ταϊλάνδη. Οι κλάδοι που έχουν εκδηλώσει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για εξεύρεση εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες είναι κυρίως η γεωργία και η κτηνοτροφία, αλλά και ο τουρισμός, ο κλάδος των κατασκευών και η βιομηχανία.

VOGUE
GREECE
17/03
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Fresh
ADÈLE EXARCHOPOULOS BY ALVARO BEAMUD CORTÉS

Σπάνιοι θησαυροί στο ελληνικό υπέδαφος

Γερμάνιο εντόπισε στους Μολάους η αυστραλέζικη Rockfire – Ενδείξεις για κρίσιμες πρώτες ύλες από τη Χίο μέχρι την Ξάνθη

ΤΗΣ ΧΡΥΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Ενθαρρυντικά μηνύματα για την ύπαρξη ενός πολυμεταλλικού κοιτάσματος με περιεκτικότητα κρίσιμων πρώτων υλών για την ενεργειακή μετάβαση στέλνουν οι πρώτες ερευνητικές γεωτρήσεις στην περιοχή των Μολάων της αυστραλέζικης εταιρείας Rockfire, εξέλιξη που ενισχύσει τις προσπάθειες της Ελλάδας να προσελκύσει επενδύσεις στον κρίσιμο κλάδο για τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης και την απεξάρτησή της από την Κίνα. Η αυστραλέζικη εταιρεία ήταν η μοναδική που κατέθεσε δεσμευτική οικονομική προσφορά στον διεθνή διαγωνισμό για την εκμίσθωση του δημόσιου μεταλλευτικού χώρου των Μολάων, που προκήρυξε το ΥΠΕΝ το 2021. Η Rockfire είχε τότε χαρακτηρίσει το project πολύ σημαντικό για την ίδια, καθώς σκοπεύει να αξιοποιήσει την Ελλάδα ως εφαλτήριο για επέκταση των δραστηριοτήτων της στην Ευρώπη.

Το 2023, ξεκίνησε ένα πρόγραμμα ερευνητικών γεωτρήσεων για να επιβεβαιώσει τις ενδείξεις κοιτασματολογικών μελετών που είχε πραγματοποιήσει το ΙΓΜΕ τη δεκαετία του 1980 για την ύπαρξη κοιτάσματος ψευδαργύρου. Τα αποτελέσματα των πρώτων ερευνητικών γεωτρήσεων ενθουσίασαν τους Αυστραλούς, αφού αποκάλυψαν ότι το υπέδαφος των Μολάων δεν κρύβει μόνο ψευδάργυρο και μόλυβδο, μέταλλα με πολλές εφαρμογές στη βιομηχανία, αλλά και ποσότητες γερμανίου. Το ασημόλευκο μέταλλο συγκαταλέγεται στον κατάλογο των κρίσιμων πρώτων υλών για την ενεργειακή μετάβαση για τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης, η οποία εξαρτάται σε ποσοστό 45% από εισαγωγές και σε μεγάλο βαθμό από την Κίνα, που ελέγχει το 60% της παγκόσμιας παραγωγής.

Επισπεύδεται το πρόγραμμα διερεύνησης των περιοχών με πιθανολογούμενα κοιτάσματα που είναι αναγκαία για την ενεργειακή και ψηφιακή μετάβαση.

Οι Αυστραλοί δεν έκρυψαν τον ενθουσιασμό τους. «Η Rockfire συνεχίζει μέρα και νύχτα τις γεωτρήσεις στο κοίτασμα των Μολάων», έγραψε σε πρόσφατη ανάρτησή της στο LinkedIn, με τον διευθύνοντα της εταιρείας, Ντέιβιντ Πράις, να κάνει λόγο για «πολύ θετικά αποτελέσματα» που αναμένεται να αυξήσουν την αξία του project. Προ περίπου δύο εβδομάδων, στελέχη της Rockfire παρουσίασαν τα αποτελέσματα των ερευνών τους στην πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ με ενθουσιώδη τρόπο, όπως αναφέρουν στην «Κ» αρμόδια στελέχη, ενώ συνεχάρησαν και τη διοίκηση της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ) για τη δουλειά που έκανε το ινστιτούτο πριν από πολλές δεκαετίες. Οι Αυστραλοί ενημέρωσαν ότι πυκνώνουν τις ερευνητικές γεωτρήσεις, ώστε μέχρι το καλοκαίρι να ολοκληρώσουν το ερευνητικό τους πρόγραμμα και να ακολουθήσει στη συνέχεια η αξιολόγηση και μελέτη βιωσιμότητας του κοιτάσματος, η οποία αν είναι θετική θα ανοίξει τον δρόμο για την παραγωγική λειτουργία του μεταλλείου.

Τα καλά αυτά νέα φαίνεται ότι ενθάρρυναν την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ στο να επισπεύσει το πρόγραμμα διερεύνησης των περιοχών με πιθανολογούμενα κοιτάσματα κρίσιμων πρώτων υλών. Το πρόγραμμα αυτό δρομολογήθηκε στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής «Critical Raw Materials», που στοχεύει στη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης, στην προμήθεια βασικών πρώτων υλών που απαιτούνται για την ενεργειακή και την ψηφιακή μετάβαση.

Το ΥΠΕΝ εμφανίζεται έτοιμο να προχωρήσει μέσα στο 2024 σε δύο ακόμη διαγωνισμούς σε περιοχές που έχουν ερευνηθεί πλήρως από την ΕΑΓΜΕ. Προτεραιότητα θα δοθεί, σύμφωνα με πληροφορίες, στην περιοχή Κέραμος της Χίου, όπου υπάρχουν ενδείξεις για την ύπαρξη αντιμονίου, και ακολούθως στην περιοχή Κιμμερίων Ξάνθης, η οποία θα διερευνηθεί για την εντοπισμό χαλκού και του άγνωστου για το ευρύ κοινό αλλά κρίσιμου μετάλλου για την ενεργειακή μετάβαση, βισμούθιου. Χρησιμοποιείται στην παραγωγή φαρμάκων και καλλυντικών αλλά και στη μεταλλουργική βιομηχανία. Η κοιτασματολογική μελέτη για τον μεταλλευτικό χώρο των Κιμμερίων Ξάνθης, συνολικής έκτασης 237 τετραγωνικών χιλιομέτρων, παραδόθηκε την περασμένη Πέμπτη από την ΕΑΓΜΕ στην υφυπουργό Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου. Στη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη δεκαετία του 1970 είχε δραστηριοποιηθεί η μεταλλευτική εταιρεία του Πρόδρομου Μποδοσάκη.

Στην περιοχή Κεράμου Χίου υπάρχει βεβαιωμένο κοίτασμα αντιμονίτη, του οποίου κατά διαστήματα πραγματοποιήθηκε εκμετάλλευση και μεταλλουργική επεξεργασία. Την περίοδο 1880-1890 πραγματοποιήθηκε η πιο εκτεταμένη εκμετάλλευση του κοιτάσματος, καθώς και μεταλλουργική επεξεργασία του μεταλλεύματος για την παραγωγή οξειδίου του αντιμονίου από γαλλική εταιρεία. Τα μεταλλεία παρέμειναν κλειστά μέχρι το 1950, οπότε επαναλειτούργησαν από τον όμιλο Μποδοσάκη, για να σταματήσουν δύο χρόνια αργότερα λόγω πτώσης των τιμών. Στην Κέραμο διασώζονται ακόμη και σήμερα οικήματα όπου έμεναν οι εργάτες των λατομείων, αλλά και περίπου 15 στοές εκμετάλλευσης. Οι δύο αυτές περιοχές είναι οι πιο ώριμες από άποψη κοιτασματολογικών ερευνών. Η ΕΑΓΜΕ αναμένεται να παραδώσει μέσα στο επόμενο διάστημα έναν πλήρη κατάλογο των περιοχών με πιθανολογούμενα κοιτάσματα βάσει παλαιότερων ερευνών, που χρήζουν όμως περαιτέρω μελετών για να βγουν σε διαγωνισμούς. Για τις έρευνες έχουν διασφαλιστεί κονδύλια ύψους 15 εκατ. ευρώ από τις δημοπρασίες δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων για το 2024.

Η Mytilineos ξεκίνησε αρχές του 2022 πιλοτικό πρόγραμμα παραγωγής γαλλίου από την επεξεργασία υπολειμμάτων βωξίτη. Σε μια βιομηχανική ανάπτυξη του προγράμματος, η εταιρεία θα μπορούσε να παράγει 40-45 μετρικούς τόνους μετάλλου ετησίως, ποσότητα ίση περίπου με την τρέχουσα ζήτηση της Ευρώπης.

Γάλλιο και σκάνδιο από τη Mytilineos

Στη λίστα των περιοχών με πιθανολογούμενα κοιτάσματα κρίσιμων πρώτων υλών περιλαμβάνεται το ορεινό συγκρότημα Κρουσίων στο Κιλκίς, το υποθαλάσσιο περιβάλλον μεταξύ Χαλκιδικής και Αλεξανδρούπολης, κυρίως στις εκβολές των ποταμών Στρυμόνα, Νέστου και Εβρου, η Λοκρίδα και το Βροντερό Φλώρινας, η ζώνη Παρνασσού - Γκιώνας και ο Φανός Σαμοθράκης. Οι έρευνες θα προτεραιοποιηθούν με βάση τα υφιστάμενα δεδομένα αλλά και περιβαλλοντικά και άλλα κριτήρια ώστε να προχωρήσουν χωρίς προσκόμματα.

Ξεχωριστής σημασίας για τη χώρα αλλά και για την Ευρώπη είναι η στρατηγική που αναπτύσσει η Mytilineos στον κλάδο των κρίσιμων πρώτων υλών, ως η μοναδική καθετοποιημένη εταιρεία σε αυτόν τον κλάδο στην Ευρώπη. Στη Mytilineos έχει στραφεί η Ε.Ε. διερευνώντας τις δυνατότητες της εταιρείας για την παραγωγή γαλλίου, στρατηγικό μέταλλο που χρησιμοποιείται σε όλο το φάσμα προϊόντων ενεργειακής μετάβασης (ημιαγωγούς, φωτοβολταϊκά πάνελ, κινητά τηλέφωνα, τηλέφωνα και δορυφορικές επικοινωνίες, πάσης φύσεως ηλεκτρικές συσκευές κ.λπ.). Η ελληνική εταιρεία έχει παρουσιάσει στην Ε.Ε. τα αποτελέσματα ενός πιλοτικού έργου παραγωγής γαλλίου από την επεξεργασία υπολειμμάτων βωξίτη που εφαρμόζει από τις αρχές του 2022. Σε μια βιομηχανική ανάπτυξη του προγράμματος, η εταιρεία θα μπορούσε να παράγει 40-45 μετρικούς τόνους μετάλλου ετησίως, ποσότητα ίση περίπου με την τρέχουσα ζήτηση της Ευρώπης. Στις εγκαταστάσεις της «Αλουμίνιον της Ελλάδος», η εταιρεία λειτουργεί δύο ακόμη πιλοτικές μονάδες. Η μία στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος που συντονίζει η ίδια, με τη συμμετοχή του ΕΜΠ και συνολικά 17 εταίρων από 8 ευρωπαϊκές χώρες για να πιστοποιήσει τη δυνατότητα εξαγωγής σκανδίου από τα κατάλοιπα βωξίτη.

Πιλοτικά έργα παραγωγής των δύο πολύτιμων μετάλλων από την επεξεργασία υπολειμμάτων βωξίτη.

Το υπερπολύτιμο αυτό μέταλλο είναι απαραίτητο για πολλές και κρίσιμες τεχνολογίες, όπως τελευταίας τεχνολογίας μονάδες παραγωγής ρεύματος, αποδοτικά λέιζερ και ανθεκτικά - ελαφρά κράματα αλουμινίου για εφαρμογές αεροδιαστημικής και ηλεκτροκίνησης. Λόγω της περιορισμένης προσφοράς του δεν χρησιμοποιείται ακόμη ευρέως. Η παραγωγή του σκανδίου παγκοσμίως φτάνει μόλις τους 12 με 14 τόνους τον χρόνο. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Bloomberg, η ζήτηση προβλέπεται να ανέλθει στους 1.800 τόνους ετησίως έως το 2035, η οποία θα προέλθει από την αύξηση ζήτησης για ηλεκτρικά οχήματα.

Η δεύτερη πιλοτική μονάδα λειτουργεί επίσης στο πλαίσιο ευρωπαϊκού ερευνητικού προγράμματος από το 2018 και αξιοποιεί κατάλοιπα βωξίτη για τη χρήση τους στην τσιμεντοβιομηχανία, έχοντας ήδη πετύχει την αξιοποίησή τους σε ποσοστό 10%. Η Mytilineos συμμετέχει συνολικά σε 22 ερευνητικά προγράμματα καινοτομίας χρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ενωση, που ερευνούν δυνατότητες αξιοποίησης κατάλοιπων βωξίτη αλλά και νέες τεχνολογίες ανακύκλωσης αλουμινίου. Μέσα από τη συμμετοχή της σε πρωτοποριακά ερευνητικά προγράμματα, η εταιρεία στοχεύει στη διαχείριση των αποβλήτων με στόχο τον μηδενισμό τους και την τελική μετατροπή τους σε κοιτάσματα χρήσιμων πρώτων υλών, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για βιώσιμη ανάπτυξη. Μέρος αυτής της στρατηγικής είναι και η εξαγορά της IMERYS ΒΩΞΙΤΕΣ που την κατέστησε τον μεγαλύτερο παραγωγό βωξίτη στην Ευρώπη, αλλά και η συνεργασία στην Γκάνα για την έρευνα και εκμετάλλευση κοιτασμάτων βωξίτη, με προοπτική και την κατασκευή μονάδας παραγωγής αλουμίνας.

Σημαντικά κέρδη από το νέο επικουρικό θα έχουν οι 25άρηδες

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Με μέση ηλικία τα 25 έτη, οι πάνω από 350.000 νέοι, ασφαλισμένοι στο Ταμείο Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (ΤΕΚΑ) εκτιμάται ότι μπορούν να ακολουθήσουν τον «χρυσό κανόνα» του χρονικού ορίζοντα στις επενδύσεις. Εχουν ασφαλιστικό και κατά συνέπεια επενδυτικό ορίζοντα 40 ετών, χρόνος εντός του οποίου το ποσό που αποταμιεύουν στον ατομικό τους κουμπαρά, παρά τις μικρές ή μεγάλες διακυμάνσεις των αγορών, μπορεί να ανακτηθεί και να αυξηθεί σημαντικά.

Με επενδυτικό ορίζοντα 40 ετών οι νέοι ασφαλισμένοι του ΤΕΚΑ μπορούν να ακολουθήσουν τον «χρυσό κανόνα».

Με δομή κύκλου ζωής

Το ΤΕΚΑ εισήχθη ήδη στον τρίτο χρόνο λειτουργίας του, κι εντός του 2024 θα πρέπει να περάσει από την πρώτη, μεταβατική περίοδο ανάπτυξης της επενδυτικής του λειτουργίας, στη δεύτερη. Να σημειωθεί ότι έως σήμερα, τα αποθεματικά του ΤΕΚΑ, ύψους περίπου 112 εκατ. ευρώ που προέρχονται από εισφορές 350.000 ασφαλισμένων και 140.000 επιχειρήσεων - εργοδοτών, βρίσκονται σε καταθέσεις του Κοινού Κεφαλαίου των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικών φορέων που διαχειρίζεται η Τράπεζα της Ελλάδος. Εντός του έτους, θα πρέπει η ευθύνη της διαχείρισης και επένδυσης των εισφορών αυτών αλλά και των επιπλέον που θα προστεθούν, να περάσει αποκλειστικά στο Ταμείο. Βάσει δε του σχεδιασμού, έως και το 2026 όλοι οι ασφαλισμένοι θα λαμβάνουν το ίδιο, προκαθορισμένο (default) συνταξιοδοτικό προϊόν που θα συνδυάζει το κατάλληλο μείγμα κινδύνου, απόδοσης και ασφάλειας για όλη τη διάρκεια του εργασιακού βίου ενός τυπικού ασφαλισμένου, χωρίς ο ίδιος να χρειάζεται να ασχοληθεί περισσότερο με τη διαχείριση των εισφορών του. Το προκαθορισμένο αυτό συνταξιοδοτικό προϊόν θα αντιστοιχεί σε ένα επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που θα έχει δομή κύκλου ζωής. Δηλαδή, η σύνθεσή του θα είναι προσωποποιημένη, θα διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία του κάθε ασφαλισμένου και θα αντιστοιχεί σε σύνθεση με υψηλότερο ρίσκο για τους νεότερους σε ηλικία ασφαλισμένους, το οποίο βαθμιαία θα μειώνεται, καθώς ο ασφαλισμένος πλησιάζει στην ηλικία συνταξιοδότησης.

Διαβαθμισμένο ρίσκο

Από το 2026 και μετά, κατά την τρίτη περίοδο, το ΤΕΚΑ θα είναι σε θέση να προσφέρει στους ασφαλισμένους έναν μικρό αριθμό κατάλληλα διαμορφωμένων συνταξιοδοτικών προϊόντων (επενδυτικών χαρτοφυλακίων) διαβαθμισμένου ρίσκου (δυναμικό - ισορροπημένο - συντηρητικό). Θα αφορά βέβαια μόνον εκείνους τους ασφαλισμένους που επιθυμούν να επιλέγουν και να ρυθμίζουν μόνοι τους το επίπεδο κινδύνου των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεών τους. Ο ασφαλισμένος μπορεί να επιλέξει το συνταξιοδοτικό προϊόν όπου θα τοποθετούνται οι εισφορές του μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας myΤΕΚΑ, ενώ εάν το επιθυμεί, θα έχει τη δυνατότητα να μεταβάλλει την επιλογή του κάθε τρία χρόνια.

Μιλώντας στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος του ΤΕΚΑ Κίμων Βολίκας αναλύει το σκεπτικό βάσει του οποίου σχεδιάζεται η στρατηγική κατανομή των επενδύσεων, κάνοντας ιδιαίτερη αναφορά σε έναν από τους πλέον γνωστούς κανόνες των επενδύσεων, αυτό του χρονικού ορίζοντα. Οσο δηλαδή αυξάνεται ο χρονικός ορίζοντας μιας επένδυσης, τόσο μειώνεται ο κίνδυνος που τη συνοδεύει. Αλλωστε, όπως εξηγεί, η αποταμίευση/επένδυση μέσω συνταξιοδοτικών προγραμμάτων είναι η κατεξοχήν επένδυση με μακροχρόνιο ορίζοντα. Καθώς λοιπόν οι ασφαλισμένοι στο ΤΕΚΑ έχουν μέση ηλικία 25 ετών, έχουν ασφαλιστικό-επενδυτικό ορίζοντα 40 χρόνων. «Είναι δεδομένο ότι σε έναν ορίζοντα 40 + χρόνων θα δούμε πολλές μικρές και μεγάλες κρίσεις όπως πολέμους, πανδημίες, συστημικές κρίσεις κ.λπ., οι οποίες προκαλούν μεγάλες και βίαιες διακυμάνσεις στις κεφαλαιαγορές, μεγάλες πτώσεις, και αυτό είναι που αποκαλούμε κίνδυνο των αγορών, το ρίσκο των επενδύσεων», επισημαίνει. Για να συμπληρώσει ότι «βάσει της εμπειρίας που έχουμε από το παρελθόν και τις μελέτες που έχουν γίνει, βλέπουμε ότι από το 1900 που έχουμε δεδομένα έως σήμερα, όλες τις κρίσεις σε όλες τις οικονομίες, τις διαδέχθηκε ανάκαμψη η οποία ήταν είτε γρήγορη και βίαιη είτε αργή και ομαλή». Και καταλήγει πως «όλες οι ζημιές που έγιναν κατά τη διάρκεια της κρίσης ανακτήθηκαν». Αρα, σε μακρύ χρονικό ορίζοντα οι διακυμάνσεις των αγορών εξομαλύνονται και αυτό που μένει είναι η μακροχρόνια τάση των κεφαλαιαγορών που αντικατοπτρίζει τη μακροχρόνια τάση της οικονομικής ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τον κ. Βολίκα και βάσει συμπερασμάτων από αξιόπιστες μελέτες, διαπιστώνεται ότι σε βάθος χρόνου οι επενδύσεις σε μετοχές υπερέχουν σημαντικά. Κάτι που φαίνεται και από τα διαγράμματα που παρουσιάζει η «Κ».

Πολλαπλά οφέλη

Στη φάση της ωριμότητάς του μάλιστα το ΤΕΚΑ, όπως επισημαίνει μιλώντας στην «Κ» ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Πάνος Τσακλόγλου, ο άνθρωπος που κλήθηκε να σχεδιάσει το νέο κεφαλαιοποιητικό επικουρικό, θα έχει περιουσιακά στοιχεία αξίας πάνω από το μισό ΑΕΠ της Ελλάδας. Μέρος αυτών θα κατευθυνθεί στην ελληνική οικονομία, τονίζει, δίνοντας βάθος στη μάλλον «ρηχή» ελληνική αγορά κεφαλαίου. Αυτός είναι, σύμφωνα με τον κ. Τσακλόγλου άλλωστε, κι ένας από τους λόγους δημιουργίας του ΤΕΚΑ. Ενας άλλος λόγος αφορά όχι μόνο τις επικουρικές αλλά και τις κύριες συντάξεις των μελλοντικών συνταξιούχων. Και αυτό γιατί, εκτιμά ο υφυπουργός, λόγω της αύξησης των επενδύσεων που θα προκαλέσει η λειτουργία του ΤΕΚΑ αναμένεται να αυξηθούν η παραγωγικότητα, οι μισθοί και οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, συμβάλλοντας παράλληλα και στην ενίσχυση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης της χώρας.

Σωρευτικές ιστορικές αποδόσεις

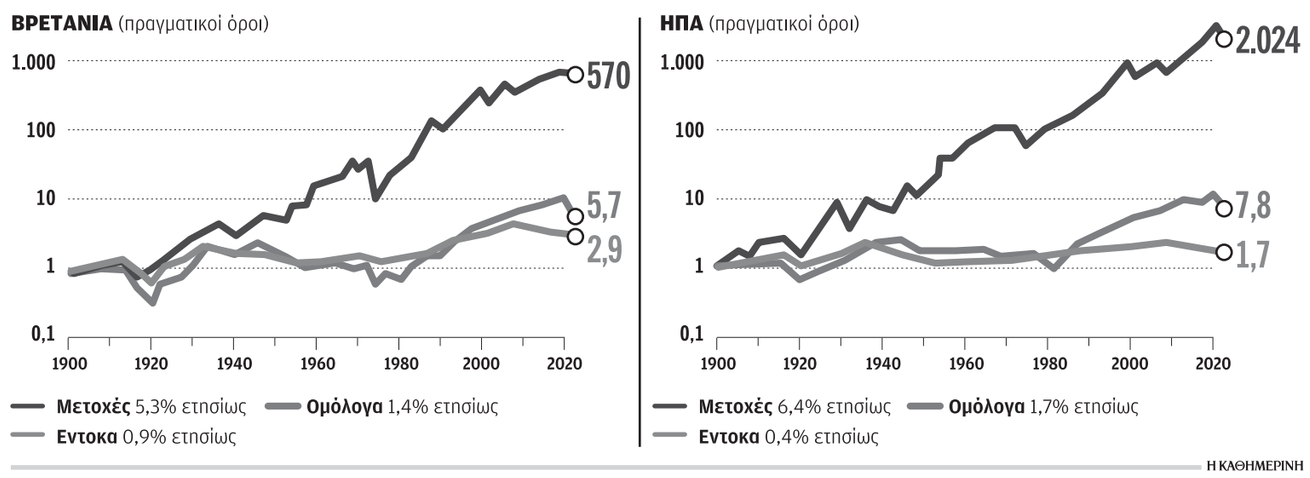

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η στροφή για το κλίμα πρέπει να γίνει τώρα

Η πρώτη έκθεση εκτίμησης του κλιματικού κινδύνου στην Ευρώπη καταλήγει σε προτάσεις άμεσης αντιμετώπισης

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ**

Μετά τις «μεγα-πυρκαγιές» έρχονται οι «μεγα-λειψυδρίες». Ο ευρωπαϊκός νότος πλήττεται ήδη και θα πληγεί ακόμη περισσότερο μέσα στα επόμενα χρόνια από τις υψηλές θερμοκρασίες, τη μείωση των βροχοπτώσεων, τη διάβρωση της ακτογραμμής από την άνοδο της θάλασσας και τις πλημμύρες. Η πρώτη έκθεση εκτίμησης του κλιματικού κινδύνου στην Ευρώπη, την οποία πραγματοποίησε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, καλεί για την άμεση ανάληψη δράσης, εκτιμώντας ότι είναι πλέον κατεπείγουσα σε τομείς όπως η προστασία της ακτογραμμής, η αγροτική παραγωγή, η επίδραση των καυσώνων στον γενικό πληθυσμό, η πρόληψη και αντιμετώπιση των πλημμυρών και η ενίσχυση των ευρωπαϊκών μηχανισμών αλληλεγγύης.

Η έκθεση συνοψίζει όλες τις τελευταίες επιστημονικές έρευνες και δημοσιεύσεις, υποδεικνύοντας πέντε ομάδες και 36 τομείς που θα έχουν σοβαρές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής κρίσης. Και καταλήγει σε συγκεκριμένες προτάσεις για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η ανάληψη δράσης είναι επείγουσα. Συγκεκριμένα:

Οικοσυστήματα

Η έκθεση δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στα παράκτια οικοσυστήματα, αναγνωρίζοντας ότι επηρεάζονται πλέον σημαντικά από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και τα θαλάσσια οικοσυστήματα, από την υπερεκμετάλλευση και τη ρύπανση. Οπως αναφέρει, «η Ε.Ε. θα πρέπει να εφαρμόσει τις πολιτικές της για τη διατήρηση της ανθεκτικότητας των οικοσυστημάτων, ενισχύοντας την προστασία και μειώνοντας τις ανθρωπογενείς πιέσεις. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα», παρατηρεί. «Τα κράτη-μέλη πρέπει να ενισχύσουν τον θαλάσσιο χωροταξικό τους σχεδιασμό και να εφαρμόσουν σχέδια διαχείρισης της παράκτιας ζώνης, τα οποία θα εστιάζουν στην προστασία των κρίσιμων παράκτιων οικοσυστημάτων υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής», αναφέρει η έκθεση. Οι παρατηρήσεις αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία την περίοδο αυτή, καθώς η Ελλάδα βρέθηκε πρόσφατα σε μια ανάλογη συζήτηση με αφορμή νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών που αφορά την εκμετάλλευση αιγιαλών και παραλιών. Το αίτημα των περιβαλλοντικών οργανώσεων για αύξηση της αδόμητης ζώνης στα 100 μέτρα από τη γραμμή του αιγιαλού δείχνει πιο επίκαιρο από ποτέ –και σε πλήρη συνάφεια με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος–, ωστόσο παραμένει εκτός συζήτησης καθώς λαμβάνεται υπόψη το (βραχυπρόθεσμο) πολιτικό κόστος.

Οι «μεγα-λειψυδρίες» είναι μια πολύ σοβαρή απειλή, την ώρα που η καταστροφή των καλλιεργειών στον ευρωπαϊκό Νότο λόγω ακραίων θερμοκρασιών είναι ήδη πραγματικότητα.

Παραγωγή τροφής

Η καταστροφή των καλλιεργειών λόγω παρατεταμένης λειψυδρίας και ακραίων θερμοκρασιών είναι ήδη πραγματικότητα για τον ευρωπαϊκό Νότο, παρατηρεί η έκθεση. Οι «μεγα-λειψυδρίες» είναι μια πολύ σοβαρή απειλή, που επηρεάζει μεγάλες περιοχές για εκτεταμένες περιόδους. Επηρεάζουν, όχι μόνο την αγροτική παραγωγή και την επισιτιστική ασφάλεια, τα αποθέματα πόσιμου νερού και την παραγωγή ενέργειας. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος εκτιμά ότι η αύξηση των περιόδων λειψυδρίας πρέπει να ληφθεί υπόψη στην κοινή αγροτική πολιτική (ΚΑΠ), με την υποστήριξη λιγότερο υδροβόρων καλλιεργειών. Παράλληλα, να υπάρξει εκτενής ενημέρωση όλων των κρίσιμων εμπλεκομένων για τους κινδύνους της εξάρτησης από υδροβόρες καλλιέργειες. «Οι πολιτικές της Ε.Ε. που συνδέονται με την επισιτιστική ασφάλεια, όπως η ΚΑΠ και η κοινή αλιευτική πολιτική, δεν λαμβάνουν υπόψη την κλιματική αλλαγή και την ανάγκη προσαρμογής», αναφέρει. Ενδιαφέρουσα είναι η αναφορά της έκθεσης για την ανάγκη μείωσης της κτηνοτροφίας, ώστε να μειωθούν οι ανάγκες σε νερό και η εξάρτηση της Ευρώπης από εισαγωγές ζωοτροφών.

Υποδομές

Οι προβολές των κλιματικών μοντέλων πρέπει να ενσωματωθούν στους «Ευρωκώδικες» (οι κοινές ευρωπαϊκές προδιαγραφές για την κατασκευή), καθώς αυτοί βασίζονται σε ιστορικά κλιματικά στοιχεία. Ειδικά στην περίπτωση της κατασκευής κρίσιμων υποδομών, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το χειρότερο (κλιματικό) σενάριο, αναφέρει η έκθεση. Περαιτέρω, τα κράτη-μέλη πρέπει να καταγράψουν τη θέση και τα χαρακτηριστικά των κρίσιμων υποδομών τους και να τις ιεραρχήσουν ανάλογα με την ευαλωτότητά τους σε ακραία καιρικά φαινόμενα. Τέλος, αναφορικά με τους καύσωνες η έκθεση αναφέρει ότι η Ευρώπη είναι σημαντικό να στραφεί σε λύσεις χαμηλού ανθρακικού αποτυπώματος για τον κλιματισμό των κτιρίων (ενεργητικό και παθητικό), καθώς αυτό θα αποτελέσει σημαντικό ζήτημα στο άμεσο μέλλον.

Υγεία

Με δεδομένο ότι οι πολιτικές για την υγεία είναι ευθύνη των κρατών-μελών, οι συντάκτες της έκθεσης καταλήγουν ότι πρέπει να ενισχυθεί ο ευρωπαϊκός μηχανισμός πολιτικής προστασίας. Επίσης κάνει ειδική αναφορά στον χωροταξικό σχεδιασμό και την πολεοδομική νομοθεσία: «πρόκειται για πολιτικές-κλειδιά για τη μείωση των προβλημάτων υγείας που σχετίζονται με τους καύσωνες. Αυτές οι πολιτικές έχουν ορίζοντα ετών και πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την κλιματική αλλαγή για να αποφεύγεται η κατασκευή μη βιώσιμων υποδομών».

Οικονομία

Οι ευρωπαϊκές πολιτικές οφείλουν να δώσουν κίνητρα στις επιχειρήσεις για να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή. Αυτό περιλαμβάνει την επένδυση σε λύσεις βασισμένες στη φύση, μια επιλογή που ελάχιστοι μεγάλοι οικονομικοί οργανισμοί στην Ευρώπη έχουν προτιμήσει. Επίσης θεωρείται σημαντικό να γίνει πιο προσιτή οικονομικά η ασφάλιση κατοικιών και επιχειρήσεων έναντι των ακραίων καιρικών φαινομένων.

Δίνεται βαρύτητα στην προστασία των παράκτιων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων, που πλήττονται από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, την υπερεκμετάλλευση και τη ρύπανση.

«Η έκθεση δείχνει ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει επείγοντες κλιματικούς κινδύνους, οι οποίοι μεγαλώνουν ταχύτερα από την ικανότητα των κοινωνιών μας να προετοιμαστούν», δήλωσε η Λεένα Ιλε-Μορόνεν, εκτελεστική διευθύντρια του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος. «Για να διασφαλίσουμε την ανθεκτικότητα των κοινωνιών μας, οι φορείς χάραξης πολιτικής στην Ευρώπη και τα κράτη-μέλη πρέπει να δράσουν τώρα ώστε να μειώσουν το κλιματικό ρίσκο, τόσο μέσω άμεσης μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου όσο και με τη λήψη ισχυρών πολιτικών και δράσεων προσαρμογής».

Οι αναφορές στην Ελλάδα

Η έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος

- Το 2041-2060, με ένα ήπιο σενάριο (αύξηση θερμοκρασίας κάτω των 2 βαθμών Κελσίου), η ροή νερού στα ποτάμια θα μειωθεί έως και **40%** σε νότια Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία και Γαλλία.
- Οι υψηλότερες απώλειες εργατοωρών λόγω καύσωνα το 2016-2019 εκτιμάται ότι σημειώθηκαν στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στην Ισπανία.
- Οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου (Ελλάδα, Κροατία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία) θα είναι τα επόμενα χρόνια πολύ εκτεθειμένες στην επίδραση της αύξησης της θερμοκρασίας και της λειψυδρίας στην αγροτική παραγωγή, στις εργασίες σε εξωτερικούς χώρους, στον καλοκαιρινό τουρισμό και στη συχνότητα των πυρκαγιών.
- Η κλιματική αλλαγή θα έχει σοβαρότερες επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά των χωρών με υψηλότερο χρέος. Αυτό σημαίνει αύξηση της αναλογίας χρέους προς ΑΕΠ κατά **3%-4%** σε Ελλάδα, Ουγγαρία, Πολωνία και Ρουμανία, στο «ήπιο» σενάριο αύξησης της θερμοκρασίας.

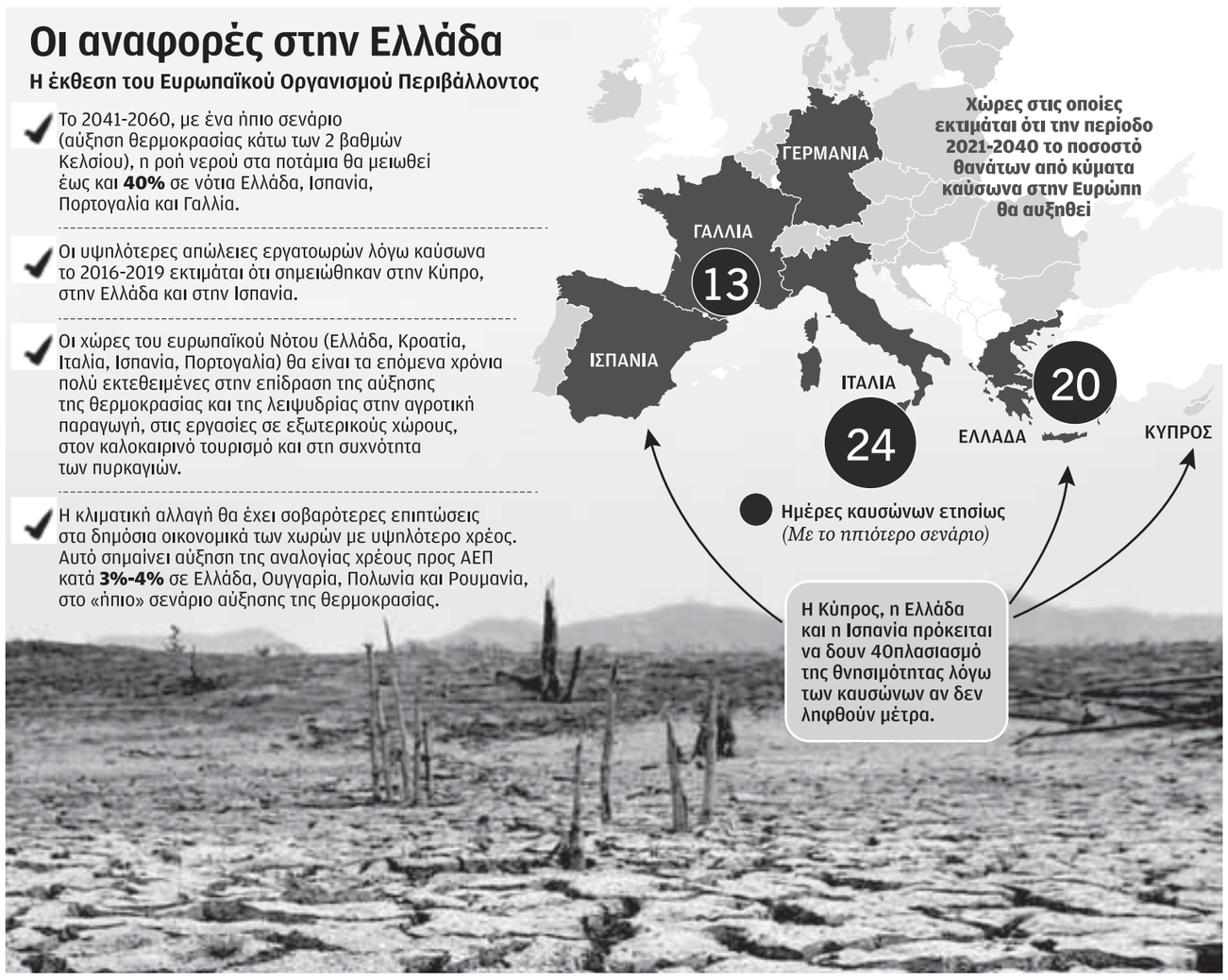

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εξυπνη διαχείριση κρίσιμων περιοχών που απειλούνται με πυρκαγιά

Θα μπορούσαν παρεμβάσεις και λύσεις βασισμένες στη φύση και σχέδια έξυπνης διαχείρισης κρίσιμων περιοχών για την εκδήλωση και την εξάπλωση δασικών πυρκαγιών να ανασχέσουν και να περιορίσουν την τάση μεγέθυνσης των καταστροφικών πυρκαγιών στην ύπαιθρο; Το ευρωπαϊκό έργο MediterRE3, στο οποίο συμμετέχει το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, προωθεί την υιοθέτηση πρακτικών έξυπνης διαχείρισης περιοχών που απειλούνται με πυρκαγιές στη Μεσόγειο. Μάλιστα, μελέτη μοντελοποίησης που έκανε η ομάδα Climadapt του Αστεροσκοπείου και το Ινστιτούτο Oikos, δείχνει πως η εφαρμογή τέτοιων πρακτικών στο μόλις 5% των περιοχών υψηλού κινδύνου πυρκαγιάς μπορεί να μειώσει τις εκτάσεις που καίγονται ετησίως κατά 15%.

«Οι πυρκαγιές στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο που καταγράφηκαν το 2022 από το EFFIS (Ευρωπαϊκό σύστημα πληροφοριών για τις δασικές πυρκαγιές) υπερέβησαν κατά τρεις φορές τον μέσο όρο των τελευταίων 17 ετών. Η κατάσταση δεν βελτιώθηκε ούτε το καλοκαίρι του 2023», αναφέρουν οι υπεύθυνοι του προγράμματος, τονίζοντας πως η πυρκαγιά στον Εβρο πέρυσι τον Αύγουστο κατέστρεψε περισσότερα από 800 τετραγωνικά χιλιόμετρα (μια έκταση διπλάσια από το Παρίσι) και είναι η μεγαλύτερη που έχει παρατηρηθεί ποτέ στην Ε.Ε. από το 2000, σύμφωνα με το EFFIS. «Εκτός των άλλων συνεπειών, οι πυρκαγιές προκαλούν και εκπομπές τεραστίων ποσοτήτων CO2, που αυξάνουν τις επιπτώσεις της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Το EFFIS εκτιμά ότι οι συνολικές εκπομπές από δασικές πυρκαγιές στην Ε.Ε. και στο Ηνωμένο Βασίλειο το 2022 ήταν 9 μεγατόνοι άνθρακα, ισοδύναμες με εκείνες που εκπέμπουν 10.000.000 αυτοκίνητα την ίδια περίοδο», λέει στην «Κ» ο Χρήστος Γιαννακόπουλος, διευθυντής Ερευνών στο Αστεροσκοπείο. Μάλιστα, όπως σημειώνει, «στο μέλλον λόγω της κλιματικής αλλαγής θα συναντάμε πιο συχνά συνθήκες για την εκδήλωση μεγάλων δασικών πυρκαγιών, με υψηλές θερμοκρασίες και ανέμους, μαζί με εξαιρετικά χαμηλή ατμοσφαιρική υγρασία κ.λπ.».

Το ευρωπαϊκό έργο MediterRE3, στο οποίο συμμετέχει το Αστεροσκοπείο Αθηνών, προωθεί παρεμβάσεις που μπορούν να μειώσουν τις εκτάσεις που καίγονται ετησίως κατά 15%.

«Προσπαθούμε να δούμε με ποιες παρεμβάσεις μπορούμε να μειώσουμε κυρίως την επέκταση της φωτιάς. Δηλαδή, ακόμη κι αν δεν καταφέρουμε να αποτρέψουμε την εκδήλωσή της, να μην κάψει μεγάλες εκτάσεις», λέει στην «Κ» ο δρ Τιμ βαν ντερ Σρίεκ, εξωτερικός συνεργάτης του ΕΑΑ και συντελεστής του έργου. «Σε πολλές χώρες και στην Ελλάδα δίνονται πολλά χρήματα για την καταστολή των δασικών πυρκαγιών, αλλά όχι για την πρόληψη και μάλιστα με μέτρα που έρχονται από την ίδια τη φύση» συμπληρώνει ο ολλανδικής καταγωγής ειδικός σε θέματα Γεωμορφολογίας.

Το έργο MediterRE3 έχει καταγράψει μια ολόκληρη γκάμα «έξυπνων παρεμβάσεων», που προσαρμόζουν τις αρχές της αποκατάστασης δασικού τοπίου –μιας από τις πιο ευρέως εφαρμοσμένες λύσεις βασισμένες στη φύση (NBS solutions)– για την προώθηση της ανθεκτικότητας των μεσογειακών δασικών τοπίων και τη μείωση του κινδύνου πυρκαγιάς στην περιοχή της Μεσογείου. Οι δράσεις που περιγράφονται στις κατευθυντήριες γραμμές στοχεύουν στη μείωση της εύφλεκτης βιομάζας και στην αύξηση της περιβαλλοντικής ποικιλομορφίας με την αποκατάσταση του τυπικού περιβαλλοντικού «μωσαϊκού» τοπίου της Νότιας Ευρώπης.

«Υπάρχουν άλλα απλά σημαντικά πράγματα, όπως οι καθαρισμοί κατά μήκος των δρόμων, γιατί εκεί εκδηλώνονται συχνά πυρκαγιές. Είναι σημαντικό να μην υπάρχουν διάσπαρτα σπίτια στο δάσος και σε κάθε περίπτωση να υποχρεούνται σε καθαρισμό του περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου», λέει. Οπως σημειώνεται και στις προτάσεις του έργου, σε πολλές χώρες ορίζεται στη χωροταξική νομοθεσία η απόσταση ασφαλείας που δεν πρέπει να υπάρχουν δέντρα γύρω από σπίτια για την πρακτική διαχείριση του κινδύνου πυρκαγιάς, η οποία κυμαίνεται από 50 έως 400 μέτρα.

Οι ερευνητές προτείνουν ακόμη τον συσχετισμό της γεωμορφολογίας του εδάφους, της πιθανής κίνησης της φωτιάς με το σύνολο των επεμβάσεων που κάνουμε. «Εάν σε ένα χωριό γνωρίζουμε ή μπορούμε με τα μοντέλα να δούμε ότι η φωτιά μπορεί να πλησιάσει από μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, τότε το γήπεδο ποδοσφαίρου που θέλουμε να φτιάξουμε μπορούμε να το τοποθετήσουμε σε εκείνη την πλευρά», σημειώνει ο Ολλανδός ερευνητής.

Σύμφωνα με τις προτάσεις της ερευνητικής ομάδας, οι αντιπυρικές ζώνες δεν είναι ανάγκη να είναι παντού «ξυρισμένες», αλλά μπορούν να αποτελούνται από αραιές δενδροφυτείες άγριων ή φυτεμένων δασικών ειδών και αγροδασικών δέντρων, όπως καστανιές, κερασιές, δαμασκηνιές, αμυγδαλιές, συκιές, χαρουπιές, ελιές κ.ά. Στις «έξυπνες λύσεις» της φύσης περιλαμβάνεται επίσης το σταμάτημα της καύσης βιομάζας, όπως για παράδειγμα των κλαδεμάτων, που δημιουργεί κινδύνους πυρκαγιάς. Οπως αναφέρεται, οι σύγχρονες γεωργικές πρακτικές δίνουν αξία σ' αυτή τη βιομάζα, ενσωματώνοντάς την στο έδαφος, παράγοντας βιοενέργεια και κομπόστ. Ετσι, όχι μόνο μειώνεται ο κίνδυνος φωτιάς, αλλά ενισχύεται η γονιμότητα του εδάφους, η υγρασία του και το τοπικό μικροκλίμα.

Η ομάδα Climadapt του Αστεροσκοπείου ανέπτυξε επίσης ένα πρωτόκολλο για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας τοπίων έξυπνων πυρκαγιών (fire-smart landscapes) χρησιμοποιώντας δημόσια δεδομένα. «Μ' αυτές τις παρεμβάσεις, όχι μόνο μπορούμε να περιορίσουμε τις καμένες δασικές εκτάσεις, αλλά να μειώσουμε και τις εκπομπές CO2 που οδηγούν στην κλιματική αλλαγή, συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη των στόχων κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050», σημειώνει ο κ. Γιαννακόπουλος.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΛΑΦΡΟΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Της* **ΛΙΖΑ ΠΕΛΙΝΓΚ**

Η πράσινη μετάβαση οφείλει να είναι δίκαιη

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Φινλανδίας είναι μόνο περίπου τα τρία τέταρτα του αντίστοιχου των ΗΠΑ, ωστόσο εδώ και έξι χρόνια βρίσκεται στην κορυφή της κατάταξης του δείκτη «ευτυχίας» των Ηνωμένων Εθνών. Η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή διατυπώνει σαφές μήνυμα: για να διατηρηθεί η υποστήριξη των πολιτών στις δράσεις για το κλίμα, η μετάβαση οφείλει να είναι δίκαιη. Το εν λόγω όργανο ζητεί συστηματική αξιολόγηση των πιθανών κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων όλων των πρωτοβουλιών για το κλίμα και προτρέπει να ληφθούν αποτελεσματικά αναδιανεμητικά μέτρα με στόχο τις πιο ευάλωτες επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά που πλήττονται. Οπως αναφέρουν και οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, η μείωση της ανισότητας αποτελεί το κλειδί για την καταπολέμηση της φτώχειας και της κλιματικής αλλαγής. Στη φιλόδοξη έκδοση «Earth for All: A Survival Guide for Humanity» (σ.σ. «Μια γη για όλους: Οδηγός επιβίωσης της ανθρωπότητας») αρκετοί ερευνητές, συμπεριλαμβανομένων των Γιόχαν Ρόκστρεμ και Τζαγιάτι Γκος, χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία για να τριγωνοποιήσουν περισσότερες από 700 περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές μεταβλητές. Και διαμορφώνουν δύο σενάρια, το πρώτο του «πολύ λίγο - πολύ αργά» και το δεύτερο του «γιγαντιαίου άλματος». Στο πρώτο ναι μεν οι χώρες καταβάλλουν πράγματι προσπάθειες να περιορίσουν την κλιματική αλλαγή, αλλά δεν ασχολούνται με την ανισότητα. Κατά τον Ρόκστρεμ απαιτείται μια «οικονομία ευημερίας» που να εξυπηρετεί τους ανθρώπους και τον πλανήτη, αντί άνθρωποι και πλανήτης να υπηρετούν την οικονομία. Γιατί η αποκατάσταση της ισότητας είναι δυσκολότατη; Κατά τους Βρετανούς επιδημιολόγους και ερευνητές Ριτσαρντ Γουίλκινσον και Κέιτ Πίκετ, πρώτον, πίσω από τη διατήρηση των ανισοτήτων υπάρχουν ισχυρά συμφέροντα. Λόγου χάριν, όσοι πλούσιοι εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα χρησιμοποιούν τον πλούτο τους για να διατηρήσουν την εξουσία τους μέσω λόμπι και διαφθοράς. Δεύτερον, υπάρχει ο μύθος της αξιοκρατίας, ήτοι η αντίληψη ότι οι κοινωνικές διαφορές είναι αναπόφευκτη συνέπεια των έμφυτων διαφορών στην ικανότητα και την προσπάθεια. Τρίτον, η ιδέα ότι οι πλούσιοι, εφόσον μπορούν να χρησιμοποιήσουν κεφάλαια κερδισμένα με κόπο, αλλά ελάχιστα φορολογημένα, δημιουργούν θέσεις εργασίας, ώστε ο υπόλοιπος πληθυσμός να ευδοκιμήσει. Αυτό επηρεάζει θεμελιωδώς τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε την οικονομία και τα «όρια ανάπτυξης». Οσο ο άνθρωπος καταλάβαινε ότι η ικανότητα της Γης να τον θρέψει ήταν περιορισμένη, η υπερβολική κατανάλωση θεωρούνταν άγνωστη.

Η λαιμαργία και η απληστία έχουν κατακριθεί ως θανάσιμα αμαρτήματα. Εντούτοις, τον 18ο αιώνα ο Ανταμ Σμιθ και άλλοι στοχαστές διατύπωσαν την εξής προσέγγιση: η ανάπτυξη θα μπορούσε να αυξήσει τον πλούτο και έτσι να χορτάσει περισσότερα στόματα. Σήμερα ανακαλύπτουμε εκ νέου το πεπερασμένο της Γης και την αναγκαιότητα περιορισμού της απληστίας. Οπως εξηγούν οι Γουίλκινσον και Πίκετ, οι άνθρωποι στις πιο άνισες κοινωνίες ανησυχούν περισσότερο για το πώς θα διατηρήσουν την τρέχουσα κατάστασή τους και αναλαμβάνουν περισσότερα χρέη, ζημιώνοντας την υγεία τους. Συνεπώς, η οικονομική ανάπτυξη, αν και επιβλαβής για το κλίμα, δεν μεταφράζεται αυτόματα σε βελτιωμένη ευημερία για χώρες με συγκεκριμένο βιοτικό επίπεδο. Η ανάπτυξη δρομολογείται από την επιθυμία των εταιρειών για κέρδη και των ατόμων για κατανάλωση. Ωστόσο, όπως η ιδέα ότι η ανάπτυξη έχει όρια διατυπώνεται τα τελευταία 50 χρόνια και καθίσταται πιο ορατή, έτσι και η θετική εναλλακτική της «βιώσιμης ανάπτυξης» έχει γίνει πιο συναρπαστική από το 1987, όταν συγκροτήθηκε από τον ΟΗΕ συναφής επιτροπή με επικεφαλής τον Γκρο Χάρλεμ Μπράντλαντ, πρώην πρωθυπουργό της Νορβηγίας. Ο ίδιος την περιέγραψε, τέλος, ως «ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος, χωρίς να διακυβεύεται η ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους».

Η κ. Λίζα Πέλινγκ είναι πολιτική επιστήμονας και επικεφαλής της δεξαμενής σκέψης Arena Idé στη Στοκχόλμη. Το άρθρο είναι συνδημοσίευση της Social Europe και του Ινστιτούτου Φρίντριχ Εμπερτ.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στα ακίνητα που αναφέρονται πιο κάτω
Δήλωση Μεταβίβασης: 1/Π/775/2024
Πωλητής /τές: CCSRE REAL ESTATE COMPANY LIMITED
ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ 8, 1096, ΤΡΥΠΙΩΤΗΣ,
ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Αγοραστής: ΜΑΡΚΙΔΗΣ ΛΟΙΖΟΣ
ΣΤΑΣΑΝΔΡΟΥ 4, 2060 ΧΡΥΣΕΛΕΟΥΣΑ,
ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ακίνητο:
Αρ. Εγγραφής: 5/198
Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 30/63W1/5/214/4
Είδος Ακινήτου: ΧΩΡΑΦΙ
Εμβαδό τ.μ.: 5528
Γεωγραφική Περιοχή: ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟ,
Τοποθεσία: ΚΑΤΩ ΑΛΙΚΟΣ
Μεταβίβ. Μερίδιο στο Ακιν.: 1/2
Ποσό Πώλησης: €11.230,00

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Τα ακίνητα ενδέχεται να υπόκεινται σε Φ.Π.Α. ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στο ποσό πώλησης.

Μικρή άνοδος 0,33% με υψηλό τζίρο πάνω από 200 εκατ. ευρώ

Τα αποτελέσματα κερδοφορίας των εισηγμένων ενισχύουν το θετικό κλίμα

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με έντονη μεταβλητότητα, εναλλαγές προσήμου, υψηλό τζίρο και πιέσεις στον τραπεζικό κλάδο –οι οποίες πάντως περιορίστηκαν έως τη λήξη της συνεδρίασης– κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τον Γενικό Δείκτη να βρίσκει ωστόσο στηρίξεις σε επιλεγμένα blue chips και να κλείνει σε θετικό έδαφος, χωρίς όμως να καλύπτει τις ισχυρές απώλειες της Δευτέρας αλλά και ούτε να επιστρέφει στις 1.400 μονάδες.

Πάντως, τα αποτελέσματα κερδοφορίας των εισηγμένων που δημοσιεύονται συνεχίζουν να επιβεβαιώνουν την αισιοδοξία ότι το 2023 θα αποτελέσει χρονιά-ρεκόρ, λειτουργώντας θετικά στην αντίληψη των επενδυτών προς το Χ.Α. Στο υπόλοιπο της τρέχουσας εβδομάδας, μετά τις «Σαράντης», Aegean, Εθνική Τράπεζα και Trade Estates, τη σκυτάλη

Η συμμετοχή των ξένων στις χρηματιστηριακές συναλλαγές διαμορφώθηκε στο 55,9% τον Φεβρουάριο.

παίρνουν οι Titan και ΟΠΑΠ σήμερα, ενώ την Πέμπτη η «Σαράντης» έχει προγραμματίσει και επενδυτική ημερίδα για την παρουσίαση του επικαιροποιημένου επιχειρηματικού πλάνου του ομίλου.

Αξίζει να αναφέρουμε πως την Παρασκευή το μεσημέρι θα κλείσουν οι σειρές παραγώγων επί δεικτών και μετοχών, το απόγευμα θα λάβουν χώρα οι αναδιαρθρώσεις του FTSE-Russell, ενώ αργά το βράδυ η Moody's θα ανακοινώσει την ετυμηγορία της για το ελληνικό αξιόχρεο.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.395,86 μονάδες με άνοδο 0,33%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 202,45 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τη Merit Securities, σημεία στήριξης του Γενικού Δείκτη είναι οι 1.363 και 1.385 μονάδες και σημεία αντίστασης οι 1.408 και 1.435 μονάδες.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,09% στις 3.368,57 μονάδες, ενώ με άνοδο 0,07% έκλεισε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, στις 2.374,81 μονάδες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 3,60% ξεχώρισε η «Σαράντης», ακολούθησαν με άνοδο 2% και άνω οι Aegean, Coca-Cola, Autohellas και Cenergy, ενώ με κέρδη άνω του 1% έκλεισαν ΟΤΕ και Lamda Development.

Πτώση κατέγραψαν μόνο τέσσερις τίτλοι, οι Titan (-1,36%), ΕΛΒΑΛΧαλκόρ (-0,92%), ΟΠΑΠ (-0,42%) και ΔΕΗ (-0,09%).

Ο τραπεζικός δείκτης υποαπέδωσε με πτώση 0,75% στις 1.252,66 μονάδες, ενώ ενδοσυνεδριακά έφτασε έως και το -2%, με τη Eurobank να κλείνει στο -3,74%, την Alpha Bank στο -0,71%, την Τράπεζα Πειραιώς στο -0,15%, ενώ κέρδη 1,39% σημείωσε η Εθνική Τράπεζα.

Πάντως, η JP Morgan δήλωσε πως παραμένει θετική για την ελληνική χρηματιστηριακή αγορά και την Ελλάδα χάρη στις πολύ ισχυρές προοπτικές των ελληνικών τραπεζών, στην ισχυρή ανάπτυξη της οικονομίας και στην αύξηση της επενδυτικής βάσης. Οι ελληνικές τράπεζες αποτιμώνται με discount έναντι των ευρωπαϊκών τραπεζών, ωστόσο έχουν πολύ καλύτερους δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων ROE, ενώ η ελληνική οικονομία συνεχίζει να υποαποδίδει έναντι της οικονομίας της Ευρωζώνης, με την ανάπτυξη φέτος να αναμένεται στο 2% (έναντι 1,5% στην Ευρωζώνη), σημείωσε. Οπως επισήμανε, οι ελληνικές μετοχές έχουν αυξήσει τις κεφαλαιοποιήσεις τους και τη ρευστότητά τους, προσελκύοντας ολοένα και περισσότερους επενδυτές.

Το ανανεωμένο ενδιαφέρον των επενδυτών προς το Χ.Α. αποτυπώνεται άλλωστε και στα επίσημα στοιχεία. Οπως επισημαίνει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος διοίκησης της «Κύκλος ΑΧΕΠΕΥ», η συμμετοχή των ξένων στις χρηματιστηριακές συναλλαγές διαμορφώθηκε στο 55,9% τον Φεβρουάριο, οι ενεργοί κωδικοί αυξήθηκαν κατά 50% στο δίμηνο και έφτασαν τους 23.494 και η κεφαλαιοποίηση άγγιξε τα 100 δισ. ευρώ, με τον Γενικό Δείκτη να καταγράφει κέρδη κοντά στο 10% από τις αρχές του έτους και τον τραπεζικό κατά 15% περίπου.

Η JP Morgan δήλωσε πως παραμένει θετική για την ελληνική χρηματιστηριακή αγορά και την Ελλάδα χάρη στις πολύ ισχυρές προοπτικές των ελληνικών τραπεζών, στην ισχυρή ανάπτυξη της οικονομίας και στην αύξηση της επενδυτικής βάσης.

Νέα ρεκόρ κατέγραψαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Εντονο αίσθημα ευφορίας κυριάρχησε χθες στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια χάρη στα σχετικά θετικά δεδομένα για τον πληθωρισμό στις Ηνωμένες Πολιτείες τον Φεβρουάριο, ενώ στη Γερμανία ο αντίστοιχος δείκτης υποχώρησε. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με άνοδο 1% σε επίπεδα-ρεκόρ, εξαλείφοντας τις προηγούμενες απώλειές του – ο λόγος της εξέλιξης αυτής ήταν η δημοσιοποίηση των στοιχείων για τις τιμές καταναλωτή στις ΗΠΑ, οι οποίες ενισχύθηκαν εξαιτίας του υψηλότερου κόστους βενζίνης και ενοικίων. Ωστόσο, η άνοδος στον δομικό πληθωρισμό των ΗΠΑ του Φεβρουαρίου σε ετήσια βάση, στον οποίο δεν εντάσσονται οι συμετάβλητες τιμές καυσίμων και τροφίμων, ήταν και η μικρότερη από τον Μάιο του 2021. Οι κλαδικοί δείκτες, που επηρέασαν ευμενώς τον STOXX 600, ήταν εκείνοι των τραπεζών με άνοδο 1,9% και της αυτοκινητοβιομηχανίας με 2,4%. Οι επενδυτές επέμειναν στα στοιχήματά τους ότι επίκειται μια πρώτη περικοπή στα επιτόκια από την ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ τον Ιούνιο, αφού υποχωρεί ο πληθωρισμός.

Χθες στο Λονδίνο ο FTSE 100 έκλεισε με κέρδη 1,02%, με 1,23% ο DAX στη Φρανκφούρτη, με 0,84% ο CAC 40 στο Παρίσι, με 1,31% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με 0,61% ο IBEX στη Μαδρίτη. Ειδικότερα, ο DAX σημείωσε νέο ρεκόρ με την αρωγή των ευνοϊκών στοιχείων του πληθωρισμού στη Γερμανία, ο οποίος τον Φεβρουάριο εξασθένησε στο 2,7% από το 2,9% του Ιανουαρίου και το 3,7 % του Δεκεμβρίου – ρεκόρ παρουσίασε και ο CAC 40 στο Παρίσι. «Οι συναλλασσόμενοι και οι επενδυτές ένιωσαν μια ανακούφιση από την κατά τι άμβλυνση του δομικού πληθωρισμού στις ΗΠΑ τον Φεβρουάριο», όπως εκτιμά ο Στιούαρτ Κόουλ, προϊστάμενος οικονομολόγος της Equiti Capital. Από τις αρχές της τρέχουσας χρονιάς ο πανευρωπαϊκός STOXX 600 ενισχύεται σταθερά σε νέα επίπεδα-ρεκόρ χάρη στην αρωγή των προσδοκιών ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κι αυτή με τη σειρά της θα ξεκινήσει να μειώνει το κόστος δανεισμού τον Ιούνιο εξαιτίας της πρόσφατης επιβράδυνσης των τιμών καταναλωτή στην Ευρωζώνη. Οπως προσθέτει, τέλος, ο κ. Κόουλ, «πιστεύω ότι θα προηγηθεί χρονικά η ΕΚΤ στην περικοπή του κόστους δανεισμού, αλλά θα διστάσω να τοποθετηθώ για την ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ – θέλουν πάση θυσία να αποφύγουν να ερμηνεύσουν εσφαλμένα τον πληθωρισμό και ίσως αποδειχθούν υπερβολικά προσεκτικοί».

REUTERS, BLOOMBERG

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τη χθεσινή συνεδρίαση με άνοδο 1%.

Κέρδη στα χρηματιστήρια μετά τα στοιχεία για τον πληθωρισμό σε ΗΠΑ και Γερμανία.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY	98,1942	4,4064
ALCOA CORP	29,865	-2,0499
ALTRIA GROUP	43,0928	0,9672
AMAZON COM	175,815	2,2418
AMER EXPRESS C	223,26	1,3943
AMER INTL GROU	75,74	1,108
AMGEN	276,93	0,5702
APPLE INC	173,965	0,7033
BANK OF AMERIC	36,065	0,4876
BAXTER INTL IN	43,1	-0,874
BOEING CO	183,71	-4,5613
BRISTOL MYERS	54,58	0,4047
CAMPBELL SOUP	43,02	0,0233
CATERPILLAR IN	337,75	0,8299
THE CIGNA GP O	344,84	0,7509
CHEVRON	152,4	0,2632
CISCO SYSTEMS	50,07	-0,2987
CITIGROUP	57,51	0,1742
CERVECERIAS	11,83	-0,4209
COCA-COLA CO	60,6886	0,7447
COLGATE PALMOL	89,09	1,0893
DANAOS CORP	71,575	1,6402
DIANA SHIPPING	3,06	1,6611
DOW INC	57,705	0,4788
DUPONT DE NMOU	71,89	-0,3604
GLBL X EM MR E	26,2271	0,9123
ENTERGY CP	102,77	-0,5708
EXXON MOBIL	108,84	-0,1651
FEDEX CORP	254,785	0,8251
FORD MOTOR CO	12,11	0
INTL BUS MACHI	198,21	3,3798
GENERAL DYNAMI	274,67	0,5123
GENERAL ELEC C	166,405	-0,0931
GOLDM SACHS GR	387,41	0,3237
HALLIBURTON CO	36,995	0,9138
HARTFORD FINL	98,95	0,8665
HP INC	30,505	-0,2583
HOME DEPOT INC	375,239	1,001
INTEL CORP	45,125	0,5907
JOHNSON JOHNSO	163,06	1,135
JPMORGAN CHASE	190,02	0,9188
LAZARD INC ORD	38,42	-2,1645
MCDONALD'S COR	294,9	0,0271
MERCK & CO	122,69	-0,0652
MICROSOFT CP	415,162	2,6308
3M COMPANY	98,2	4,4125
MORGAN STANLEY	87,31	0,4256
NIKE INC CL B	100,2	-0,8706
NORFOLK SOUTHE	261,25	1,1577
PFIZER INC	28,065	-1,0751
PROCTER & GAMB	162,24	0,4271
ROCKWELL AUTOM	282,055	-0,9604
SCHLUMBERGER L	51,695	0,3202
SOUTHERN	69,51	-0,3869
STEALTHGAS	6,135	0,7389
TSAKOS ENERGY	23,97	0,8414
UNISYS CORP	5,145	-0,6757
UNITEDHEALTH G	492,2	0,6235
US BANCORP	43,43	-0,2068
VERIZON COMMS	40,245	0,2866
WALT DISNEY CO	112,595	0,2538
WELLS FARGO &	58,04	1,664
WALMART INC	61,54	1,4507

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN	1888,456	0,022
A.B.FOOD	2293,513	1,952
ADMIRAL GRP	2720,597	1,297
ASHTEAD GRP.	5096,653	0,872
ANTOFAGASTA	1804,226	-0,384
AVIVA	472,34	1,592
ASTRAZENECA	10480,436	-0,134
BABCOCK INTL	508,51	0,394
BAE SYS.	1281,015	1,786
BARCLAYS	176,492	2,175
BR.AMER.TOB.	2388,802	2,048
BARRATT DEVEL.	474,444	-0,815
BERKELEY GP.HL	4627,889	0,521
BR.LAND	367,446	-0,655
BUNZL	3100,493	0,781
BP	479,09	1,219
BURBERRY GRP	1250,12	0,802
BT GROUP	110,562	-0,273
COCACOLA HBC A	2461,028	1,065
CARNIVAL	1144,705	-0,485
CENTRICA	128,113	-1,767
COMPASS GROUP	2174,217	2,015
CAPITA GROUP	14,461	-1,094
CRH	6490,988	2,167
DCC	5715,921	0,916
DIAGEO	2914,937	0,571
DIRECT LINE	223,457	1,483
EXPERIAN	3410,116	1,823
EASYJET	542,225	-1,382
FRESNILLO	464,333	-1,171
GLENCORE	404,175	0,389
GSK	1682,67	0,609
HIKMA	1915,222	0,419
HAMMERSON	26,088	2,756
HARGREAVES LAN	734,154	-0,027
HSBC HLDGS.UK	592,659	2,918
INTL CONSOL AI	153,398	0,358
INTERCON. HOTE	8332,081	2,914
3I GRP.	2574,053	2,144
IMP.BRANDS	1754,89	0,718
INTERTEK GROUP	5056,506	2,036
ITV	71,065	0,88
JOHNSON MATTHE	1695,802	1,337
KINGFISHER	228,807	1,283
LAND SECS.	624,425	-0,415
LEGAL&GEN.	249,481	0,689
LLOYDS GRP.	49,65	1,019
MARKS & SP.	239851	1,827
MONDI	1339,74	-1,519
NATIONAL GRID	1036,477	-1,754
NEXT	8489,182	1,263
PRUDENTIAL	813,106	3,07
PERSIMMON	1329,845	-3,674
PEARSON	1018,602	2,116
RELX	3393,649	1,488
RIO TINTO	4925,993	2,173
ROLLS-ROYCE HL	389,862	2,244
SAINSBURY(J)	249,775	1,087
SCHRODERS	392,439	0,615
SAGE GRP.	1247,427	1,464
ST.JAMES'S PLA	454,624	-1,345
SMITHS GROUP	1629,661	2,513
SMITH&NEPHEW	1099,038	0,321
SSE	1582,933	-1,922
STAND.CHART.	672,584	1,485
SEVERN TRENT	2574,824	-2,298
TRAVIS PERKINS	718,228	0,643
TESCO	284,587	1,276
TUI AG	575,05	0,963
TAYLOR WIMPEY	139,912	0,861
UNILEVER	3884,885	0,843
UTD. UTILITIES	1057,39	-1,28
VODAFONE GRP	70,621	-1,212
WPP	718,206	1,324
WHITBREAD	3294,797	0,855

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N	41,52	1,39
RICHEMONT N	146,25	0,9
GEBERIT N1	537,6	2,09
NOVARTIS N	87,59	-1,36
ROCHE HOLDING	244,75	1,14
SGS N	87,66	0,57
SWATCH GROUP I	209,2	0,58
ADECCO N	35,28	1,29
JULIUS BAER N	51,04	1,15
GIVAUDAN N	3976	0,94
NESTLE SA	94,27	0,3
TRANSOCEAN N	0	0
SWISSCOM N	506,2	-0,51
SWISS RE N	110,5	0,59
UBS GROUP N	27,7	2,18
ZURICH INSURAN	485,3	0,54

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N	192,74	3,88
ALLIANZ SE	263,85	3,6
BASF SE	49,5	0,44
BAY MOT WERKE	109,78	2,9
BEIERSDORF	135,75	-0,15
BAYER N AG	26,49	-0,33
COMMERZBANK	11,5	0,285
CONTINENTAL AG	67,58	0,62
DEUTSCHE BANK	13,616	0,606
DT BOERSE N	190,6	1
DT LUFTHANSA A	6,805	0,021
DT TELEKOM N	21,7	-0,11
E.ON SE NA	11,805	-0,17
FRESENIUS MEDI	36,87	-0,13
FRESENIUS SE	25,5	0,03
HEIDELBERG MAT	91,74	2,54
HENKEL AG&CO V	75,2	1,56
INFINEON TECH	34,88	1,15
K+S AG NA	13,555	0,035
MERCK KGAA	161,25	4,5
MUENCH. RUECK	440	1,5
RWE AG	31,48	-0,04
THYSSENKRUPP A	4,701	0,115
VOLKSWAGEN VZ	120,88	3,66
VONOVIA SE	27,3	-0,34
SIEMENS N	182,74	2,12
SAP SE	177	3,48

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS	43,3	1,43
AEGON	5,356	0,3
ABN AMRO BANK	15,1	1,92
AKZO NOBEL	66,18	0,3
ARCELORMITTAL	24,665	3,27
ASML HOLDING	892,3	0,88
GALAPAGOS	31,78	-0,5
HEINEKEN	86,68	0,6
ING GROEP	14,12	3,29
KPN KON	3,424	-0,64
NN GROUP	41,14	0,69
IMCD	159,1	0,73
RANDSTAD	51,22	0,75
RELX	39,89	1,24
VOPAK	33,69	-0,12
WOLTERS KLUWER	144,75	0,66

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA	1,68	1,71
AZIMUT HLDG	24,34	24,25
ENEL	6,15	6,19
ENI	14,69	14,56
GENERALI ASS	22,42	22,52
GEOX	0,68	0,70
INTESA SANPAOL	3,142	2,31
MEDIOBANCA	12,81	12,81
RCS MEDIAGROUP	0,74	0,74
PRYSMIAN	46,93	46,03
SNAM	4,49	4,52
TELECOM ITALIA	0,21	0,21
TENARIS	17,55	17,30
TERNA	7,50	7,55
UNICREDIT	31,74	2,29

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO	5460	-0,33
ASAHI GROUP HL	5208	-0,27
ASTELLAS PHARM	1594,5	-0,22
BRIDGESTONE CO	6139	-0,24
CANON INC	4417	0,32
CASIO COMPUTER	1179	-0,08
CITIZEN WATCH	981	-1,21
CREDIT SAISON	3062	0,82
DAIWA SEC GROU	1073,5	-0,51
SUBARU	3110	1,34
FUJIFILM HOLDI	9723	0,81
FUJITSU	24260	-0,21
HINO MOTORS	481,5	0,48
HITACHI	12335	-1,2
HONDA MOTOR	1725	0
IHI	3503	-0,11
ISUZU MOTORS	1967,5	0,31
KAWASAKI HVY I	4563	-0,93
KAJIMA CORP	3001	-0,4
KEIO	4141	-0,62
KOBE STEEL	1958,5	-0,13
KONICA MINOLTA	495,1	0,12
JTEKT	1320,5	-0,34
MITSUB UFJ FG	1534,5	-2,14
MITSUBISHI COR	3195	-1,24
MITSUBISHI ELE	2416	-1,13
MITSUBISHI MOT	444,5	0,34
NEC CORPORATIO	9942	0,21
NIKKON HLDG	2944,5	-0,05
NIKON CORP	1564	1,49
NISSUI CORP	5208	-1,15
NISSAN MOTOR C	541,8	2,09
NOMURA HOLDING	890,7	0,55
NISSAN CHEMICA	5837	-0,63
NIPPON PAPER I	1161	
OBAYASHI CORP	1777,5	1,17
ODAKYU ELEC RA	2070,5	-0,81
OJI HOLDINGS	614,9	1,08
OSAKA GAS	3311	-1,46
RICOH CO LTD	1245	-0,52
SECOM	11320	0,76
SEVEN & I HLDG	2090,5	-0,62
SHARP CORP	813,7	2,34
SHIMIZU CORP	951,5	0,62
SHISEIDO	4218	3,64
SONY GROUP COR	12930	1,45
SMFG	8588	-2,1
SUMITOMO CHEM	311,2	1,47
SUZUKI	1155	0,52
TAISEI CORP	5304	-1,03
TDK CORPORATIO	7530	1,09
TOBU RAILWAY	3820	-0,98
TOKIO MARINE H	4409	-1,03
TORAY INDUSTRI	700,6	0,59
TREND MICRO	7588	0,44
TOPY INDS LTD	2881	1,3
TORAY INDUSTRI	700,6	0,59
TOYOBO	1119	0,63
TOYOTA MOTOR C	3475	-0,66
YAMAHA CORP	3174	-0,6

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR	41,20	1,9
AIR LIQUIDE	193,92	0,56
ALSTOM	12,16	3,67
AXA	33,96	2,04
BNP PARIBAS	59,71	1,12
BOUYGUES	37,13	0,46
CAPGEMINI	225,50	0,54
CARREFOUR	15,83	2,2
CASINO GUICHAR	0,55	8,65
CREDIT AGRICOL	12,94	0,47
DANONE	59,16	0,32
DASSAULT SYSTE	42,41	0,15
L'OREAL	450,60	0,52
L.V.M.H.	859,00	1,01
LAGARDERE	21,00	1,45
MICHELIN	34,35	1,21
PERNOD RICARD	151,00	-0,07
KERING	426,15	1,43
PUBLICIS GROUP	95,94	1,55
RENAULT	41,46	4,45
SAINT-GOBAIN	69,52	2,01
SANOFI	88,34	0,02
SCHNEIDER ELEC	209,25	0,38
SOCIETE GENERA	23,64	1,85
SODEXO	77,18	0,86
TF1	8,47	-0,47
THALES	142,35	1,17
VEOLIA ENVIRON	28,60	-1,89

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER	39,04	0,6964
AENA SME	181,65	1,4238
ACERINOX	9,634	-0,0208
ACCIONA	111,75	-0,9309
AMADEUS	58,44	2,3468
BBVA	10,195	2,6067
BANKINTER	6,4	1,4906
CAIXABANK	4,418	0,2724
DSTR INT ALIME	0,0124	0,813
ENDESA	15,975	-2,9465
ENAGAS	13,305	-1,4809
FERROVIAL	36,04	0
FOMENTO DE CON	12,2	-0,974
GRIFOLS	8,148	-3,9604
IBERDROLA	10,855	-1,7202
INT AIRLINES G	1,8045	0,3615
INDRA SISTEMAS	18,07	0,1108
INDITEX	41,08	1,7587
MAPFRE	2,09	1,7527
MERLIN PROP	9,105	-1,6207
ARCELORMITTAL	24,65	3,1597
REPSOL	14,665	1,0334
BCO DE SABADEL	1,342	1,8596
BANCO SANTANDE	4,058	1,8574
SACYR	3,07	-0,9677
TELEFONICA	3,871	-0,1548
TECNICAS REUN	7,075	-0,2819

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0916	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,4425
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	161,39	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4739
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,8350
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,272	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,5405
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4571	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.942,83
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85458	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,9921
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	397,80	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	90,3560
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,2865	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.433,16
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9668	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	18,3673
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,1730	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	5,1060
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9588	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,7737
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	148,70	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	60,387
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,4673	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,4546
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	34,9898	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	38,992
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6533	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	20,3892

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατουσών συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2024	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0809
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8562
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4545
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2075

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	451,80	542,10
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	237,20	284,60
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 Kg)	60.700	72.800
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	60,70	72,80

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	451,56	544,09
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	451,56	544,09
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	451,56	539,19

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.395,86	1.391,26	4,60	0,33%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.368,57	3.365,62	2,95	0,09%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	12.625,06	12.478,67	146,39	1,17%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.049,45	4.042,56	6,89	0,17%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.374,81	2.373,06	1,75	0,07%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	804,97	803,71	1,26	0,16%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.584,24	1.583,20	1,04	0,07%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.027,48	2.018,17	9,31	0,46%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.545,14	2.536,75	8,39	0,33%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.193,62	1.202,70	-9,08	-0,75%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.369,88	5.356,37	13,51	0,25%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.622,54	5.665,30	-42,76	-0,75%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.892,92	4.851,80	41,12	0,85%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.353,60	5.339,17	14,43	0,27%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	5.784,13	5.630,74	153,39	2,72%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.687,88	5.700,38	-12,50	-0,22%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	4.983,31	4.998,20	-14,89	-0,30%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.077,38	5.059,77	17,61	0,35%

* Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοινώνουν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές θα ισχύσουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	116.680.865,25
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	19.803.298,69
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	9.431.493,60
ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	7.336.415,88
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.698.496,24
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.860.611,50
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	5.239.616,80
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	3.773.057,22
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	3.767.887,92
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.445.256,47
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	2.862.418,33
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.030.151,57
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	2.015.967,94
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.791.010,34
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.574.294,76
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.464.573,93
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.359.605,12
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.356.746,94
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	786.276,62
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	745.717,30
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	486.420,41
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	457.953,37
ΤΡΟΦΙΜΑ	305.149,19
ΥΔΡΕΥΣΗ	250.309,38
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	243.227,29
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	209.674,69
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	203.855,60

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	9,790	3,60%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,774	-3,74%
ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	11,400	2,70%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	1,720	-2,82%
ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	2,670	2,69%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	1,720	-2,27%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	12,660	2,59%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	1,515	-2,26%
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	28,800	2,16%	EPSILON NET (ΚΟ)	10,220	-1,92%
PROFILE (ΚΟ)	4,430	2,07%	TITAN CEMENT INTERN. (ΚΑ)	25,450	-1,36%
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	7,150	2,00%	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	1,600	-1,23%
AUTOHELLAS (ΚΟ)	13,280	2,00%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	1,790	-1,10%
ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,690	1,81%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	5,290	-0,94%
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,370	1,72%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,930	-0,92%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,52	0
CENER	(CENERGY HOLDINGS SA)	7,15	2
TITC	(TITAN)	25,45	-1,36
EEE	(COCA COLA HBC)	28,8	2,16
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	13,44	1,05
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	12,66	2,59
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	16,8	0,36
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	9,79	3,6
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,51	0,4
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	15,22	0,26
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	35,44	0,34
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	6,875	1,55
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,93	-0,92
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,6665	-0,71
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	26,16	0,31
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	7	1,39
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3,99	-0,15
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	1,774	-3,74
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	8,05	0,75
ΚΟΥΕΣ	(QUEST)	5,91	0,34
ΟΤΟΕΛ	(AUTOHELLAS)	13,28	2
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	5,54	0,73
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	16,7	-0,42
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	26,62	0,83
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	11,29	-0,09

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	60.572.380,47	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	8,23%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	24.101.758,10	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,26%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	20.381.461,94	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1,22%
ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	19.744.699,66	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	0,65%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	10.964.768,28	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	0,40%
ΔΕΗ (ΚΟ)	8.564.936,66	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,36%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7.336.415,88	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,32%
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.860.611,50	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,28%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.576.181,37	CAIRO MEZZ PLC (ΚΟ)	0,25%
JUMBO (ΚΟ)	3.767.887,92	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,25%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	517	6.511	6.996
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	22	704	1.743
FTSE/Χ.Α. Large Cap	491	5.701	5.061
MSCI GREECE REBASED	4	106	192
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	5.760	309.798	514.670
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	187	22.461	29.536
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	207	701	6.190
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	767	119.026	193.067
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	11	101	110
AUTOHELLAS (ΚΟ)	8	35	305
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	57	269	1.326
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	8	28	173
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	102	2.355	5.401
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	50	972	4.194
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	117	1.177	4.479
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	327	20.812	31.727
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	51	346	5.061
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	35	595	1.431
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	348	6.827	14.064
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	193	5.295	9.751
HELLENiQ ENERGY (ΚΟ)	99	2.115	5.382
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	169	3.179	8.380
INTRAKAT (ΚΟ)	135	1.227	3.521
JUMBO (ΚΟ)	11	152	598
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	181	1.959	7.020
MIG (ΚΟ)	3	19	115
MOTOR OIL (ΚΟ)	20	360	523
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	235	2.683	4.858
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	314	17.931	14.029
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	22	102	1.387
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	2	15	136
ΟΤΕ (ΚΟ)	220	2.648	9.466
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	104	108
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	710	55.403	89.241
ΔΕΗ (ΚΟ)	401	23.598	30.583
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	20	81	205
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	524	15.419	26.607
TITAN CEMENT (ΚΑ)	26	108	265
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	196	1.695	5.431
Δικαιώματα σε Δείκτες	14	152	1.285
FTSE/Χ.Α. Large Cap	14	152	1.285
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	1.620
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	1.000
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	277
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	52
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	147
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	60
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	84
Συνολική Δραστηριότητα	6.291	316.461	524.571

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 12 Μαρτίου 2024

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2,4700	2,4800	2,4785	0,2370	2.000	2,4600	2,4700	2,4800	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	3,5600	3,5900	3,5696	-3,2910	11.638	3,5600	3,5900	3,5900	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,8600	0,8800	0,8890	7,9430	629.500	0,8550	0,8700	0,8600	-2,27
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0765	0,0840		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0515	0,0545		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0480	0,0500		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,0000	3,0400	3,0114	-3,1660	24.500	3,0000	3,0400	3,0000	-0,66
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,8100	1,9900		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0950	0,0000		
MINE	MINERVA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ	0,0100	0,0100	0,0100	0,0250	40.000	0,0100	0,0110	0,0100	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,0200	0,0220	0,0207	0,0630	27.500	0,0200	0,0220	0,0220	10,00
ΓΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0490	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,4280		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (EM)	0,0410	0,0495	0,0431	-0,2830	13.791	0,0495	0,0000	0,0495	10,00
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,2300		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0050	0,0070		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	-0,0040	103.000	0,0020	0,0030	0,0020	0,00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0000	0,0265		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC						0,0000	0,0305		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ "						1,2400	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0195	0,0210		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0900	0,0995		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0525	0,0525	0,0525	0,4550	2.000	0,0500	0,0525	0,0525	9,38
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,8050	0,8800		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	3,7200	3,7400	3,7375	-0,4520	2.000	3,7200	3,8000	3,7200	-0,53
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0760	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0495		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,1520	0,1700		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						1,0000	1,1000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,6800	0,6900	0,6840	-0,4240	25.000	0,6850	0,6950	0,6800	-0,73
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,3060	0,3400		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	3,2600	3,2600	3,2600	-2,4620	2.000	3,2400	3,2800	3,2600	-1,21
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC	1,6200	1,6300	1,6264	0,6400	5.550	1,6300	1,7000	1,6200	0,00
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	0,2900	0,3000	0,2978	0,9360	4.900	0,3000	0,3100	0,3000	3,45
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0,9800	1,1500	0,9826	-7,7370	1.017	0,9850	1,0300	1,0400	-1,89
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2860	0,0000		
Τεχνολογία										
NETIN	NET INFO PLC						0,0000	1,0900		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,0885	0,0955		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,0950	0,1100	0,1004	0,0430	13.819	0,0950	0,1100	0,1100	10,00
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,3420	0,3500	0,3480	0,1800	50.000	0,3440	0,3500	0,3500	-1,69
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0685	0,0730		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,1000	0,1100		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0300	1,0500	1,0344	-3,2280	19.601	1,0400	1,0600	1,0300	-2,83
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)						68,8000	0,0000		
ETMA1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						100,0000	102,0000		
ETMA2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						99,0000	102,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εγγυήσεων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

Πώς το κόκκινο κρασί έχασε τον τίτλο του υγιεινού

Μύθος πλέον ότι ωφελεί την καρδιά

Της **ΑΛΙΣ ΚΑΛΑΧΑΝ**

Οι ερευνητές δεν προτείνουν την «απαγόρευση» του αλκοόλ, απλώς θέλουν οι καταναλωτές να ενημερωθούν για τους κινδύνους.

Οχι μόνον η κατανάλωση αλκοόλ δεν είχε κανένα όφελος για την καρδιαγγειακή υγεία, αλλά μπορούσε και να αυξήσει τον κίνδυνο καρδιακών προβλημάτων, σημειώνει η δρ Λέσλι Τσο.

Σε μια ενότητα της εκπομπής «60 Minutes» του 1991, ο ανταποκριτής του CBS, Μόρλι Σέιφερ, αναρωτήθηκε πώς είναι δυνατόν οι Γάλλοι να απολαμβάνουν τροφές με υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά, όπως πατέ, βούτυρο και τριπλής κρέμας μπρι, αλλά να έχουν χαμηλότερα ποσοστά καρδιακών παθήσεων σε σχέση με τους κατοίκους των ΗΠΑ. «Η απάντηση στον γρίφο, η εξήγηση αυτής της παραδοξότητας, μπορεί να βρίσκεται σε αυτό το δελεαστικό ποτήρι», είπε ο Σέιφερ, υψώνοντας ένα ποτήρι κόκκινο κρασί προς τους τηλεθεατές.

Οι γιατροί πιστεύουν ότι το κρασί έχει αγγειοδιασταλτική δράση που εμποδίζει τα κύτταρα που σχηματίζουν θρόμβους αίματος να προσκολλώνται στα τοιχώματα των αρτηριών, ανέφερε ο Σέιφερ. Αυτό, σύμφωνα με έναν Γάλλο ερευνητή που συμμετείχε στην ενότητα της εκπομπής, μπορούσε να μειώσει τον κίνδυνο απόφραξης των αρτηριών και, επομένως, τον κίνδυνο καρδιακής προσβολής. Εκείνη την εποχή, αρκετές μελέτες υποστήριζαν αυτή την ιδέα, λέει ο Τιμ Στόκγουελ, επιδημιολόγος στο καναδικό Ινστιτούτο Ερευνας για τη Χρήση Ουσιών. Οι ερευνητές είχαν διαπιστώσει επίσης ότι η μεσογειακή διατροφή, η οποία παραδοσιακά περιλαμβάνει ένα-δυο ποτήρια κόκκινο κρασί με το γεύμα, ήταν υγιεινή, προσθέτει. Ομως, η έννοια του κόκκινου κρασιού ως ευεργετικού ποτού για την υγεία διαδόθηκε ευρέως μόνο μέσω της εκπομπής «60 Minutes». Μέσα σε ένα χρόνο από την προβολή της, οι πωλήσεις κόκκινου κρασιού στις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 40%. Θα περνούσαν δεκαετίες πριν αρχίσει να καταρρέει αυτή η αγιοποίηση του κρασιού. Η ιδέα ότι η κατανάλωση ενός ή δύο ποτηριών κόκκινου κρασιού θα μπορούσε να είναι ευεργετική για την καρδιά ήταν «μια υπέροχη ιδέα» που οι ερευνητές «αγκάλιασαν», τονίζει ο Στόκγουελ. Ταίριαζε με τα ευρύτερα στοιχεία της δεκαετίας του 1990, που συνέδεαν το αλκοόλ με την καλή υγεία. Για παράδειγμα, σε μια μελέτη του 1997 που παρακολούθησε 490.000 ενηλίκους στις ΗΠΑ επί εννέα χρόνια, οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι όσοι ανέφεραν ότι έπιναν τουλάχιστον ένα αλκοολούχο ποτό την ημέρα είχαν 30% έως 40% λιγότερες πιθανότητες να πεθάνουν από καρδιαγγειακή νόσο σε σχέση με όσους δεν έπιναν. Είχαν επίσης περίπου 20% λιγότερες πιθανότητες να πεθάνουν από κάποια άλλη αιτία.

Εως το 2000

Μέχρι το 2000, εκατοντάδες μελέτες είχαν καταλήξει σε παρόμοια συμπεράσματα, αναφέρει ο Στόκγουελ. «Πίστευα ότι υπήρχε επιστημονική τεκμηρίωση», προσθέτει. Κάποιοι ερευνητές ωστόσο ήδη από τη δεκαετία του 1980 αμφισβητούσαν το κατά πόσον το αλκοόλ ήταν υπεύθυνο για τα οφέλη που ανέφεραν οι μελέτες. Ισως οι μέτριοι πότες να ήταν πιο υγιείς από τους μη πότες, έλεγαν, διότι ήταν πιθανότατα μορφωμένοι, ευκατάστατοι και σωματικά δραστήριοι, είχαν πιθανώς ασφάλιση υγείας και έτρωγαν ενδεχομένως περισσότερα λαχανικά. Η ίσως, πρόσθεσαν, πολλοί «μη πότες» που συμμετείχαν στις μελέτες ήταν στην πραγματικότητα πρώην πότες που είχαν σταματήσει να πίνουν επειδή είχαν εμφανίσει προβλήματα υγείας.

Η Κέι Μίντλετον Φίλμορ, ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας, στο Σαν Φρανσίσκο, ήταν μεταξύ εκείνων που προέτρεπαν σε πιο ενδελεχή αξιολόγηση των ερευνών. «Είναι καθήκον της επιστημονικής κοινότητας να αξιολογήσει προσεκτικά αυτά τα στοιχεία», έγραφε σε άρθρο που δημοσιεύθηκε το 2000. Το 2001, η Φίλμορ έπεισε τον Στόκγουελ και άλλους επιστήμονες να τη βοηθήσουν στον προσεκτικό έλεγχο των προηγούμενων μελετών και να τις αναλύσουν εκ νέου με τρόπους που θα μπορούσαν να εξηγήσουν ορισμένες από αυτές τις αποκλίσεις.

«Θα συνεργαστώ μαζί σου», θυμάται να λέει ο Στόκγουελ στη Φίλμορ, η οποία πέθανε το 2013. Ωστόσο, παραδέχτηκε, «ήμουν πολύ επιφυλακτικός με την όλη διαδικασία». Τελικά, η ομάδα κατέληξε σε ένα απίστευτο αποτέλεσμα: στη νέα τους ανάλυση, δεν διαπίστωσαν κανένα όφελος, όπως έδειχναν οι παλαιότερες μελέτες, από τη μέτρια κατανάλωση αλκοόλ. Τα ευρήματά τους, που δημοσιεύθηκαν το 2006, έγιναν πρωτοσέλιδα επειδή διέψευδαν την επικρατούσα αντίληψη: «Μελέτη βάζει τέλος στην πεποίθηση ότι λίγο κρασί βοηθάει την καρδιά», έγραφαν οι Los Angeles Times. Εκτοτε, πολλές ακόμη μελέτες, μεταξύ των οποίων μία που δημοσίευσαν ο Στόκγουελ και οι συνάδελφοί του το 2023, επιβεβαίωσαν ότι το αλκοόλ δεν είναι το υγιεινό ποτό που κάποτε νομίζαμε. Το 2022, οι ερευνητές ανακοίνωσαν σοβαρότερα νέα: Οχι μόνον η κατανάλωση αλκοόλ δεν είχε κανένα όφελος για την καρδιαγγειακή υγεία, αλλά μπορούσε και να αυξήσει τον κίνδυνο καρδιακών προβλημάτων, σημειώνει η δρ Λέσλι Τσο, καρδιολόγος στην Κλινική του Κλίβελαντ. Σήμερα, όλο και περισσότερες έρευνες δείχνουν ότι ακόμη και η κατανάλωση ενός ποτού την ημέρα μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες εμφάνισης παθήσεων όπως η υψηλή αρτηριακή πίεση και η αρρυθμία, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε εγκεφαλικό επεισόδιο, καρδιακή ανεπάρκεια ή άλλες συνέπειες για την υγεία, συνεχίζει.

Καρκινογόνο

Και η σύνδεση του αλκοόλ με τον καρκίνο είναι σαφής – κάτι που ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας υπογράμμιζε από το 1988. Οταν συμβουλεύει τους καρκινοπαθείς ασθενείς της, η Τζένιφερ Λ. Χέι, επιστήμονας συμπεριφοράς και ψυχολόγος υγείας στο Αντικαρκινικό Κέντρο Memorial Sloan Kettering στη Νέα Υόρκη, αναφέρει ότι πολλοί είναι «εντελώς σοκαρισμένοι» όταν μαθαίνουν ότι το αλκοόλ, συμπεριλαμβανομένου του κρασιού, είναι καρκινογόνο. Το κόκκινο κρασί περιέχει όντως ενώσεις που ονομάζονται πολυφαινόλες, ορισμένες από τις οποίες μπορεί να έχουν αντιοξειδωτικές και αντιφλεγμονώδεις ιδιότητες. Ωστόσο, καμία μελέτη, συμπεριλαμβανομένων δεκαετιών έρευνας για μια πολυφαινόλη που ονομάζεται ρεσβερατρόλη, δεν έχει συνδέσει οριστικά τις ποσότητες που λαμβάνουμε από το κόκκινο κρασί με την καλή υγεία, εξηγεί η δρ Τσο. Και δεν υπάρχουν σαφή επιστημονικά στοιχεία που να δείχνουν ότι το κρασί είναι λιγότερο επιβλαβές από άλλα είδη αλκοόλ, συμπληρώνει.

Η Χέι και άλλοι ερευνητές δεν προτείνουν την «απαγόρευση» του αλκοόλ· θέλει απλώς να ενημερωθούν οι καταναλωτές για τους κινδύνους. Και για τους περισσότερους, είναι εντάξει να απολαμβάνουν ένα ποτήρι κρασί κάθε τόσο, λέει η δρ Τσο. Ομως δεν είναι ωφέλιμο για την καρδιά, επισημαίνει. «Είναι πια καιρός να απαλλαγούμε από αυτή την πεποίθηση».

ΦΟΥΡΝΟΙ ΖΟΡΠΑΣ

Στηρίζουν την Europa Donna Κύπρου

Οι φούρνοι Ζορπάς, με βαθιά χαραγμένο το αίσθημα της κοινωνικής ευθύνης στην κουλτούρα τους, τιμούν την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας – 8 Μαρτίου, στηρίζοντας εμπράκτως και για 9η συνεχή χρονιά το πολυδιάστατο έργο της Europa Donna Κύπρου. Με αγάπη και σεβασμό προς τις γυναίκες, οι φούρνοι Ζορπάς παρουσιάζουν το «Μπισκότο Φροντίδας» με τη χαρακτηριστική ροζ κορδέλα, σύμβολο ευαισθητοποίησης κατά του καρκίνου του μαστού. Το μπισκότο έχει ζυμωθεί με τα αγνά υλικά της αγάπης, του σεβασμού και των διαχρονικών αξιών των φούρνων Ζορπάς, στέλνοντας μια υπενθύμιση προς όλες τις γυναίκες ότι πρέπει να θέτουν ως προτεραιότητα τη δική τους υγεία, φροντίζοντας πάντοτε τον εαυτό τους. «Το Μπισκότο Φροντίδας» είναι διαθέσιμο σε όλους τους φούρνους Ζορπάς σε όλη την Κύπρο, και με κάθε αγορά το ποσό των €0,50 θα διατίθεται για στήριξη της Europa Donna Κύπρου. Εκ μέρους των φούρνων Ζορπάς, η κα Σοφία Τσενέ, group marketing manager του Ομίλου Ζορπάς, ανέφερε: «Για τους φούρνους Ζορπάς, η 8η Μαρτίου αποτελεί μία μέρα τιμής για όλες τις γυναίκες, που με τον σημαντικό και πολυδιάστατο ρόλο τους διαμορφώνουν τον σύγχρονο κόσμο. Και φέτος, στεκόμαστε στο πλευρό της Europa Donna Κύπρου και στέλνουμε ένα μήνυμα αισιοδοξίας, ελπίδας και φροντίδας». Από την πλευρά της Europa Donna Κύπρου, ο εκτελεστικός διευθυντής, κ. Μάριος Χαραλαμπίδης, δήλωσε: «Εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας και την απεριόριστη ευγνωμοσύνη μας στους φούρνους Ζορπάς, για την πολύ σημαντική και διαχρονική στήριξή τους προς την Europa Donna Κύπρου. Οι κοινές δράσεις των δύο οργανισμών ενισχύουν ουσιαστικά τη μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλουμε για σωστή ενημέρωση, διαφώτιση και ευαισθητοποίηση του κοινού».

YOUNG LIONS 2024 CYPRUS

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε ο διαγωνισμός

Ο φετινός διαγωνισμός Young Lions 2024 Cyprus, πραγματοποιήθηκε από τον Σύνδεσμο Διαφήμισης – Επικοινωνίας Κύπρου (ΣΔΕΚ) με συνδιοργανωτή το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών και με αριθμό συμμετοχών που ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Τους οκτώ νικητές, στους οποίους δίνεται η ευκαιρία να προβάλουν τη δουλειά τους διεθνώς, ανέδειξε κριτική επιτροπή αποτελούμενη από 22 καταξιωμένα στελέχη του χώρου της διαφήμισης, της επικοινωνίας, πανεπιστημίων, και των χορηγών της διοργάνωσης, όπως και εκπροσώπων των ΜΚΟ (ΔΕΠΥ Κύπρου και BirdLife Cyprus), που έδωσαν στους συμμετέχοντες το brief. Αυτοί είναι:

Κατηγορία Film: Αντώνιος Κωτσόνιας (Partners Connected Communications), Αντρέας Γρηγοράς (Freelance), Κατηγορία Digital: Νίνα Τσιλίδου και Μαρία Κοσμά (Innovation /Leo Burnett), Κατηγορία PR: Παναγιώτα Καραφύλλη και Αναστασία Κρεμμαστού (Action Global Communications) και Κατηγορία Design: Ηλίας Πύργου και Κωνσταντίνα Ηλία (Action Global Communications).

Η πρόεδρος των Young Lions Cyprus 2024, Ξένια Χατζηιωαννίδου, ανέφερε σχετικά: «Μαζί με την οργανωτική επιτροπή ξεκινήσαμε την προετοιμασία των Young Lions Competitions Cyprus 2024, με σκοπό να ενισχύσουμε την αναγνωρισιμότητα και την αξιοπιστία του θεσμού. Με σκληρή δουλειά και πνεύμα συντροφικότητας και συνεργασίας καταφέραμε να πετύχουμε τους στόχους μας».

Σημαντικό ρόλο στη συμβολή και διεξαγωγή των φετινών Young Lions Cyprus, διαδραμάτισαν οι χορηγοί της μεγάλης διοργάνωσης, που αγκάλιασαν και στήριξαν τους νέους, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία και είναι οι: gold sponsor - Τράπεζα Κύπρου, silver sponsors – ΛΕΩΝ, ΟΠΑΠ Κύπρου, bronze sponsor - Digital Tree.

PR:PARTNERS

Νέα, ανανεωμένη ιστοσελίδα

Με νέα, ανανεωμένη ιστοσελίδα η εταιρεία δημοσίων σχέσεων pr:partners, εμφανίζεται έτοιμη to make all good things happen.

Η νέα ιστοσελίδα με τα έντονα χρώματα και τα pop-culture illustrations, αντικατοπτρίζει τον δυναμισμό, την ευρηματικότητα και τον επαγγελματισμό της pr: partners, ενώ παρουσιάζει το φάσμα υπηρεσιών και δείγματα γραφής στο Corporate PR, Crisis Management, Internal PR, CSR, Media Relations, C-suite Reputation Management, Branding, Digital PR, Event Management, Influencer Marketing.

Η pr:partners με το μότο της «Make it happen», γνωρίζει καλά ότι το παιχνίδι της επικοινωνίας δεν περιορίζεται μόνο στην εικόνα, και αναζητεί διαρκώς τα κατάλληλα εργαλεία experiential επικοινωνίας για να ακουστεί δυνατά η φωνή των brands που αντιπροσωπεύει, με πρακτικές που θα αφήσουν το στίγμα τους, δημιουργώντας βαθιές, ειλικρινείς σχέσεις με τα κοινά.

Σήμερα η pr:partners με το λανσάρισμα της νέας της εικόνας, επαναλανσάρει και τη φιλοσοφία που υπάρχει στο DNA της, θέτει ακόμη πιο υψηλούς στόχους, κορυφώνει τις προσδοκίες και παρουσιάζεται ακόμη πιο ανταγωνιστική.

ALPHA BANK CYPRUS LTD

«Υγεία των Νεφρών για Όλους»

Η Alpha Bank Cyprus Ltd, εκφράζοντας εμπράκτως την αλληλεγγύη της προς τους ασθενείς με νεφρικές παθήσεις, και ως διαχρονικός σύμμαχος του Παγκύπριου Συνδέσμου Φίλων Νεφροπαθών, είναι και φέτος ο κύριος χορηγός της 32ης Ετήσιας Εβδομάδας Ενημέρωσης και Πρόληψης της Χρόνιας Νεφρικής Νόσου.

Κεντρικό μήνυμα της φετινής εκστρατείας είναι «Υγεία των Νεφρών για Όλους – Προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στη φροντίδα και τη βέλτιστη φαρμακευτική πρακτική», και στο+ πλαίσιό της η τράπεζα, πέραν της οικονομικής ενίσχυσης του συνδέσμου, θα διαθέσει το δίκτυο καταστημάτων της για την πώληση των δελτίων εισφοράς του παγκύπριου εράνου, έχοντας ως στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τις νεφροπάθειες και την πρόληψή τους. Παράλληλα, η Alpha Bank Cyprus Ltd, στο πλαίσιο του Προγράμματος Εταιρικής Υπευθυνότητας, στηρίζει οικονομικά την έκδοση του καινοτόμου βιβλίου του νεφρολογικού κέντρου «Νεφροντίδα»: «Νεφρο-γαστρονομία: Δημιουργικές Συνταγές και Συμβουλές για Υγιεινή Διατροφή».

ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

Νέα, εύχρηστη ιστοσελίδα

Η νέα ιστοσελίδα του Φορέα Ελέγχου Διαφήμισης είναι πλήρως ανανεωμένη, αναδεικνύοντας τις συνεργασίες του ΦΕΔ με θεσμικούς και κρατικούς φορείς και τις υπηρεσίες που παρέχει ο φορέας, σε μέλη και μη μέλη. Η πρόεδρος του ΦΕΔ, Σωτηρούλλα Σωτηρίου, δήλωσε: «Η νέα ιστοσελίδα του ΦΕΔ είναι πιο εύχρηστη τόσο για καταναλωτές όσο και για επιχειρήσεις. Επί της ουσίας οπτικοποιεί το έργο του φορέα και αναδεικνύει την ιστορία του ΦΕΔ, η οποία αρχίζει από το 2012. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο φορέας έχει εξετάσει πάνω από 200 παράπονα, και στην ιστοσελίδα του υπάρχουν σήμερα δημοσιευμένες περισσότερες από 90 αποφάσεις». Ο Φορέας Ελέγχου Διαφήμισης είναι ιδιωτική, μη κερδοσκοπική εταιρεία, με κύριο αντικείμενο τον έλεγχο των διαφημίσεων που προβάλλονται στην Κύπρο, ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές είναι νόμιμες, ευπρεπείς και έντιμες, ότι δημιουργούνται με πνεύμα κοινωνικής ευθύνης και λένε την αλήθεια. Είναι μέλος της European Advertising Standards Alliance (EASA) από το 2013. Αντίστοιχοι φορείς λειτουργούν σήμερα σε 21 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

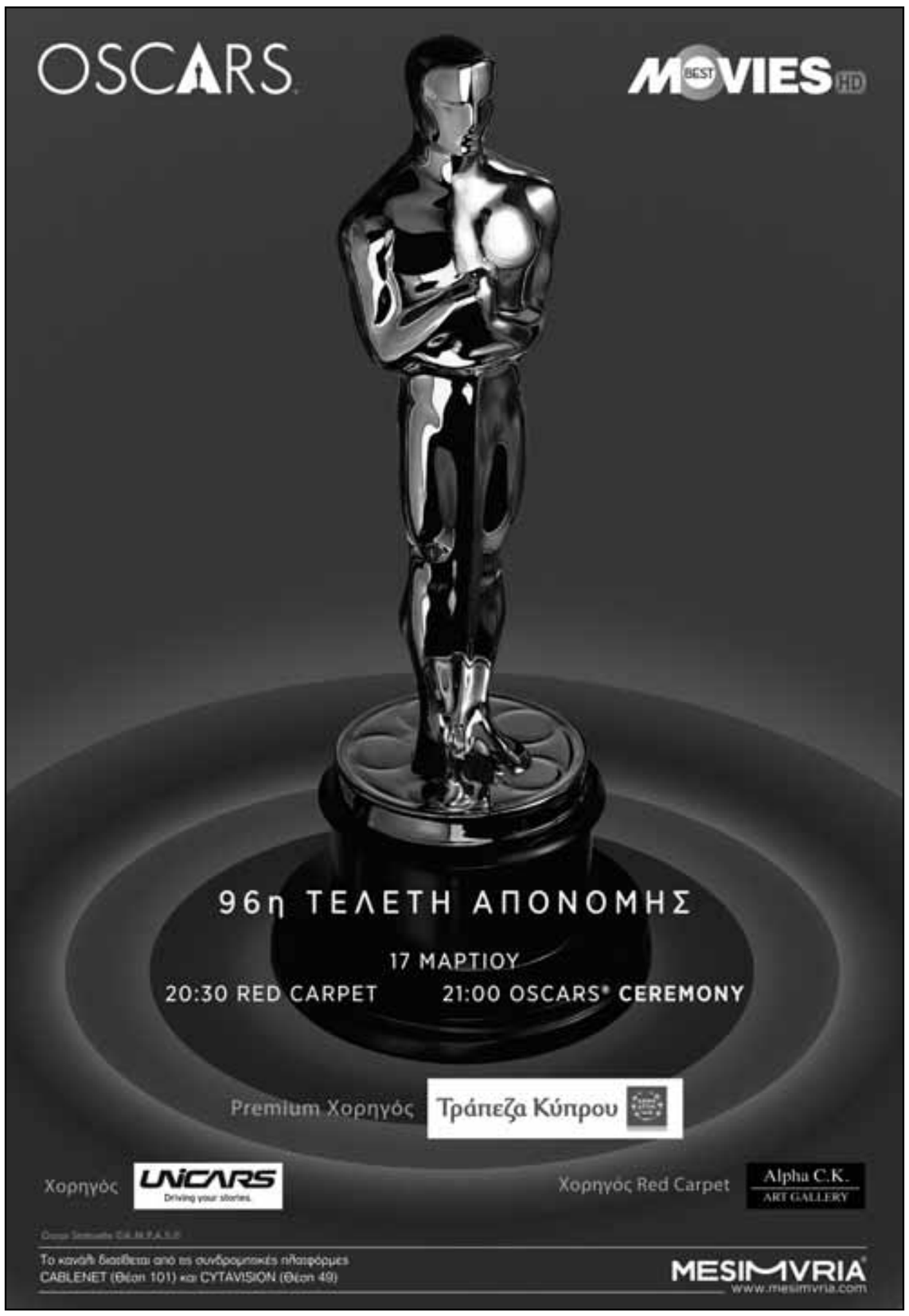

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Από την Αν. Ευρώπη ξεκινάει η μείωση των επιτοκίων

Παρά τις οικονομικές εξελίξεις που αντιβαίνουν στη χαλάρωση προσεχώς της νομισματικής πολιτικής από τις κυριότερες κεντρικές τράπεζες (στοιχεία πληθωρισμού, ανεργίας, καταναλωτικών δαπανών κ.ά.), οι κεντρικές τράπεζες σε τρεις σημαντικές χώρες της αναδυόμενης Ευρώπης (Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχία) έχουν ήδη ξεκινήσει τη σταδιακή μείωση των επιτοκίων τους. Της αποκλιμάκωσης των επιτοκίων σε αυτές τις χώρες είχε προηγηθεί ισχυρή υποχώρηση του πληθωρισμού, όμως, η άνοδός του το 2021-2022 συγκαταλεγόταν στις μεγαλύτερες στην Ε.Ε., με αυτή στην Πολωνία να είναι η υψηλότερη όλων. Η κεντρική τράπεζα της Ουγγαρίας προχώρησε από τον Οκτώβριο σε πέντε διαδοχικές μειώσεις του βασικού επιτοκίου, περιορίζοντάς το από 13% σε 9%. Η κεντρική τράπεζα της Πολωνίας προέβη σε δύο περικοπές επιτοκίου τον Σεπτέμβριο-Οκτώβριο πέρυσι, συνολικά κατά 100 μ.β., ωστόσο, προηγουμένως το επίπεδό του ήταν σαφώς μικρότερο συγκριτικά με την Ουγγαρία (6,75%). Στην Τσεχία, έλαβαν χώρα δύο μειώσεις στο δίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου φέτος, συνολικά κατά 75 μ.β., περιορίζοντας το βασικό επιτόκιο στο 6,25%, με την κεντρική τράπεζα να φαίνεται διατεθειμένη στη δήλωσή της για την αναπροσαρμογή του Φεβρουαρίου να συνεχίσει προσεχώς με ήπιες μειώσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία ΑΕΠ για το σύνολο του 2023 το εγχώριο προϊόν σε αυτές τις τρεις χώρες, από τις οποίες προήλθε πέρυσι το 63,8% του ΑΕΠ των 11 χωρών της αναδυόμενης Ευρώπης που υπάγονται στην Ε.Ε., υποχώρησε οριακά, κατά 0,2%, έναντι αυξήσεων 0,3% στο σύνολο των αναδυόμενων οικονομιών και 0,4% στην Ε.Ε. Βάσει των χειμερινών προβλέψεων της Ευρ. Επιτροπής (Φεβρουάριος 2024), όμως, η ανάκαμψη σε Ουγγαρία και Πολωνία τη διετία 2024-2025 (ετήσιος μέσος ρυθμός 3,0% σε αμφότερες) θα είναι η ταχύτερη μεταξύ των αναδυόμενων οικονομιών της Ε.Ε., εξαιρουμένης της Ρουμανίας (3,1% ετησίως). Ηπιότερα θα αναπτυχθεί η Τσεχία (2,0% ανά έτος), ωστόσο, ταχύτερα του μέσου όρου στην Ε.Ε. (1,3% ετησίως). Στην έκθεσή της η Επιτροπή συγκαταλέγει στους παράγοντες που θα στηρίξουν αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης σε Ουγγαρία και Τσεχία τη χαλάρωση των νομισματικών συνθηκών, που θα συμβάλει στην ανάκαμψη των επενδύσεων. Συνεπώς, η χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής που έχει ξεκινήσει στις τρεις κεντρικές οικονομίες της αναδυόμενης Ευρώπης θα στηρίξει την ταχύτερη ανάπτυξή τους έναντι του μέσου όρου στην Ε.Ε., βοηθώντας στη σύγκλισή τους με τον πυρήνα της. Επίσης, είναι αρκετά πιθανό η ανάπτυξη να διαχυθεί στις υπόλοιπες αναδυόμενες οικονομίες.

EUROBANK RESEARCH

Υψηλές αποδόσεις από δημόσιες προσφορές ελληνικών εισηγμένων

Οι επενδυτές έχουν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα κέρδη πάνω από 30%

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

«Χρυσάφι» έχουν αποδειχθεί τα placements των ελληνικών εισηγμένων για τους επενδυτές, οι οποίοι μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα απολαμβάνουν κέρδη άνω του 30%. Οι έξι συναλλαγές διάθεσης μετοχών που έχουν γίνει από τον περασμένο Νοέμβριο, με ώθηση από την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας από την Ελλάδα και με «πρωταγωνιστή» την αποεπένδυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας από τις ελληνικές τράπεζες, έχουν δώσει νέα πνοή στο Χρηματιστήριο, προσελκύοντας διεθνή και εγχώρια χαρτοφυλάκια, ενώ έχουν οδηγήσει σε σημαντική υπεραξία για τους μετόχους των συγκεκριμένων εισηγμένων.

Η ισχυρή ζήτηση στις συναλλαγές διάθεσης μετοχών αντικατοπτρίζει τις ελκυστικές αποτιμήσεις των ελληνικών επιχειρήσεων, όπως σχολιάζει η Axia Research. Πέρα από τα θετικά θεμελιώδη μεγέθη, είναι σημαντικό ότι αυτές οι τοποθετήσεις οδήγησαν σε αυξημένη εμπορική δραστηριότητα για τις μετοχές, δημιουργώντας μια θετική δυναμική για τις τιμές των μετοχών, όπως προσθέτει. Είναι χαρακτηριστικό, να σημειώσουμε, πως στα placements της Εθνικής Τράπεζας, του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών και της Τράπεζας Πειραιώς οι διεθνείς και οι Έλληνες επενδυτές κατέβαλαν προσφορές ύψους 27 δισ. ευρώ συνολικά, ενώ η υπερκάλυψη που καταγράφηκε σε όλα τα placements γενικότερα ξεπέρασε ακόμη και τις 12 φορές.

Πρώτη ήταν η διάθεση του 22% που είχε το ΤΧΣ στην Εθνική Τράπεζα τον Νοέμβριο του 2023. Η αποεπένδυση πραγματοποιήθηκε στην τιμή των 5,30 ευρώ ανά μετοχή, με τη συναλλαγή να προσελκύει πολύ έντονο ενδιαφέρον από επενδυτές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, ενώ η συνολική ζήτηση ξεπέρασε τον αριθμό των προσφερόμενων μετοχών κατά 8 φορές. Αυτή τη στιγμή οι μετοχές της Εθνικής διαπραγματεύονται 33% υψηλότερα από την τιμή τοποθέτησης, έχοντας προσφέρει σημαντική υπεραξία στους μετόχους.

Ακολούθησε η είσοδος της UniCredit στο μετοχικό κεφάλαιο της Alpha Bank ως στρατηγικός επενδυτής τον ίδιο μήνα. Η συμφωνία των δύο περιλάμβανε: α) συγχώνευση των θυγατρικών τους στη Ρουμανία (δημιουργώντας την 3η μεγαλύτερη τράπεζα στη χώρα), β) εμπορική συνεργασία στην ελληνική αγορά και γ) συμμετοχή της UniCredit στο μετοχικό κεφάλαιο της Alpha Bank. Η ιταλική τράπεζα απέκτησε το 9% του μετοχικού κεφαλαίου της Alpha Bank που είχε το ΤΧΣ στο 1,39 ευρώ ανά μετοχή. Αυτή τη στιγμή οι μετοχές της Alpha Bank διαπραγματεύονται 24% υψηλότερα από την τιμή συναλλαγής. Στη συνέχεια, στις αρχές Δεκεμβρίου του 2023 έγινε το placement της HELLENiQ ENERGY. Οι Paneuropean Oil και Industrial Holdings που κατέχουν πλέον το 40,4% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και το ΤΑΙΠΕΔ που κατέχει τώρα το 31,2%, πρόσφεραν το 11% της συμμετοχής τους στους επενδυτές. Η προσφορά υπερκαλύφθηκε με τιμή στα 7,0 ευρώ ανά μετοχή. Αυτή τη στιγμή οι μετοχές της HELLENiQ ENERGY διαπραγματεύονται 16% υψηλότερα από την τιμή τοποθέτησης, ενώ η εταιρεία έχει καταβάλει επιπλέον μέρισμα 0,40 ευρώ ανά μετοχή.

Στα placements της Εθνικής Τράπεζας, του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών και της Τράπεζας Πειραιώς οι διεθνείς και οι Έλληνες επενδυτές κατέβαλαν προσφορές ύψους 27 δισ. ευρώ συνολικά, ενώ η υπερκάλυψη που καταγράφηκε σε όλα τα placements γενικότερα ξεπέρασε ακόμη και τις 12 φορές.

Οι έξι συναλλαγές διάθεσης μετοχών που έχουν γίνει από τον περασμένο Νοέμβριο έχουν δώσει νέα πνοή στο Χρηματιστήριο.

Στα μέσα Ιανουαρίου του 2024 ολοκληρώθηκε και το placement του 5,8% της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Προσείλκυσε μεγάλο ενδιαφέρον από την πλευρά των ξένων θεσμικών, με τη διάθεση των μετοχών να φτάνει τις 6 εκατ. οι οποίες αποκτήθηκαν με μέση τιμή 13,20 ευρώ. Σήμερα οι μετοχές της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διαπραγματεύονται 17% υψηλότερα από την τιμή τοποθέτησης. Στις αρχές Φεβρουαρίου ολοκληρώθηκε η αρχική δημόσια προσφορά του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, με τη μερική αποεπένδυση του ελληνικού Δημοσίου που πούλησε το 30% σε επενδυτές, ενώ τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα ανήλθαν σε 784,7 εκατ. ευρώ. Η δημόσια εγγραφή υπερκαλύφθηκε κατά 12 φορές, ενώ η τιμή διάθεσης ορίστηκε στα 8,20 ευρώ ανά μετοχή. Σήμερα οι μετοχές του ΔΑΑ διαπραγματεύονται 5,9% υψηλότερα από την τιμή διάθεσης.

Τέλος, την προηγούμενη εβδομάδα έγινε η πλήρης αποεπένδυση του ΤΧΣ από την Τράπεζα Πειραιώς, με τις προσφορές να φτάνουν στα 10,7 δισ. ευρώ, με την υπερκάλυψη να φτάνει τις οκτώ φορές. Η τιμή διάθεσης ορίστηκε στα 4 ευρώ ανά μετοχή και σε premium, που είναι «Ευρωπαϊκή πρώτη» καθώς όλα τα αντίστοιχα placements πανευρωπαϊκά έχουν γίνει σε discount. Αν και μένει να φανεί η υπεραξία στους μετόχους καθώς είναι πολύ πρόσφατο το placement, ωστόσο είναι χαρακτηριστικό πως η μετοχή της Πειραιώς από τις αρχές του έτους και εν αναμονή της διάθεσης, έχει αυξηθεί κατά 28%.

Πτωτικά έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με απώλειες έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, με τον Γενικό Δείκτη να καταγράφει πτώση 0,59% και να κλείνει στις 145,26 μονάδες. Ανάλογη του Γενικού Δείκτη, ήταν και η εικόνα του Δείκτη FTSE/CySE 20, ο οποίος έκλεισε με πτώση 0,62% στις 88,21 μονάδες. Ο όγκος των συναλλαγών ανήλθε στις €763.413,01. Απώλειες παρουσίασαν όλοι οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες, με εξαίρεση τα Ξενοδοχεία, που παρουσίασαν άνοδο 1,06%. Η Κύρια Αγορά έκλεισε με πτώση 0,65%, η Εναλλακτική Αγορά με πτώση 0,75% και οι Επενδυτικές με πτώση 2,10%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Δήμητρα Επενδυτική με €559.615 (πτώση 2,27% - τιμή κλεισίματος €0,86). Ακολούθησαν οι τίτλοι της Logicom Public Ltd με €73.780 (πτώση 0,66% - τιμή κλεισίματος €3,00), της Τράπεζας Κύπρου με €41.543,13 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €3,59), της Πετρολίνα με €20.275,04 (πτώση 2,83% - τιμή κλεισίματος €1,03) και της K + G COMPLEX με €17.400 (πτώση 1,69% - τιμή κλεισίματος €0,35). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 5 κινήθηκαν ανοδικά, 8 πτωτικά και 5 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 120. Εξάλλου, το ΧΑΚ ανακοινώνει την εισαγωγή των εγγυημένων μη εξασφαλισμένων Πράσινων Ομολόγων της εταιρείας S.S.H. Solar Finance Plc, στην Αγορά Ομολόγων της Νεοαναπτυσσόμενων Εταιρειών (Ν.Ε.Α.) του ΧΑΚ, σύμφωνα με το Άρθρο 58(1) του Νόμου του ΧΑΚ και την ταυτόχρονη εισαγωγή τους στο Κεντρικό Αποθετήριο Μητρώο του ΧΑΚ σύμφωνα με τα Άρθρα 10(1) και (3) του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών) Νόμου. Τα Ομόλογα της εταιρείας εκδίδονται υπό την κατηγορία των Πράσινων Ομολόγων (Green Bond Framework) και έχουν λάβει πιστοποίηση από το Climate Bond Initiative (CBI), σύμφωνα με τα πρότυπα του Κλιματικού Ομολόγου (Climate Bond Standard). Η εισαγωγή γίνεται με τη μέθοδο της ιδιωτικής τοποθέτησης και ο Σύμβουλος Εισαγωγής της εταιρείας είναι η εταιρεία Mega Equity Securities & Financial Services Public Ltd.

Αξία: Ομόλογα 2028, 8% (κυμαινόμενο επιτόκιο). Αριθμός Εισηγμένων Αξιών: 880. Ονομαστική Αξία: €1,000. Τιμή Εισαγωγής: €1,000. ISIN Code: CY0240572111. Ελληνικός/ Αγγλικός Κωδικός Διαπραγμάτευσης: ΣΣΧ28/ SSH28

Οι κύριες δραστηριότητες της εταιρείας S.S.H. Solar Finance Plc περιλαμβάνουν την κατοχή και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλιακής ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και την άντληση κεφαλαίων και χρηματοδότηση έργων του ομίλου της. Η εταιρεία ανήκει στον όμιλο εταιρειών S.S.H. Scandinavian Solarparks Holding Ltd. Η διαπραγμάτευση των Πράσινων Ομολόγων θα πραγματοποιείται σε ευρώ (€) και θα αρχίσει την Πέμπτη, 14 Μαρτίου 2024.

Τα υψηλά επιτόκια ενισχύουν και φέτος τις ελληνικές τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Διατήρηση των υψηλών καθαρών επιτοκιακών περιθωρίων και το 2024 αναμένει η Moody's για τις ελληνικές τράπεζες, παρά την αναμενόμενη έναρξη του κύκλου μείωσης των επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, γεγονός το οποίο θα στηρίξει την κερδοφορία τους, καθώς και το πιστωτικό τους προφίλ.

Η διαφορά (spread) μεταξύ του σταθμισμένου μέσου επιτοκίου των δανείων και του σταθμισμένου μέσου επιτοκίου των καταθέσεων για τις ελληνικές τράπεζες παρέμεινε υψηλά, πάνω από το 5,6% τον Ιανουάριο, όπως σημειώνει ο οίκος. Αυτό –εξηγεί– υποδηλώνει ότι τα beta των καταθέσεων, δηλαδή η μεταβολή στο κόστος των καταθέσεων σε σύγκριση με τη μεταβολή των επιτοκίων της ΕΚΤ, παραμένουν σχετικά χαμηλά, γεγονός που θα στηρίξει τα καθαρά επιτοκιακά περιθώρια και την κερδοφορία των ελληνικών τραπεζών το 2024.

Οπως αναφέρει η Moody's, το μέσο σταθμισμένο επιτόκιο που χρεώνουν οι ελληνικές τράπεζες στα νέα δάνεια ήταν 6,15% τον Ιανουάριο, ενώ το σταθμισμένο μέσο επιτόκιο που καταβλήθηκε για νέες καταθέσεις ήταν μόλις 0,53%, με αποτέλεσμα το μέσο spread επιτοκίου να διαμορφωθεί στο 5,62% και στα ίδια επίπεδα σχεδόν με το 2023 (5,63%). Τα αντίστοιχα στοιχεία για τα ανεξόφλητα δάνεια και καταθέσεις –που έχουν πολύ μεγαλύτερη επίδραση στην απόδοση των τραπεζών– ήταν 6,36% και 0,53%, αντίστοιχα, με το spread να διαμορφώνεται στο 5,83% σε σύγκριση με 5,67% το 2023.

Το μέσο επιτόκιο στα νέα δάνεια ήταν 6,15% τον Ιανουάριο, ενώ το μέσο επιτόκιο για νέες καταθέσεις ήταν μόλις 0,53%, αναφέρει η Moody's.

Αξίζει να αναφέρουμε πως όπως σημειώθηκε σε πρόσφατο οικονομικό δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος, η αυξημένη διαθεσιμότητα καταθέσεων σε σχέση με τον δανεισμό της οικονομίας και ο ατελής ανταγωνισμός στο τραπεζικό σύστημα έχουν επιδράσει ανασταλτικά στον βαθμό μετάδοσης των μεταβολών των επιτοκίων πολιτικής στα επιτόκια καταθέσεων. Παράλληλα, και η ευρεία απομόχλευση που καταγράφηκε στους ισολογισμούς των τραπεζών από την κρίση δημοσίου χρέους και, πιο πρόσφατα, η ευρεία συσσώρευση καταθέσεων κατά τη διάρκεια της πανδημίας, συνέτειναν επίσης σ' αυτή την εξέλιξη.

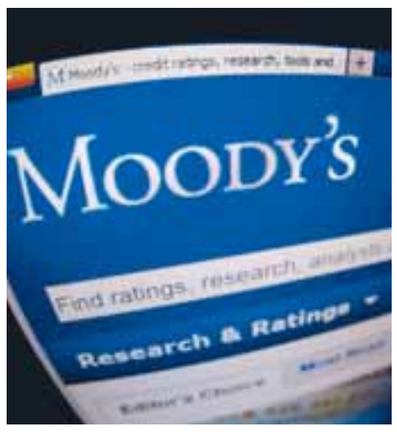

«Οι ελληνικές τράπεζες θα επωφεληθούν και το 2024 από την αυξανόμενη και φθηνή καταθετική βάση, καθώς και από νέα δάνεια, τη στιγμή που η ανάπτυξη της οικονομίας συνεχίζεται», σημειώνει ο οίκος Moody's.

Σε νέα ανάλυση της Jefferies για τα beta καταθέσεων παρατηρείται μάλιστα πως οι ελληνικές τράπεζες έχουν τα χαμηλότερα στην Ευρωζώνη. Το beta καταθέσεων συνεχίζει να αυξάνεται στην Ευρωζώνη και διαμορφώθηκε στο 25% τον Ιανουάριο, ωστόσο παραμένει χαμηλό στη Νότια Ευρώπη. Στην Ελλάδα και την Ισπανία είναι στο 13% και στην Ιταλία στο 16%, τη στιγμή που σε Γερμανία και Γαλλία διαμορφώνεται στο 27% και 33% αντίστοιχα, σύμφωνα με την Jefferies.Αν και η Moody's αναμένει ότι το spread επιτοκίου για εταιρικούς πελάτες (που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του νέου και του υφιστάμενου δανεισμού του κλάδου) θα υποχωρήσει, πιστεύει ότι η επίδοση των ελληνικών τραπεζών θα παραμείνει ισχυρή και το 2024, υποστηρίζοντας τα πιστωτικά προφίλ και τις αξιολογήσεις τους. «Οι ελληνικές τράπεζες θα επωφεληθούν φέτος από την αυξανόμενη και σχετικά φθηνή καταθετική βάση, καθώς και από νέα δάνεια, τη στιγμή που η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας συνεχίζεται», όπως τονίζει, προσθέτοντας πως και το κόστος χρηματοδότησης των τραπεζών είναι αρκετά περιορισμένο, δεδομένου του χαμηλού δείκτη δανείων προς καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα (61% τον Δεκέμβριο του 2023), σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Deloitte.

2024 Global Human Capital Trends

Thriving beyond boundaries

Human performance
in a *boundaryless world*

Scan to discover more

© 2024 Deloitte Limited